

ಶಾರ್ನಿವಾರ, ೬ನೇ ನವೆಂಬರ್, ೧೯೪೮

ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾಸಭೆಯ ನವದೆಹಲಿಯ ಸಂವಿಧಾನ ಸಭಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ಬೆಳ್ಗೆ ೧೦.೦೦ ಗಂಟೆಗೆ ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು ಡಾ. ಎಂ.ಸಿ. ಮುಖಿಜ್ ಅವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಸಭೆ ಸೇರಿತು.

ಪ್ರಾಣವ ಕರಡು ಸಂವಿಧಾನ ಕುರಿತು (ಮುಂದುವರಿದು)

ಶ್ರೀ ಅರುಣ್ ಚಂದ್ರ ಗುಹ (ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ : ಸಾಮಾನ್ಯ) : ಮಾನ್ಯ ಉಪಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಸಂವಿಧಾನಕ್ಕೆ ಅಂತಿಮ ಸ್ಥರ ಕೊಡಲು ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ಜೀವನದ ಶಂಬ ಗಮನಾರ್ಹವಾದ ಕ್ಷಣಿ ಇದಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ನಾವು ಕಂಡಿರುವ ಶಂಬರೆ ಮತ್ತು ಹೋರಾಟದ ವರ್ಷಗಳನ್ನು ನೆನಪು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿರಲು ನನ್ನಿಂದ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾವು ಹಲವು ಒಜನಾಡಿಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ; ಇಡೀ ರಾಷ್ಟ್ರ ಹಲವಾರು ತೊಂದರೆಗಳು ಮತ್ತು ಬಲಿದಾನಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದೆ. ನಮ್ಮ ಭವಿಷ್ಯದ ಹಣೆಬಿರಹ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಭವಿಷ್ಯದ ಸಂವಿಧಾನಕ್ಕೆ ರೂಪಕೊಡಲು ಇಲ್ಲಿ ಸೇರಿರುವಾಗ, ನಾವು ಕಳೆದಿರುವ ಹೋರಾಟದ ಸುದೀರ್ಘ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಅಗಲಿದ ಸುರೇಂದ್ರನಾಥ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಲಜಪತ್ರಾಯ, ಹೋತ್ತಿಲಾಲ್ ನೆಹರು, ದೇಶಬಂಧು ಜಿತ್ತರಂಜನ್ ಮತ್ತು ಇತರ ಹಲವರು ಯಾರಲ್ಲ ನಮ್ಮನ್ನು ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಮುನ್ನಡಿಸಿದರೋ ಮತ್ತು ಕಡೆಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರು, ಇವರಲ್ಲಿರ ಸೃರಣಿಗೆ ನಾನು ತಲೆಬಾಗಲೇಬೇಕು ಹಾಗೂ ನಮ್ಮ ಆತ್ಮೀಯ ವಲಯದಲ್ಲಿ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬಂಗಾಳದಲ್ಲಿ ಹೋರಾಟದ ಎಲ್ಲ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಮುನ್ನಡಿಸಿದ ನಮ್ಮ ಇತರ ಗೆಳೆಯರು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಕಡೆಯೆ ತಿಳಿದಿರುವವರಾದರೂ, ದೇಶದ ಹಿತ ಕಾಯುವಲ್ಲಿ ಅವರೇನೂ ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ ಮತ್ತು ವಿಧೇಯತೆ ತೋರಿಲ್ಲ. ನಾನು ಯಾವ ಕಾರ್ಮಿಕರ ವಲಯದಿಂದ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿರುವೇನೋ ಅಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ಕಾರ್ಮಿಕರು ನಾಲ್ಕು ದಶಕಗಳಿಗೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಗಳಾಗಿರುವರು. ಮಾನ್ಯರೆ, ನಾನು ಕಡೆಪಕ್ಕ ಅಂತಹ ಕೆಲವರ ಹೆಸರನ್ನಾದರೂ ಎಂದರೆ ಜತೀಂದ್ರನಾಥ ಮುಖಿಜ್, ಸ್ವಾಮಿ ಪ್ರಜಾನಂದ ಸರಸ್ವತಿ, ಸೂರ್ಯಸೇನ್, ಭಗತ್ಸಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಇತರರನ್ನು ನೆನಪು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೆ ಇರಲಾರೆ. ಅವರು ವಾಪಕವಾಗಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಲ್ಲವಾದರೂ ಈ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ ಕೂಡ.

ಈಗ ಕರಡು ಸಂವಿಧಾನಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತೇನೆ. ಕರಡು ರಚನಾಸಮಿತಿ ನಿಯಮ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಏರಿಹೋಗಿದೆ ಏಂದು ನನಗೆ ಆತಂಕವಾಗಿದೆ. ಇಡೀ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾಸಭೆಯ ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟ ಹಲವು ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳನ್ನು ದಾಟಿ ಹೋಗಿದೆ ಏಂದು ನನಗೆ ಶಂಕೆ. ಇಡೀ ಕರಡು ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ನಾವು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವಿರುವ, ಗಾಂಧಿಜಿಯವರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವಿರುವ ಯಾವ ಅಂಶವನ್ನೂ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ. ಜನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದಿರುವ ಡಾ.ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ತಮ್ಮ ಸುದೀರ್ಘ ಮತ್ತು ವಿದ್ದತ್ವಾಂಶ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಗಾಂಧಿಜಿ ಅಥವಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲು ಯಾವ ಸಂದರ್ಭವನ್ನೂ ಕಂಡುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಇಡೀ ಸಂವಿಧಾನ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಆದರ್ಶ ಮತ್ತು ವಿಶೇಷವಾಗಿ

ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಬಿಂಬಿಸುವಲ್ಲಿ ಲೋಪವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಅದು ಅಷ್ಟು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾವು ಒಂದು ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ರೂಪಿಸ ಹೋರಣಾಗ, ಅದು ಕೇವಲ ರಾಜಕೀಯೇತರ ಸಂರಚನೆಯಷ್ಟು ಅಲ್ಲ; ಅದು ನಾವು ಸಜ್ಜಗೊಳಿಸಲು ಹೋರಣ ಕೇವಲ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಮಂತ್ರವಷ್ಟು ಅಲ್ಲ: ಅದು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಭವಿಷ್ಯಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಾಧನ.

ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಕಡೆಗೆ, ಕರಡು ಸಂವಿಧಾನ ಬಹುತೇಕ ಮೌನವಿದೆ. ಅದು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಆಸ್ತಿಯ ಮಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವಲ್ಲಿ ಕುಶಾಹಲ ತೋರಿದೆ. ಅದು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಯಾರು ಉಳ್ಳವರೋ, ಅವರ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ತೋರಿದೆ. ಮತ್ತು ಅದು ಯಾರು ಏನನ್ನೂ ಪಡೆದಿಲ್ಲವೋ ಅಂಥವರ ಬಗ್ಗೆ ಮೌನ ತಾಳಿದೆ. ಆಸ್ತಿಯ ಮಾನ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಆಸ್ತಿಯ ಅನುಲ್ಲಂಘನೆ ಕುರಿತು ಸಾಕಷಿರುವಲ್ಲಿ, ಕೆಲಸಮಾಡಲು ಹಕ್ಕು ಜೀವನೋಪಾಯದ ಮಾರ್ಗದ ಹಕ್ಕು ಮತ್ತು ವಿಶಾಂತಿಯ ಹಕ್ಕು ಮೊದಲಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕ್ರೈಸ್ತಿಕಿಂದ ಬಿಡಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಈ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಸೇರಿಸಬೇಕಿತ್ತು.

ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಒಂದರೆ, ಡಾ.ಅಂಬೇಷ್ಟ್ರ್‌ರ್ ಜೆನಾಗಿ ತಿಳಿದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಮತ್ತು ನಾನು ಅವರ ಪಾಂಡಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಅವರ ಸಾಮಧ್ಯವನ್ನು ಗುರುತಿಸುತ್ತೇನೆ ಮತ್ತು ಈ ಕರಡು ಸಂವಿಧಾನ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅವರ ಕರಕ್ಕಾಶಲ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ.

ತಮ್ಮ ಪ್ರಸ್ತಾವನಾಭಾಷಣದಲ್ಲಿ, ಅವರು ಒಂದು ಬಗೆಯು ಸ್ವೇಧಾಂತಿಕ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದರು. ಅವರು ಒಂದು ಹೊಸ ಶಬ್ದವನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿದ್ದಾರೆ; ಮಾನ್ಯರೆ, ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಎನಿಸುವ ಯಾವ ಹಕ್ಕು ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಕ್ಕು ತನ್ನೊಂದಿಗೆ ಯಾವುದೋ ಹೊಣ ಹೊತ್ತಿರುತ್ತದೆ; ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇಲ್ಲದೆ ಯಾವುದೇ ಹಕ್ಕು ಇರಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ, ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣವಲ್ಲ ಎಂಬ ಅಂಶದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ವಾದಿಸಿ ಯಾವ ಉಪಯೋಗವೂ ಇಲ್ಲ. ಇವು ಸಾಪೇಕ್ಷ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಬಲ್ಲೆ; ಆದರೆ ಹಾಗೆಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗ ಯಾವುದೋ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ನಿಷೇಧಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಅರ್ಥವಲ್ಲ. ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ನಮೂದಾಗಿರುವ ಎಲ್ಲ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಕೆಲವು ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಉಪಯಂದಗಳನ್ನು ಹಾಕುವುದರ ಮೂಲಕ ಕೂಡಲೇ ನಿಷೇಧಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕರಡು ರಚನಾಸಮಿತಿ ಸಂವಿಧಾನದೊಳಗೇ ಈ ಉಪಯಂದಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದೇ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಆಗ ಭವಿಷ್ಯದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತವಾಗಿ ವರ್ತಿಸಲು ಸಾಮಧ್ಯವಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈಗ ಇವನ್ನು ಸಂವಿಧಾನದೊಳಗೇ ಸೇರಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ಅದು ವಿಸ್ತೃತ ತಳಹದಿ ಹೊಂದಿರುವಂತೆ ಮಾಡಲು ತಿದ್ದುಪಡಿಮಾಡುವುದು ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ. ಅದುದರಿಂದ ನಾನು ಸದನವನ್ನು ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮುಚ್ಚುಮರೆಯಿಲ್ಲದೆ ಹಾಕುವುದೋ ಅಧವಾ ಸಂವಿಧಾನದಿಂದ ಇಡೀ ಅಧಾಯವನ್ನೇ ತೆಗೆದು ಹಾಕುವುದೋ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೋರುತ್ತೇನೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಭವಿಷ್ಯದ ಸರ್ಕಾರ ಕಾಲದ ಅಗತ್ಯಗಳಿಗ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಬಹುದು ಮತ್ತು ಕೆಲವು ತೊಡಕುಗಳನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿರುವ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡುವ ತೊಂದರೆಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಬಹುದು.

ಬಳಿಕ ಮಾನ್ಯರೆ, ಡಾ.ಅಂಬೇಷ್ಟ್ರ್ ಅವರು ಗ್ರಾಮಫಾಟಕಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಕೆಲವು ಟೀಕೆಗಳನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ನಾವು ಹಲವು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ. ನಮಗೆ ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯಿತಿಗಳು ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಭವಿಷ್ಯದ ಆಧಾರ ಎಂದು ಬೋಧಿಸಲಾಗಿದೆ. ಗಾಂಧಿಯವರ ಮತ್ತು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಂತೆ ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನವು ಪಿರಮಿಡ್ ಅಂದರೆ ಗೋಪುರಾಕ್ಷತೀಯಲ್ಲಿ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಆಧಾರ ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯಿತಿಗಳು ಎಂದು ಇದ್ದಿತ್ತು. ಡಾ.ಅಂಬೇಷ್ಟ್ರ್ ಪ್ರಕಾರ ಗ್ರಾಮಗಳು ಭಾರತವನ್ನು ನಾಶಮಾಡುತ್ತವೆ

ಎಂಬುದಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಗಳು ಅಜ್ಞಾನದ ಗವಿ ಆಗಿದೆ. ಅದು ಹಾಗಿರುವುದಾದರೆ, ಕಾರಣ ಅದು ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ನಮ್ಮೀಂದಾಗಿಯೇ ಆಗಿದೆ. ಎಂದರೆ ಯಾರು ವಿದೇಶಿ ಅಥಿಕಾರಿಶಾಹಿ ಮತ್ತು ವಿದೇಶಿ ಆಡಳಿತದಿಂದ ಮೇರಿಯುತ್ತಿರುವೋ ಅವರಿಂದ ಆಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಗಳು ಹಸಿವಿನಿಂದ ಕಂಗಾಲಾಗಿವೆ; ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಗಳು ವಿದೇಶಿ ಸರ್ಕಾರದಿಂದಾಗಿ ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿಯೇ ತುಳಿತಕೊಳಗಾಗಿವೆ; ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಣಗಳ ಜನ ಈನ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಇಚ್ಛಾಸಾಧನವಾಗಿ ಪಾತ್ರವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಭಾವಿಸ್ತುತ್ತಂತ್ರ ಭಾರತದ ಮೌದಲ ಕೆಲಸ ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಪುನರುಜ್ಞೀವಿಸುವುದೇ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ಮಾನ್ಯರೆ, ನಾನು ನಿಮಗೆ ಆಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ, ನಮಗೆ ಗಾಂಧಿಜಿಯವರ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಮತ್ತು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಭಾರತದ ಭವಿಷ್ಯದ ಸಂವಿಧಾನ ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯಿತಿಗಳನ್ನಾಧರಿಸಿದ ಒಂದು ಪಿರಮಿಡ್ ರಚನೆ ಆಗಿರಬೇಕು ಎಂದು ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

ನಮಗೆ ಒಂದು ಬಲಿಷ್ಠ ಕೇಂದ್ರ ಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಒಮ್ಮೆತ್ತೇನೆ; ಆದರೆ ಹಾಗೆಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಅದರ ಅಂಗಗಳು ದುರ್ಬಲವಾಗಿರಬೇಕೆಂದಲ್ಲ. ಬಲಿಷ್ಠ ಅಂಗಗಳಿಲ್ಲದೆ ನಾವು ಒಂದು ಬಲಿಷ್ಠ ಕೇಂದ್ರ ಅಂಗಗಳು ದುರ್ಬಲವಾಗಿರಬೇಕೆಂದಲ್ಲ. ಜನರ ಇಚ್ಛಾಪೂರ್ವಕ ಸಹಕಾರದೊಂದಿಗೆ ನಾವು ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯಿತಿಗಳ ಮೇಲೆ ಇಡೀ ಹೊಂದಲಾಗದು. ಜನರ ಇಚ್ಛಾಪೂರ್ವಕ ಸಹಕಾರದೊಂದಿಗೆ ನಾವು ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯಿತಿಗಳ ಮೇಲೆ ಇಡೀ ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟಬಿಲ್ಲವಾದರೆ, ಕೇಂದ್ರ ಸ್ವಯಂ ಬಲಿಷ್ಠಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆದರೂ ನಾನು ಸದನವನ್ನು ದೇಶದ ಭಾವಿ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಪಾತ್ರವಹಿಸಲು ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶಮಾಡುವಂಥ ಕೆಲವು ಖಂಡಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸುವಂತೆ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಡಾ. ಅಂಬೇಧ್ರ್, ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ, ಕೆಲವು ರಾಜಕೀಯ ಘಟಕಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ, ಮೂಲಘಟಕವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಹಾಕಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ, ಮೂಲಘಟಕವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಹಾಕಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಳ್ಳಿಯು ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಆಧಾರವಿರಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಳ್ಳಿಯು ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಆಧಾರದ ಮುಂತಾದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯೂ ಇಡೀ ಸಂವಿಧಾನದ ಆತ್ಮ; ಆದರೆ ಹಳ್ಳಿಯನ್ನು ಅದರ ಆಡಳಿತದ ಯಂತ್ರದ ಆಧಾರವನ್ನೂ ಮಾಡಬೇಕು.

ಬಳಿಕ, ಮಾನ್ಯರೆ, ನಾನು ಭಾಷೆ ಕುರಿತು ಒಂದಿಷ್ಟು ಹೇಳಲು ಇತ್ತಪಡುತ್ತೇನೆ. ಕರಡು ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿ ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಅನ್ನು ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕೆಂದೂ, ಇವೆರಡೂ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಅಭಿವೃತ್ತಿಸಲು ಬಾರದವರು ಮಾತ್ರ ಇತರ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಬಳಸಬಹುದು ಎಂದೂ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಅಭಿವೃತ್ತಿಸಲು ಬಾರದವರು ಮಾತ್ರ ಇತರ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಬಳಸಬಹುದು ಎಂದೂ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯರೆ, ಸೋವಿಯತ್ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿರುವಂತೆ, ನಾವು ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಎಂಟು ಅಧಿವಾ ಮಾನ್ಯರೆ, ಸೋವಿಯತ್ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿರುವಂತೆ, ಕೇವಲ ಸಂಖ್ಯಾಬಿಲದಿಂದ ರಪ್ಪನ್ ಭಾಷೆ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಬಲ್ಯವನ್ನೂ ಸೋವಿಯತ್ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿರುವಂತೆ, ಕೇವಲ ಸಂಖ್ಯಾಬಿಲದಿಂದ ರಪ್ಪನ್ ಭಾಷೆ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಬಲ್ಯವನ್ನೂ ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಸಹ, ಸಂಖ್ಯಾಬಿಲದಿಂದ ಹಿಂದಿ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಬಲ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಬಲ್ಲದ್ದಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಸಹ, ಸಂಖ್ಯಾಬಿಲದಿಂದ ಹಿಂದಿ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಬಲ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಬಲ್ಲದ್ದಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಯಾರೊಬಿರು ಮನಸಿನಲ್ಲಿ, ಹಿಂದಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆಯಾಗಿ, ದೇಶಭಾಷೆಯೂ ಆಗಿ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆಯುವ ಬಗ್ಗೆ ಅನುಮಾನವಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಪ್ರಬಲ ಸಾಹಿತ್ಯ ಹೊಂದಿರುವ, ಅವುಗಳ ಹಿಂದೆ ಪ್ರಬಲವಾದ ಬಗ್ಗೆ ಅನುಮಾನವಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಪ್ರಬಲ ಸಾಹಿತ್ಯ ಹೊಂದಿರುವ, ಅವುಗಳ ಹಿಂದೆ ಅಧಿವಾ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಗಳಲ್ಲಿ ತಾವೇ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಇತರ ಭಾಷೆಗಳ, (ಸಭಾಪತಿ ಹಿಂದಿ ಅಧಿವಾ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಗಳಲ್ಲಿ ತಾವೇ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು ಆಗುವುದಲ್ಲ ಎಂದು ಫೋಷಿಸಲಾದ ಹೊರತು) ಮಾತನಾಡಲು ಸದನದಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದು ಎಂದು ಅಧಿಕವಲ್ಲ. ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಇತರ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಕೋರುತ್ತೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ಉಪಕಾರ್ಯಾಧ್ಯಕ್ಷರು (ಡಾ. ಎಚ್.ಸಿ. ಮುವಿಚ್) ಸದನವನ್ನುದ್ದೇಶಿಸಿ ಮಾತನಾಡಲು ನಾನು ಮುಂದಿನ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಕರೆಯುವ ಮೌದಲು, ಮಾತನಾಡಲು ಇಚ್ಛಿಸುವ ಸದಸ್ಯರ ಜೀಟಿಗಳು ನನ್ನಲ್ಲಿವೆ.

ವಿಷಯ ತುಂಬ ತುತ್ತಾಗಿ, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಲ್ಪಡಬೇಕಿದೆ. ಕರಡು ಸಂವಿಧಾನ ಪುರಿತಂತೆ ಪ್ರತಿಯೊಳ್ಳಬೇಕು ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಲು ಒಂದು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಲು ನಾನು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇವೆ. ಆದುದರಿಂದ, ನಾನು ಹತ್ತು ನಿಮಿಷವೆಂದು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿರುವ ಕಾಲಮಿಶಿಯನ್ನು ಏರಬಾರದೆಂದು ಭಾಷಣಕಾರರಲ್ಲಿ ಮನವಿ ಮಾಡಬಹುದೆ?

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಪ್ರಕಾಶಮಾರ್ತಿ (ಮದ್ರಾಸ್ : ಸಾಮಾನ್ಯ) : ಮಾನ್ಯರೆ, ಪ್ರಭಾರದಲ್ಲಿರುವ ಗೌರವಾನ್ನಿತ ಸದಸ್ಯ ಅಂಬೇಷ್ಟು ಪರಿಚಯಿಸಿರುವ ಕರಡು ಸಂವಿಧಾನ ಒಂದು ಬಹು ದೊಡ್ಡ ದಾಖಿಲೆ. ಅವರು ಮತ್ತು ಗೌರವಾನ್ನಿತ ಮಿಶ್ರ ಟಿ.ಟಿ. ಕೃಷ್ಣಮಾಚಾರಿ ಅವರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಗೌರವಾನ್ನಿತ ಡಾ.ಅಂಬೇಷ್ಟು ಸಮಿತಿಯ ತೊಂದರೆಗಳಿಗೆ ಶ್ರಮವಹಿಸಿದ್ದು ವಿವರಿಸಿದರು. ಈ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಹೊರ ಬರುವ ಸಂವಿಧಾನ, ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಮಾಡಿದವರ ಹಾಗೂ ಅಗಲಿದ ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಜಿಯವರ ನಾಯಕತ್ವದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಗಳಿಸಲು ಯಾರು ಯಶಸ್ವಿಯಾದರೋ ಅವರ ಇಚ್ಛೆ ಮೂರ್ಖಸುವುದೆಂಬ ಭರವಸ ಮತ್ತು ನಿರೀಕ್ಷೆಯೊಂದಿಗೆ ತಪ್ಪದೆ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಮಾನ್ಯರೆ, ಟೀರ್ಕೆಯನ್ನು ನೋಡಿದ ನಾನು, ಪ್ರತಿಯೊಂದೂ ಪ್ರಮಾಣಬಧ್ಯವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನರಿಗೆ ಆಹಾರ ಮತ್ತು ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಕೊಡುವ ಹಾಗೂ ನಾಡಿನ ಎಲ್ಲ ಜನರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣೆ ಕೂಡ ಕೊಡುವ ಒಂದು ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ಹೊರ ತಯಕ್ತದೆ ಎಂದು ಆಶಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಅದು ನನ್ನ ಹಾಗೂ ನನ್ನೊಂದಿಗೆ ಆಲೋಚಿಸುವಂಥವರ ಸಂಪೂರ್ಣ ನಿರಾಶೆಗೆ ಎಡಮಾಡಿದೆ. ಈ ಕರಡು ಸಂವಿಧಾನ ವಿಷಯದಿಂದ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಅನಿಸ್ತಿತವಾಗಿ ಸಾಗಿ ಕಡೆಗೆ ಹಾಕಿದಾಗ, ಅವರು ಪಡೆಯುವ ಲಾಭವೇನು? ಮಾನ್ಯರೆ, ಈಗ ಒಂದು ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ರಚಿಸುವಾಗ, ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸಂವಿಧಾನ ರಚಿಸುವುದರ ಹೊಣೆ ಹೊತ್ತವರಿಂದ ದೇಶದ ಸ್ಥಿಗಳನ್ನು, ದೇಶದ ಸ್ನಿಫೇಶವನ್ನು, ದೇಶದ ತೊಂದರೆಗಳಿಂದ ಪಾರಾಗಲು ಆವಶ್ಯಕವಾದರೂ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಉದ್ದೇಶದೊಂದಿಗೆ, ನಾನು ಈ ಸಂವಿಧಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ವಾಸ್ತವ ಸ್ಥಿತಿ ವಿವರಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸಮಯವನ್ನು ವಿನಿಯೋಗಿಸುತ್ತಿರುವ ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರಿಂದ ತಿಳಿಯಲು ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರು ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಹೋರಾಡಿದ್ದೇವೆಂಬುದನ್ನು ಮರೆತಿಲ್ಲ ಹಾಗೂ ಹೇಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದೆವೆಂಬುದನ್ನು ಮರೆತಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಕೃತಜ್ಞನಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಂವಿಧಾನದ ಕರಡು ರೂಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಗೌರವಾನ್ನಿತ ಡಾ.ಅಂಬೇಷ್ಟು ಅವರಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಗೌರವಗಳೊಂದಿಗೆ, ಮೂವತ್ತು ಸುದೀರ್ಘ ವರ್ಷಗಳು ಈ ದೇಶದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಹೋರಾಡುತ್ತಿದ್ದವರೂದನೆ ತಮ್ಮನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವರು ಸಮರ್ಪಣಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಿಲೇಬೇಕು. ಒಂದೇ ಏಟಿಗೆ ಅವರು ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಖಂಡಿಸಿದರು. ಅವರು ಬ್ರಿಟಿಷರ ಆ ಹಳೆಯ ದಿನಗಳ ಬಳ್ಳಿ ಮಹತ್ವದ ಮೂಲಕ ಮುಂದುವರಿದವು; ಮೇಲಿನ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಏನೇ ಆಗಲಿ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಿಗೆ ನಿರಾಸಕ್ಕಿ ಎಂದು ಅವರು ನೀಡಿದ ವಿವರ ಕುರಿತು ಹೇಳಿದರು. ಅದು ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಡಾ.ಅಂಬೇಷ್ಟು ಅವರು ವ್ಯವಹರಿಸುವಂಥ ವಿಷಯವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬಂದ ಹಲವರ ದಮನದ ಕಾರಣ ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯತಿಗಳು ಬರಿದಾಗಿ ನಾವು ಅವನತಿ ಹಾದಿ ತುಳಿದೆವು. ಅವುಗಳ ದಮನಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಅವು ಉಳಿದು, ಅದನ್ನೇ ಮೆಟ್‌ಕಾಫ್ ಅವರು ಜಗತ್ತಿಗೂ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಉಪೇಷ್ಟಿಸಿದ ನಮಗೂ ವಿವರಿಸಬಯಸಿದ್ದರು. ಆದುದರಿಂದ

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಾಫಿಲುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಯಾವಾಗಲಾದರೂ ಆಶಿಸಬಹುದೇ?” ಆ ನಾಡಿನಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಅದು ನನ್ನ ಭಾವನೆಯಾಗಿತ್ತು. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಗಾಂಧಿಜಿ ಒಬ್ಬ ಸಂತನಾಗಿ ಬಂದು ನಮ್ಮನ್ನು ಮೇಲ್ತಿದರು ಮತ್ತು ನಾನು ಮತ್ತು ಅನೇಕ ಸೈಹಿತರು ಅವರ ಚಳವಳಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ್ದೆವು ಹಾಗೂ ಈ ಎಲ್ಲ ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಹೋರಾಡಿದೆವು. ನಿಜಸಂಗತಿ ಸಾಫಿತಗೊಂಡಿಲ್ಲ. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಮುಳುಗಿಸಿತು ವರ್ತು ದೇಶವನ್ನು ತುಳಿಯಿತು ಹಾಗೂ ಜನರನ್ನು ಬಹುವಾಗಿ ಅಸಹಾಯಕರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿತು. ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮಾಲನ ಮಾಡಲು ಅವರು ರಚನಾತ್ಮಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿದರು. ಅದನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಗಂಡಸು ಮತ್ತು ಹೆಂಗಸಿಗೂ ತನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯ ಮಾರ್ಪಣಿ, ತ್ವಾಗಮಾಡಿ ಬ್ರಿಟಿಷರನ್ನು ಹೊಡೆದೋಡಿಸಲು ಅರ್ಹರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವಂತೆ ರೂಪಗೊಳಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಅವರು ಯಶಸ್ವಿಯಾದರು ಮತ್ತು ಜನ ಯಶಸ್ವಿಯಾದರು. ಜನರು ತಾವಾಗಿಯೇ ಬೆಂಕಿಗೇ ಬೀಳಲು ಅಥವಾ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಲು ಸಿದ್ಧರಿದ್ದುದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಮಣಿಗಳಾಗಿರಬೇಕು. ಗಾಂಧಿಯವರು ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೊಂದುವ ಇಡೀ ದೇಶವನ್ನು ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರದೇಶಗಳಾಗಿ ವಿಭజಿಸಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ಗಾಗಿ ಸಂವಿಧಾನ ರೂಪಿಸಿದರು ಮತ್ತು ಆ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಗಳಿಸಿದೆವು. ಆ ಸಮಾಜವಾದಿ ಆಧಾರವೆಲ್ಲ ಗಾಳಿಗ ತೂರಿ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿಯನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಈ ಸಂವಿಧಾನಕ್ಕೆ ಘಲಿತಾಂಶವಾಗಿದೆ. ಇಂದು ನಾವು ಆಹಾರ ಮತ್ತು ಬಟ್ಟೆಯಿಲ್ಲದೆ ಕ್ಷಮದ ಯಾತನೆಯಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ. ನಾನು ಈ ಸಂವಿಧಾನವೇನಾದರೂ ಯಾವುದೇ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುವುದೇ ಎಂದು ಡಾ.ಅಂಬೇಢರರನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಎಲ್ಲಿಯವರು ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಪ್ರಪಂಚ ಇರುತ್ತದೆಯೋ ಅಲ್ಲಿಯವರಿಗೆ ಇದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗನಿಸುತ್ತದೆ. ನೀವು ಬೇಕಾದಪ್ಪು ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಬಹುದು ಮತ್ತು ಹಣದುಬ್ಬಿರದ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಲು ಹಲವು ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ನೇಮಕಮಾಡಬಹುದು; ಆದರೆ ಆ ಹಂತ ತಲಪಲು ಸಮರ್ಪರಾಗಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಈ ಸಂವಿಧಾನಕ್ಕೆ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ಹಣಕಾಸಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಿದಂತೆ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ತರುವುದು ಆವಶ್ಯಕ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವಾದಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯರು ಇರತಕ್ಕದ್ದು. ಹಾಗೆಂದರೆ ರಷ್ಯನ್ ಮಾದರಿಯದಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾವು ನಮ್ಮದೇ ಸ್ವಂತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇವು ಅದನ್ನು ಮಹಾತ್ಮೆ ಗಾಂಧಿಯವರು ಜಾರಿಗೆ ತಂದು ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿದರು. ಈ ವಿಧದ ಕರಡು ಸಂವಿಧಾನ ನನ್ನ ಗ್ರಹಣಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಮೀರಿದೆ. ನಾನು ಡಾ. ಅಂಬೇಢರ್ ಅವರಿಗೆ ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ–ನಾನು ಅವರನ್ನು ಮಾತ್ರ ದೂಷಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಡಾ. ಅಂಬೇಢರ್ ಹೋರಾಡಿದ ಕಣಾದಲ್ಲಿ ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷಗಳು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇದರ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಜೀವನ ಪೂರ ಗಾಂಧಿ ಮತ್ತು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನ ಇಡೀ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಮೇಲೆ ಆಕ್ರಮಣ ಮಾಡುತ್ತಿರುವರು.

ಮಾನ್ಯ ಉಪಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ಸದ್ಯ.... ಸದ್ಯ

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಪ್ರಕಾಶಮಾರ್ತಿ : ನಾನು ಅಪ್ಪು ಹೇಳಬಾರದು ಎಂದರೆ– ನನಗೆ ತಿಳಿಯದು– ನಾನು ತಮ್ಮ ಆದೇಶ ಪಾಲಿಸುತ್ತೇನೆ. ಕರಡು ಸಂವಿಧಾನ ತಪ್ಪಿ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗಿದೆ ಮತ್ತು ತಿದ್ದುಪಡಿ ತೀರ ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯರೆ, ನಾನು ಈ ಸದನದ ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಮತ್ತು ತಮಗೂ, ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇದನ್ನು ಹೀಗೆ ಹೋಗಲು ಬಿಟ್ಟರೆ, ಅದೇ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಅಳವಡಿಸಿದ್ದೇ ಆದರೆ ನಾವು ಇತರ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಏನಾಯಿತು ಎಂಬುದನ್ನು ನೇನೆನು ಹಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಜಗತ್ತಿನ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ದೇಶಗಳು ಅಳವಡಿಸಿದ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಒಮ್ಮೆಯಲ್ಲ. ಎರಡು ಬಾರಿ ವಿಫಲವಾಗಿರುವುದು ಸಾಬಿತಾಗಿದೆ. ಪ್ರಥಮ ಮಹಾಯುದ್ಧದ ಅನಂತರ ವಿಶ್ವದ ಪ್ರಥಮ ಆರ್ಥಿಕ ಗಂಡಾಂಶದ ಎಂದು ಏನು ಕರೆದೇವೋ

ಆದರ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ನೀವೇಲ್ಲ ನೋಡಿರುವರಿ. ಜರ್ಮನಿ ದಿವಾಳಿಯಾಯಿತು. ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ಬಹುತೇಕ ರಿಖಾಳಿಯಾಯಿತು. ಅದರ ಪೊಂಡು ವಿದೇಶಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಏಳು ತಿಲಿಂಗ್‌ಗಳಿಗೆ ಇಳಿಯಿತು. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ನಮ್ಮುವರೇ ವ್ಯಾಪಾರಿ ನಾಯಕರು, ಅಂದರೆ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿಗಳ ಉದಾರಿ ಸ್ವೇಚ್ಛಿತರು ಜನ್ಮವನ್ನು ಇಲ್ಲಿಂದ ರಹ್ಮು ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ಕೂಡಾ ಮಾರ ದಿವಾಳಿಯಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಅದು ಜನ್ಮವನ್ನೆಯ ವಿಷಯ. ಬಳಿಕ ಎರಡನೆಯ ಆರ್ಥಿಕ ವಿಷಯ ಜಗತ್ತಿನ ಮೇಲೆ ಉಂಟಾಯಿತು. ಬ್ರಿಟಿಂಜ್ ಮೊದಲನೆಯ ಒಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಬೋಕ್ಸ್‌ಸದ ಚಾನ್ಸಲರ್ ಡಾಲ್ನ್‌ನ ಏನು ಹೇಳಿದರೆಂಬುದು ನಿಮಗೆ ನೆನಪಿರಬಹುದು. “ಬದಲಾದ ಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ದಾಲರ್ ಏನಿಮಯ ವ್ಯವಹಾರದ ಕಾರಣ ಬ್ರಿಟನ್ ಅನುಭವಿಸಿದ ನಷ್ಟ ದಿನವೊಂದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಡಾಲರಾಗಷ್ಟು ಇದಿಲ್ಲ” ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ಈ ನೆರಪು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅದನ್ನು ತಡೆಯದಿದ್ದಿದ್ದರೆ ದಶಲಕ್ಷ ಡಾಲರಾಗಷ್ಟು ಇದಿಲ್ಲ” ಇಂದು ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ಆ ರೀತಿ ನರಳುತ್ತಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಅವರು ಹದಗೆಟ್ಟಿ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂದು ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ಆ ರೀತಿ ನರಳುತ್ತಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಸದನದ ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಹಂತ ಬಂದಾಗ ಕರಡು ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡದೆ ಅಳವಡಿಸಿ ಈ ದೇಶವನ್ನು ಅಂತಹ ಒಂದು ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಳ್ಳೂರಾರದೆಂದು ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಉಪಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು ಮನುಗಳಿಗೆ ಬಳಸಿಸುವ ಯಾವುದೇ ನಾನು ಎಚ್ಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ ಏನಾದರೂ ಜೆಕ್ಕಾಗುವ ಸೂಸುವ, ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಬರುವುದೇ ಎಂದು ನೋಡಲು ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ನಾನೇ ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣಿದರುವ ಅರ್ಥಸಚಿವರೋಂದಿಗೆ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಳವಡಿಸಬೇಕಾದ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕುರಿತು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅರ್ಥಸಚಿವರೋಂದಿಗೆ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಳವಡಿಸಬೇಕಾದ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕುರಿತು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುತ್ತೇನೆ. (ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಉಪಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು ಮನುಗಳಿಗೆ ಬಳಸಿಸಿದರು) ಒಳ್ಳೆಯದು. ಮಾನ್ಯರೇ ನಾನು ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ವಿಶ್ವಂಭರ ದಯಾಳ್ ಶ್ರಿಪಾಠಿ (ಸಂಯುಕ್ತ ಪ್ರಾಂತಗಳು : ಸಾಮಾನ್ಯ) ಮಾನ್ಯರೇ, ನಾನು ಒಂದು ಬಹುಮುಖ್ಯ ವಿಷಯದತ್ತ ನಿಮ್ಮ ಗಮನ ಸೆಳಿಯಬಯಸುತ್ತೇವೆ. ನಾವು ಒಂದು ಬಹುಮುಖ್ಯ ವಿಷಯ ಬಹುಮುಖ್ಯ ವಿಷಯದತ್ತ ನಿಮ್ಮ ಗಮನ ಸೆಳಿಯಬಯಸುತ್ತೇವೆ. ನಾವು ಒಂದು ಬಹುಮುಖ್ಯ ವಿಷಯ ಕುರಿತು ಜರ್ಮನಿ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಹತ್ತು ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೇ ಕುರಿತು ಜರ್ಮನಿ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸಂಪೂರ್ಣ ವ್ಯಕ್ತವಡಿಸಲು ನಿಮಗೆ ನೆರವಾಗಬೇಕೆಂದೂ ಒಂದು ಕಷ್ಟ ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ತಮಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ನಿಯಮವನ್ನು ಸಡಿಲಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂದೂ ಒಂದು ಕಷ್ಟ ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ತಮಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ನಿಯಮವನ್ನು ಸಡಿಲಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂದೂ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸಂಪೂರ್ಣ ವ್ಯಕ್ತವಡಿಸಲು ನಿಮಗೆ ನೆರವಾಗಬೇಕೆಂದೂ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸಂಪೂರ್ಣ ವ್ಯಕ್ತವಡಿಸಲು ನಿಮಗೆ ನೆರವಾಗಬೇಕೆಂದೂ ಹತ್ತು ನಿಮಿಷಗಳ ಮಿತಿಯನ್ನು ಮೀರಿದರು. ನಾನು ಸದನದ ಪತದಲ್ಲಿದ್ದೇನೆ. ನೀವು ಬಯಸಿದ ಯಾವುದೇ ಸಮಯವನ್ನು ಕೊಡಬಳ್ಳಿ. ಆದರೆ ಯಾವುದಕ್ಕೂ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ನಿಯಮವಿರಬೇಕು.

ಪ್ರೇಮ ಎನ್.ಜಿ. ರಂಗಾ (ಮದ್ವಾಸ್ : ಸಾಮಾನ್ಯ) : ಮಾನ್ಯರೇ, ನಿನ್ನ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಸದಸ್ಯರೂ ಹತ್ತು ನಿಮಿಷಗಳ ಮಿತಿಮೀರಿದರಿಂದು ನೀವು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಒಬ್ಬ ಅನುಭವ ಭಾಷಣಕಾರನಾಗಿ, ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುವುದೇನೆಂದರೆ, ಒಬ್ಬ ಭಾಷಣಕಾರನಿಗೆ ಆತನ ಸಮಯ ಮೀರಿತೆಂದು ನೀವು ಗಂಟೆ ಬಾರಿಸುವ ಮೊಲಕ ನೆನಪು ಮಾಡುವುದು ಎಷ್ಟು ಕಿರಿಸಿ ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ. ಹತ್ತು ನಿಮಿಷಗಳೊಳಗೆ ಯಾವುದೇ ವಿಷಯವನ್ನು ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿ ಬೆಳೆಸಲು ಯಾರಿಗೇ ಆಗಲಿ ಅಸಾಧ್ಯ ಎಂದು ನನ್ನ ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಮಿತ್ರರು ಹೇಳಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಗಣನೀಯ ಸತ್ಯವಾದಿಯನ್ನು ಕಡೇಪಡ್ಡ ಇವೆತ್ತು ನಿಮಿಷಗಳಿಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸುವ ಶಾರ್ಕೆತೆ ಇದೆ. ಅಗತ್ಯವಾದರೆ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಜರ್ಮನಿಗೆ ಒಂದು ದಿನ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೊಡಲು ತಾವು ತಯಾರಿರುವಿರಾ?

ಮಾನ್ಯ ಉಪಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ಸಾಮಾನ್ಯ ಜರ್ಮನಿಗೆ ಒಂದು ದಿನ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೊಡಲು ತಾವು ತಯಾರಿರುವಿರಾ? ಹಲವು ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಸದಸ್ಯರು : ಹೌದು.

ಒಬ್ಬ ಗೌರವಾನ್ನಿತ ಸದಸ್ಯರೂ : ಈಗಾಗಲೆ ಕೇವಲ ಹತ್ತು ನಿಮಿಷಗಳು ಮಾತ್ರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡಿರುವವರ ಹಾಡೇನು?

ಡಾ. ಜೋಸೆಫ್ ಅಲ್ಲ್ಯಾ ಡಿಸೋಜಾ (ಬಾಂಬೆ : ಸಾಮಾನ್ಯ): ಮಾನ್ಯ ಉಪಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಈ ದೊಡ್ಡ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸಹಸ್ರಾರು ಪರಿಷಾಗಳ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆಂದೂ ಕಾಣಲಾಗದ ಅತ್ಯಂತ ಮುಖ್ಯವಾದ ಮತ್ತು ಮಹತ್ವದ್ವಾರಾ ವಾದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಈ ಗೌರವಾನ್ನಿತ ಸದನವು ಖಂಡದಿಂದ ಖಂಡಕ್ಕೆ ಅನುಜ್ಞೇದದಿಂದ ಅನುಜ್ಞೇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸ್ತುತಿತ್ತು, ಸಾರ್ವಭೌಮ, ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಭಾರೀ ಗಣರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕರಡು ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಯಾರಿಗೆ ಉಚಿತವಾಗಿ ಏನು ಸಲ್ಲಬೇಕಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಿಯೋಡನೆ ಕೊಡುವ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮ ವೈಯಕ್ತಿಕ ನಿರ್ಲಿಪ್ತವಾಗಿ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಆತ್ಮವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡುವ ಅಗತ್ಯವಿದೆ; ಸೌಭ್ರಾತ್ಯತ್ವದ ಶಾಂತಿ, ಸಾಮರಸ್ಯ ಮತ್ತು ಸದ್ವಾನೆಯಿಂದ ಇರುವ ಅಗತ್ಯವಿದೆ; ಈ ಸಂವಿಧಾನ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ನಾವು ಎದುರಿಸಿದ ಜಟಿಲ ಹಾಗೂ ಕಷ್ಟತಮ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಇಡೀ ದೇಶದ ಸಮುದ್ರಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಗತಿಯ ವಿಶಾಲದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕಾಣುವ ಅಗತ್ಯವಿದೆ ಮತ್ತು ಕಡೆಯದಾಗಿ, ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ಬಾಧಿಸುವ ವ್ಯಾಧೀಕ ನೀತಿಯ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಲು ಅನಗತ್ಯ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ “ನೀನು ನೀನು ಶ್ರೀತಿಸುವರಂತೆ ನೀನು ನೇರೆಯವನನ್ನೂ ಶ್ರೀತಿಸು” ಎಂದು ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸೂತ್ರದ ಸೂತ್ರವಾದ ಉದಾರ ಮತ್ತು ಪರಿಹಿತರಿಂದನೆಯ ಪ್ರದರ್ಶನದ ಅಗತ್ಯವಿದೆ.

ವಿಶೇಷವಾಗಿ ನನಗೂ ಮೊದಲೆ ಮಾತನಾಡಿದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಹಲವು ಸದಸ್ಯರೂ ಕರಡು ಸಂವಿಧಾನ ಒಂದು ಅತ್ಯಂತವಾದ ಕೆಲಸ ಎಂದು ಸಮೃತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಗೌರವಾನ್ನಿತ ಡಾ.ಅಂಬೇದ್ಕರ ಮತ್ತು ಅವರ ಕರಡು ರಚನಾಸಮಿತಿಯಿಂದ ಹಲವು ತಿಂಗಳುಗಳ ಪರಿಶ್ರಮದ ಕೆಲಸದ ಅನಂತರ ಮುಂದಿಡಲಾದ ಚಿರಸ್ಮರ್ಶನೀಯವಾದ ರಚನೆ ಅದಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಹುದೇ? ಇದು ಮೊದಲಿನಿಂದ ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ತಜ್ಜರ ಅತ್ಯಂತ ಹಾಗೂ ದಕ್ಕ ಸಾಧನೆ.

ವಿಶ್ವದ ಎಲ್ಲ ಸಂವಿಧಾನಗಳ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಅತ್ಯಂತ ದೊಡ್ಡ ಗಾತ್ರದ್ವಾಗಿದ್ದು, ಇದಿಂದಿನ ಅನುಜ್ಞೇದಗಳನ್ನೂ ಹೊಂದಿರುವ ಮತ್ತು ಎಂಟು ಅನುಸೂಚಿಗಳನ್ನೂ ಈ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ಈ ಗೌರವಾನ್ನಿತ ಸದನದ ಮುಂದೆ ಗೌರವಾನ್ನಿತ ಪ್ರಸ್ತಾವಕರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಪರಿಶೀಲನೆ ಕುರಿತಂತೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಟೀಕೆಗಳ ಅನಂತರ, ನಾನು ಸಂವಿಧಾನಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಅಂತರಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸಲು ತಮ್ಮ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಕೋರುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲಸಂಖ್ಯಾತ ಹಕ್ಕುಗಳ ಸಲಹಾಸಮಿತಿಯ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯನಾಗಿ ನಾನು ಮತ್ತು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ನಿನವಿ ಹೋಗಬಹುದಾದ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಹೊಂದಿದ್ದೇನೆ. ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತ ಹಕ್ಕುದಿಂದ ಆರಿಸಿ ಬಂದ ಅಲ್ಲಸಂಖ್ಯಾತನಾಗಿ ಅತ್ಯಂತ ತಪ್ಪಿಕರ ಮತ್ತು ನೀತಿಯುತ್ತಿರುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ. ಈ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ನೀಡಿರುವ ಸಲಹಾಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಗೌರವಾನ್ನಿತ ಸದಾರ್ಥ ವಲ್ಲಭಭಾಯಿ ಪಟೇಲ್ ಅವರಿಗೆ ಕೃತಜ್ಞತೆ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವುದು ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯ. ಇದು ಅಲ್ಲಸಂಖ್ಯಾತರಿಗೆ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತರ ಬಗ್ಗೆ ಬಲವಾದ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯರೆ, ಕರಡು ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದೆ ಈ ಹಕ್ಕುಗಳು ಈ ಸದನದ ಮೂಲಕ ರವಾನೆಯಾಗುವಾಗ ಯಾವುದೇ ಅಣಿ ಅಡಜಣೆಯಾಗಲು ಅನುಮತಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ.

ನಾನು ಅಲ್ಲಸಂಖ್ಯಾತರ ಹಕ್ಕುಗಳ ವಿಷಯ ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ, ನನ್ನದೊಂದು ನಿರ್ವಹಣೆ, ಅನುಜ್ಞೇದ ಇಂಫರ್ಮೇಶನ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿವುದಾದರೆ,

“ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಸಂಖ್ಯಾತರಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಅಧಿಕಾರ ಇರತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಪ್ರತಿ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೂ ಅಲ್ಲಸಂಖ್ಯಾತರಿಗೆಂದು ಆಯಾ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ನೇಮಕಮಾಡುವ ವಿಶೇಷ ಅಧಿಕಾರ ಇರತಕ್ಕದ್ದು.”

ಎಂದು ಅದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಷ್ಟಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಮಾನ್ಯರೆ, ಆವಶ್ಯಕವಾಗಿ, ಕೇಂದ್ರದ ವಿಶೇಷ ಅಧಿಕಾರಿ, ಕೇಂದ್ರೀಯ ಶಾಸನಸಭೆಯಡಿ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಗೌರವಾನ್ನಿತ ಸದನಕ್ಕೆ ನಿರ್ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದೇನೆಂದರೆ, ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಅಧಿಕಾರಿಯ ನೇಮಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ ಈ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಜವಾಖಾರರಾಗಿರುವುದೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಎಂದು ದೃಷ್ಟಿಗಳಿಂದ ಆಗುವಂತೆ ಒಂಬತ್ತು ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳಿಂದಲೇ ಆಗಬೇಕು. ಯಾವುದಾದರೂ ಇದೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ ಈ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಜವಾಖಾರರಾಗಿರುವುದೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಎಂದು ದೃಷ್ಟಿಗಳಿಂದ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿನ ಕೆಲಸವನ್ನು ಯಾವುದೇ ಭಯ ಪಕ್ಷಪಾತ್ರವಿಲ್ಲದೆ ಮಾಡಬಹುದು ಮಾಡಿದರೆ, ಈ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿನ ಕೆಲಸವನ್ನು ಯಾವುದೇ ಭಯ ಪಕ್ಷಪಾತ್ರವಿಲ್ಲದೆ ಮಾಡಬಹುದು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇದು ನಾನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ನಿರ್ವೇಶನ. ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದರೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಂದು ದೃಷ್ಟಿಗಳಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದು ನಾನು ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶದೊಂದಿಗೆ ಒಂದು ಮಾರ್ಪಾದು ವಿಶೇಷ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಜವಾಖಾರನಾಗಿ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶದೊಂದಿಗೆ ಒಂದು ಮಾರ್ಪಾದು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನೊಂದು ನಿರ್ವೇಶನ ಕೂಡ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ಹಕ್ಕುಗಳ ಕುರಿತಂತೆ ಇದೆ ಮತ್ತು ಅದು ಅನುಷ್ಠೇದ-ಅಂತರಾಳಿನ ಸಂಪಿಠಾನಿಕ ಪರಿಹಾರಗಳ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ, ಈ ಕರಡು ಸಂಪಿಠಾನದ ವಿಷಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಸರ್ವೋಽನ್ನತ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಮಾತ್ರ ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತದೆ. ಬಹಳ ಘಟನ್ಯ ಕರಡು ಸಂಪಿಠಾನದ ವಿಷಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಸರ್ವೋಽನ್ನತ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಸಂದರ್ಭಗಳು ಬಡವಗ್ರಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿರುತ್ತವೆ. ಉಪಭಿಂಬ (ಇ)ರಾಳಿ ಒಂದು ನಿಬಂಧನೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಅದೆಂದರೆ ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳೊಂದಿಗೆ ವ್ಯವಹರಿಸಲು ಸಂಸತ್ತು ಸರ್ವೋಽನ್ನತ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕಿಂತ ಇದೆಂದರೆ ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳೊಂದಿಗೆ ವ್ಯವಹರಿಸಲು ಸಂಸತ್ತು ಬರುವ ತನಕ ಕಾದು ಇತರ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಿಗೆ ಕಾನೂನು ರೀತಿ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಡಬಹುದು. ಸಂಸತ್ತು ಬರುವ ತನಕ ಕಾದು ಇತರ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಡಲು ಶಾಸನ ರೂಪಿಸುವ ಬದಲಿಗೆ ಇಲ್ಲೇ ಅದನ್ನು ಅದು ಇತರ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಡಲು ಶಾಸನ ರೂಪಿಸುವ ಬದಲಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು. ನೇರವಾಗಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಮಾರ್ಪಾದಣನ್ನು ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಬಡವಗ್ರದ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಶ್ರೀಸಾಮಾನ್ಯರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸರಳಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಅನಂತರ ಕಾಯಿದೆ ಜಾರಿಮಾಡಬಹುದು.

ಮಾನ್ಯರೆ, ನಾನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಬಯಸಿರುವ ಕೊನೆಯ ನಿರ್ವೇಶನೆಯೆಂದರೆ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಅಧಿಕಾರ ಕುರಿತಂತೆ ನಾನೀಗಾಗಲೇ ಮಾಡಿರುವ ಸಲಹೆಗಳೊಂದ ಸಾಫ್ಟ್‌ವಾರ್ಕ್‌ವಿಸಿದ್ದೇ ಆಗಿದೆ. ಅಂದರೆ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಜವಾಖಾರನಾಗುವುದೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬ ವಿಷಯ. ಈಗಾಗಲೇ ಉದ್ದೇಶವಿಸಿದ್ದೇ ಆಗಿದೆ. ಅಂದರೆ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಜವಾಖಾರನಾಗುವುದೆ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯದ ಕೆಲಸಗಳ ಒಗ್ಗೂಡಿಕೆ ಕೇಂದ್ರದ ಪರ ಇದ್ದೇನೆ. ಕೇಂದ್ರ ಪ್ರಬುಲಿವಿದ್ದಷ್ಟು ರಾಜ್ಯಸೇವೆಗಳ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯದ ಕೆಲಸಗಳ ಒಗ್ಗೂಡಿಕೆ ಮಹತ್ವದ್ದಿರುತ್ತದೆ. ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿನ ಬಲದ ಕೌರತೆಯಿಂದ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಗಳು ಕೊಳ್ಳಿಮೋಗಿವ ಮತ್ತು ಸಂತತಿಗಳು ಮಾಯವಾಗಿವೆ ಎಂದು ಭಾರತದ ಇತಿಹಾಸ, ತೋರಿಸಿದೆ. ಪ್ರಬುಲಿವಾದ ಕೇಂದ್ರದ ಪತ್ತೆಯನ್ನು ಒಂದು ಸರ್ವೋಽತ್ಮಮ ಪ್ರಶ್ನೆ ಎಂದು ಪರಿಗಳಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಶತಾತ್ಮಕಮಾನಗಳ ವಿದೇಶಿ ಪ್ರಾಬಲ್ಯದ ಅನಂತರ ಸಾಧಿಸಿದ ಸ್ವಾತಂತ್ಯವನ್ನು ನಾವು ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದಿದರೆ ಅದು ಹೀಗೆಯೇ ಪ್ರಬುಲಿವಾದ ಕೇಂದ್ರ ಇಡೀ ಸಾಧಿಸಿದ ಸ್ವಾತಂತ್ಯವನ್ನು ನಾವು ಭಾರತದ ಹಂತಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಆದರ್ಥ ಶಿಶ್ವರ್ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಾವು ಮುಗಿಸಬೇಕೆಂಬ ಕಾತರ ನನಗೆ. ಹೀಗಿರುತ್ತ, ನಾವು ಭಾರತದ ಸಂಪಿಠಾನವನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮರೆಯಬಾರದು. ಬರಿಯ ಪೇಗ್ಕಾಗಿ, ನಾವು ಈ ದೇಶದ ಕ್ಷೇಮ ಮತ್ತು ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ಬಾಧಿಸಬಹುದಾದ ಉಪಭಿಂಬಗಳ ಸೂಕ್ತ ಮತ್ತು ಜಾಗರೂಕತೆಯ ಪರಿಗಣನೆಯೊಂದನ್ನು ಬಲಿ ಕೊಡಬಾರದು.

ಮಾನ್ಯರೆ, ಈ ಕರಡು ಸಂಪಿಠಾನ ಕುರಿತಂತೆ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು ನನಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ನಿಮಗೆ ನನ್ನ ವಂದನೆಗಳು.

ಗೌರವಾನ್ನಿತ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಸಂತಾನಮ್ (ಮದ್ರಾಸ್ : ಸಾಮಾನ್ಯ) : ಮಾನ್ಯ ಉಪಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ನಾವು ನಮ್ಮ ಕೆಲಸದ ಕೊನೆಯ ಮತ್ತು ಅತ್ಯಂತ ಕಷ್ಟದ ಹಂತಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಆದರ್ಥ ಶಿಶ್ವರ್ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಾವು ಮುಗಿಸಬೇಕೆಂಬ ಕಾತರ ನನಗೆ. ಹೀಗಿರುತ್ತ, ನಾವು ಭಾರತದ ಸಂಪಿಠಾನವನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮರೆಯಬಾರದು. ಬರಿಯ ಪೇಗ್ಕಾಗಿ, ನಾವು ಈ ದೇಶದ ಕ್ಷೇಮ ಮತ್ತು ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ಬಾಧಿಸಬಹುದಾದ ಉಪಭಿಂಬಗಳ ಸೂಕ್ತ ಮತ್ತು ಜಾಗರೂಕತೆಯ ಪರಿಗಣನೆಯೊಂದನ್ನು ಬಲಿ ಕೊಡಬಾರದು.

ಕರದು ರಚನಾಸಮಿತಿ ಒಂದು ಉತ್ತಮ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ಆದರೆ ಅದೇ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಅವರು ಎರಡು ಅರ್ಹ ಟೀಕೆಗಳಿಂದ ಪಾರಾಗಲಾರರು ಎಂದು ನನಗೆ ಆತಂಕ. ಸಮಿತಿಯು ನ್ಯಾಯ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ತಾವಾಗಿಯೇ ಒಂದು ಸಂವಿಧಾನ ಸಮಿತಿಯಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆಗೊಂಡು ಈ ಸಭೆಯಿಂದ ಮುಕ್ತ ಸದನದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿದ ಕೆಲವು ಉಪಬಂಧಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಎಳೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಅವರು ಸದನವು ನೇಮಕಮಾಡಿದ ಸಮಿತಿಗಳ ವರದಿಯನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಲೂ ಶಕ್ತರೆಂದು ತಾವೇ ಭಾವಿಸಿದ್ದಾರೆ. (ಕೇಳಿ, ಕೇಳಿ) ನಾನು ಸಮಿತಿಯ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯನಿದ್ದೇನೆ. ಅದು ದೆಹಲಿ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಆಡಳಿತಕ್ಕೂಳಪಟ್ಟ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ಭವಿಷ್ಯದ ಸಂವಿಧಾನ ಕುರಿತು ವರದಿ ಮಾಡಿದೆ. ಸಮಿತಿಯ ವರದಿಯನ್ನು ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಲಾಗಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ನಿಜ ಮತ್ತು ಯಾವ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕರದುಸಮಿತಿಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಂತ ಸಮಿತಿಯ ಶಿಫಾರಸುಗಳು ಈ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಳ್ಳಲು ಹಂಚ್ಚು ಅರ್ಹವಾಗಿದ್ದವು ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. (ಕೇಳಿ, ಕೇಳಿ) ಮಾನ್ಯರೆ, ನಾನು ವಿಷಯವನ್ನು ಕೆಡಕಲು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಅದನ್ನು ಸದನಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡುತ್ತೇನೆ. ಖಿಂಡಗಳು ಪ್ರಸ್ತಾವಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಸದನ ಅಂಗೀಕರಿಸಲು ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿ. ಆದರೆ ಈ ನಿರ್ಣಯದ ಪ್ರಸ್ತಾವಕರು ಚರ್ಚಿಸಿದ ಕೆಲವು ಮೂಲಭೂತ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳಿಗೆ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಡಾ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ದೃಢತೆ ಮತ್ತು ನಮ್ಮತೆಗಳು ಕೊಡತಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನದ ರೂಪಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿಯೇ ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಅವರು ಈಗ ರಚಿಸಿರುವ ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನವು ಅಮೇರಿಕದ ಸಂವಿಧಾನ ಅಥವಾ ಇತರ ಒಕ್ಕೂಟ ಸಂವಿಧಾನಗಳಿಂತ ಹಂಚ್ಚು ನಮ್ಮವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿರುವರು. ಆದರೆ ನಮ್ಮತೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಒಂದು ಅನುಕೂಲವಲ್ಲ ಎಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ದೇಶದ ಸಂವಿಧಾನವು ಒಂದು ಮಾನವ ಹಂಡರವಿದ್ದಂತೆ. ಅದರ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳು, ಸಂವಿಧಾನವು ಬಹುಕಾಲ ಉಳಿಯಲು ದೃಢವಾಗಿರಬೇಕು; ನಮ್ಮವಾಗಿರಬೇಕಾದ ಇತರ ಭಾಗಗಳು ಇರಬೇಕು. ಆದುದಿಂದ ದೃಢವಾಗಿರಬೇಕಾದ ಆ ಭಾಗಗಳತ್ತ ತಾವು ಗಮನಹರಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಮೂಲಭೂತ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳೊಂದಿಗೆ ರಾಜಿಯಾಗುವುದು ಅಪಾಯಕಾರಿ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ. ಈ ಕ್ಷಣಾ ಆವಶ್ಯಕತೆಗಳಿಗೆ ಅವುಗಳೊಂದಿಗೆ ರಾಜಿಯಾಗುವುದು ಸಮಯೋಚಿತ ಎಂದು ನಾವು ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಆದರೆ ಒಮ್ಮೆ ನಾವು ಮೂಲಭೂತ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ರಾಜಿಯಾದವೋ ಅದುವೇ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಕೆಡುಕು ತಂದು ವಿನಾಶಕಾರಿಯಾಗಬಹುದು.

ಮಾನ್ಯರೆ, ಈ ಸಂವಿಧಾನವು ಒಳಗೊಂಡಿರಬೇಕೆಂದು ಬಯಸಿದ್ದ ಮೂಲಭೂತ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳು ಯಾವುವು? ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ, ಒಂದೇ, ಸಮಾನ ಮತ್ತು ಜಾತ್ಯತೀತ ಪೌರತ್ಯ ಇರಬೇಕು. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, ವಯಸ್ಸರ ಮತದಾನ ಪದ್ಧತಿ ಇರಬೇಕು. ಮೂರನೆಯದಾಗಿ ಒಕ್ಕೂಟ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರಬೇಕು. ನಾಲ್ಕನೆಯದಾಗಿ, ಕಾರ್ಯಾಂಗದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇರಬೇಕು. ನಾನು ಈ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳ ಪ್ರತಿಯೊಂದೂ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಮೂರಣಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಂಡಿದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಸಂವಿಧಾನದ ಉಪಬಂಧಗಳಲ್ಲಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ: ಸಮಾನ ಮತ್ತು ಜಾತ್ಯತೀತ ಪೌರತ್ಯ ಸಿದ್ಧಾಂತ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ, ಇದನ್ನು ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳಿಂದ, ರಕ್ಷಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಡಾ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಪ್ರತಿ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕು ಭಾರಿ ಅಪವಾದಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ ಎಂದು ಒಷ್ಣಿದ್ದಾರೆ. ಅಮೇರಿಕದ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಂಸಾರಂಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ, ಸರ್ವೋಽಚ್ಚನ್ಯಾಯಾಲಯ ಈ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು, ಇದು ವಾಸ್ತವ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ವೋಽಚ್ಚನ್ಯಾಯಾಲಯ ಕೂಡ ಈ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ವ್ಯವಹರಿಸಬೇಕು. ಅಮೇರಿಕ

ಸಂಯುಕ್ತ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳ ಸರ್ವೋಚ್ಚನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಕೆಲಸ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಮತ್ತಿಗೆಳಿಗಳಪಡಿಸುವುದು ಆಗಿರುವಾಗ, ದೇಶದ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಭಾರತದ ಒಕ್ಕೂಟ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಅಥವಾ ಸರ್ವೋಚ್ಚನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಕೆಲಸ ಇತಿಮಿತಿಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೊಳ್ಳಬಹುದ್ದೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಇತಿಮಿತಿಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಬೇಕಾದಲ್ಲಿ, ಆಗ ನಾವು ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ಅಧ್ಯಾತ್ಮವನ್ನು ಒಟ್ಟಾರೆ ಕೈ ಬಿಡುವುದೇ ಲೇಸು.

ಮಾನ್ಯರೆ, ನಾವು ಈ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕು. ಹೇರಲಾದ ಇತಿಮಿತಿಗಳನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟೂ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಮತ್ತು ಕಟ್ಟಿನಿಟ್ಟಾಗಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಲಾಗಿದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ತುರ್ತಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕಡೆಪಡ್ಡ ಪೌರಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಸಂಪಿಧಾನದಿಂದ ಕಾಯ್ದಿದ್ದವುದು ಆವಶ್ಯಕ. ಅದನ್ನು ಒಟ್ಟಾರೆ ಆಚೆ ಬಯ್ಲು ಸ್ಥಳೀಯ ಶಾಸಕಾಂಗಗಳು ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಶಾಸಕಾಂಗಾಗೂ ಕೂಡ ಸುಲಭವಾಗಬಾರದು.

ಮಾನ್ಯರೆ, ಮುಂದಿನ ಪ್ರಶ್ನೆ ವಯಸ್ಕರ ಮತದಾನ, ಹಕ್ಕು ಕುರಿತದ್ದು. ನಾವು ಅದನ್ನು ಒಂದು ಸೂತ್ರವಾಗಿ ಅಳವಡಿಸಬಹುದು. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಇಡೀ ದೇಶದಲ್ಲಿ ವಯಸ್ಕರ ಮತದಾನ ದಾಖಿಲೆ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಅಥವಾ ಪಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿ ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡು ಬರುವ ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಪಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಭಾಷಾವಾರು ಮತ್ತು ಇತರ ಜಾತ್ಯತೀತ ಗಣನೆಗಳ ಮೇಲೆ ಮಾರ್ಪಡಿಸುವ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಈ ದಾಖಿಲೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ತಯಾರು ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ತುಸು ಅಲಕ್ಷ್ಯಪಟಿಸುವುದು ಕಾಣಬರದೇ ಇರದು. (ಕೇಳಿ, ಕೇಳಿ) ದೋಷಗಳಿರಬಹುದು. ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ತುಸು ಅಲಕ್ಷ್ಯಪಟಿಸುವುದು ಕಾಣಬರದೇ ಇರದು. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ದಾಖಿಲೆ ಮುಸ್ತಕವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಲು ಮದ್ರಾಸಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಯತ್ನ ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಮತದಾನದ ಒಂದು ದಾಖಿಲೆ ಮುಸ್ತಕವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಲು ಮದ್ರಾಸಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆದಿತ್ತು. ಎಲ್ಲವನ್ನು ಒಂದು ದಿನ ಅಥವಾ ಎರಡು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಯಿತು ಮತ್ತು ನಗರದ ಮತದಾರರ ಶೇಕಡಾ ಆಂರಷ್ಟು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಲಾಗಿದೆ ಎಂಬ ದೂರುಗಳಿದ್ದವು. ಈ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಉದ್ದೇಶವಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ದಾಖಿಲಾತಿ ಮುಸ್ತಕಗಳ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ದಕ್ಕತೆ ಮತ್ತು ಕೂಲಂಕಷ ಪರಿಶೀಲನೆಯ ಕೊರತೆ ಇತ್ತು. ಮಾನ್ಯರೆ, ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ತಂಬ ಜಾಗರೂಕಿರಲು ಅಥವಾ ತುಂಬ ಗಮನಹರಿಸುವುದು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇವೆ. ಭಾರತದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಪೌರ ರಿಜಿಸ್ಟರಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳಿಗಳಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತು ಆತನ ಹಕ್ಕು, ರಕ್ಷಿತ ಪಟ್ಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕಂತಹ ಇದು ಸಂಪಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಾಗಬೇಕು ಎಂದು ನಾವು ಬಯಸುತ್ತೇವೆ. ಆದುದರಿಂದ, ಈ ಸದನಕ್ಕೆ ಈ ದಾಖಿಲೆ ಮುಸ್ತಕದ ಸಿದ್ಧತೆ ಮತ್ತು ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯೂ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಇರುವುದು ಅಪೇಕ್ಷಣೀಯವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಜನಗಣತಿ ಮಾಡುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೊಂದಿದೆ. ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಜನಗಣತಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲವೆ ಇಡೀ ದೇಶದಲ್ಲಿನ ವಯಸ್ಕರ ಮತದಾನ ದಾಖಿಲಾತಿ ಮುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಕಾಯ್ದಿದ್ದುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವ ಒಂದು ಶಾಶ್ವತ ಆಳತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಾವು ಸೃಷ್ಟಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಈ ದಾಖಿಲಾತಿ ಮುಸ್ತಕಗಳು ಕುರಿತಂತೆ ಯಾವ ದೂರು ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಹಾಗೂ ಬದಲಿಸುವ ಕೈಚೆಳಕಕ್ಕೆ ಆಸ್ಥಾದವಿರದು ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಮಾನ್ಯರೆ, ಡಾ.ಅಂಬೇಧ್ಕರ್ ಅವರು ದ್ವಿಂದ್ಯ ರಾಜಕಾರಣ ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡಿದರು. ಈಗ ನಾವು ಮಾರುಪಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದೇವೆ. ಸಂಯುಕ್ತ ಪಟ್ಟಿ, ಪ್ರಾಂತೀಯ ಪಟ್ಟಿ ಮತ್ತು ಸಮವರ್ತೀ ಪಟ್ಟಿ ಕರಡು ರಚನಾಸಮಿತಿ ಸಮವರ್ತೀ ಪಟ್ಟಿಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿದೆ. ನಾವು ಸಮವರ್ತೀ ಪಟ್ಟಿಯ ಅನುಭವ ಹೊಂದಿದ್ದೇವೆ. ಆದು ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ನಡುವಿನ ಭೇದವನ್ನು ಅಳಿಸಲು ನೋಡುತ್ತದೆ. ಕಾಲಾವಧಿಯಲ್ಲಿ

ಎಲ್ಲ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಂವಿಧಾನಗಳ ಅನಿವಾರ್ಯ ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಅದಾಗಿದೆ. ಅಂದರೆ ಸಂಯುಕ್ತ ಪಟ್ಟಿ ವೃದ್ಧಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಸಮವರ್ತ್ತ ಪಟ್ಟಿ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಮರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಯಾವಾಗ ಒಮ್ಮೆ ಕೇಂದ್ರ ಶಾಸನಸಭೆ ಒಂದು ಶಾಸನದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ವ್ಯಾಪಿಸುತ್ತದೆಯೋ ಆಗ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಶಾಸನಸಭೆಯು ಆಡಳಿತವ್ಯಾಪ್ತಿ ಹೊರಟುಹೊಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಹದಿನ್ಯೇದು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಇಡೀ ಸಮವರ್ತ್ತ ಪಟ್ಟಿ ಸಂಯುಕ್ತಪಟ್ಟಿಗೆ ತಾನೇ ತಾನಾಗಿ ವರ್ಗಾವಣೆಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ನಾವು ತಿಳಿಯಬಹುದು. ನಾವು ಇದು ನಮಗೆ ಬೇಕಾದದ್ದೇ, ಮತ್ತು ಇದು ಅಪೇಕ್ಷಣೀಯವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಬಿಂಬಿಸಬೇಕು. ನಮಗೆ ಅದು ಬೇಕಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಾವು ಸಮವರ್ತ್ತ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಕನಿಷ್ಠಕ್ಕೆ ನಿರ್ಬಂಧಿಸಬೇಕು ಇಲ್ಲವೇ ಆ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳು ಕುರಿತಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಂತೀಯ ಆಡಳಿತ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ವಿವರಿಸಬೇಕು.

ಬಳಿಕ ನಾನು ಕಾರ್ಯಾಂಗದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಮಾದರಿಗೆ ಅಥವಾ ಸಂಪುಟದ ಮಾದರಿಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಬರುತ್ತೇನೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿಯೂ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯ ಎಲ್ಲೆಗಳು ಸ್ವಷ್ಟವೂ ಮತ್ತು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವೂ ಆಗಿರಬೇಕಾದುದು ತುಂಬ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಕುರಿತಾಗಿ ಯಾವುದೇ ಅಸ್ವಷ್ಟತೆ ಇರಬಾರದು. ಒಮ್ಮೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಮನುಷಾಯಿತೆಂದರೆ, ಸಂಪುಟ ವಿಧದ ಸರ್ಕಾರ ತಾನೇ ತಾನಾಗಿ ಅನೂಜ್ಯತಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ನಾವು ಬಹುತೇಕ ಅಧ್ಯಕ್ಷೀಯ ಆಡಳಿತದ ಸರ್ಕಾರ ಹೊಂದುತ್ತೇವೆ. ಅಧ್ಯಕ್ಷೀಯ ಸರ್ಕಾರದ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ತಕರಾರಿಲ್ಲ. ಅದು ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತವಾಗಬಹುದು. ಅವಶ್ಯವಾದರೆ, ಎಲ್ಲ ತೊಡಕುಗಳು ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ತಿಳಿದು ಒಂದು ಅಧ್ಯಕ್ಷೀಯ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಹಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷೀಯ ಆಡಳಿತ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಮತ್ತು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಸೂಕ್ತ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದ್ದೇನೆ. ಅದು ಸ್ಥಿರತೆಯ ಖಾತರಿ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಈಗಿನ ಅಗತ್ಯವೆಂದರೆ ನಮ್ಮತೆಗಿಂತ ಸ್ಥಿರತೆ ಎಂದು ನಾವು ತಿಳಿಯುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ನಾವು ಸಂಪುಟ ರೀತಿಯ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಬೇಡ ಮತ್ತು ರೀತಿಯಿಂದ ಅದನ್ನು ಅಪ್ರಸ್ತುತಗೊಳಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸೋಣ.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ: ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗೆ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಪಾಲರಿಗೆ ಸೂಚನೆಗಳ ಲೇಖಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ. ಮೂಲತ್ತು ರಾಜ್ಯಪಾಲರಿಗೆ ಸೂಚನೆಗಳ ಲೇಖಿ ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲ. ಈಗ ಕರದು ರಚನಾಸಮಿತಿ ಸೂಚನೆಗಳ ಲೇಖಿ ಕುರಿತು ಒಂದು ಅಧ್ಯಾಯವನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುವಂತೆ ಅಳವಡಿಸಿದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಭಾರತದ ಪ್ರಧಾನಿ ಈ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಉಪೇಕ್ಷಿಸಿದರೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆ? ಗವರ್ನರ್ ಜನರಲ್, ಅವರಿಗೆ, “ಈಗ ಸಂವಿಧಾನಕ್ಕನುಗೊಂಡಾಗಿ ಸೂಚನೆ ಕುರಿತು ಒತ್ತಾಯಿಸುವುದು ನನ್ನ ಹಕ್ಕು” ಎಂದು ಹೇಳುವರೇ? ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಧಾನಿ ಮತ್ತು ಸಂಪುಟ ನಡುವೆ ತಾಕಲಾಡ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಈ ಸೂಚನೆಗಳ ಲೇಖಿಗಳು ಪ್ರಾಂತೀಯ ಸಚಿವಾಲಯಗಳು ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ನಡುವೆ ಘರ್ಷಣೆ ತರಬಹುದು. ನಾವು ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹೊಗುವಲ್ಲಿದ್ದರೆ, ಇಡಿಯಾಗಿ ಹೋಗಬೇಕು. ನಾವು ಮೂಲಭೂತ ಸೂತ್ರಗಳು ಕುರಿತು ರಾಜೀಯಾಗುವುದು ಬೇಡ. ಏಕೆಂದರೆ ಮೂಲಭೂತ ಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ ರಾಜೀಯ ನಮ್ಮನ್ನು ಎಲ್ಲ ವಿಧಗಳ ಇಕ್ಕಟ್ಟಿಗಳು ಮತ್ತು ಅಸಮಂಜಸತೆಗಳಿಗೆ ಒಯ್ಯಿತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿ ಬಿಕಟ್ಟನ್ನು ವ್ಯವಹರಿಸಲು ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ವಿಭಿನ್ನವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಸೇರ್ಪಡೆ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

ನನಗಿರುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಮುಖ್ಯವಾದ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಆಲೋಚಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದೇನೆಯಷ್ಟೆ. ಅವನ್ನು ಕರದು ಸಂವಿಧಾನದ ಅನುಷ್ಠಾನದಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸುವಾಗ ನಾವು ಕೂಲಂಕಷಣೆಗಾಗಿ ಜರ್ಜ್ ಸರ್ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯರೆ, ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿ ಪರಿಗಳಿಸಬೇಕಾದ ಒಂದರಡು ವಿಷಯಗಳು ಇದ್ದೇ ಇವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ: ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವ ಉಪಬಂಧಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ. ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಎರಡೂ ಸದನಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿಶ್ಚಿತ ಬಹುಮತದಿಂದ ಜಾರಿಗೆ ತರಬಹುದು. ಸಂವಿಧಾನ

ಅಪೇಕ್ಷಿಸಬಹುದು. ಆದುದರಿಂದ, ನಾವು ಯಾವ ರಾಜ್ಯವೂ ಪ್ರಾಂತಗಳೊಂದಿಗೆ ಇದ್ದು ನರಭಾರದೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಮೂಲತತ್ವವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತು ಪ್ರಾಂತಗಳೊಂದಿಗೆ ಇದ್ದು ಅನುಭವಿಸುವ ಯಾವುದೇ ನಷ್ಟವನ್ನು ಕೇಂದ್ರದ ನಿಧಿಯಿಂದ ಕಟ್ಟಿಕೊಡಲಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಭರವಸೆ ಕೊಡಬೇಕು. ನಾವು 'ಎ' ವರ್ಗದ ರಾಜ್ಯಗಳು ಮತ್ತು 'ಬಿ' ವರ್ಗದ ರಾಜ್ಯಗಳು ಎಂಬ ಅಸಮಂಜಸತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರಬಾರದು ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಒಮ್ಮೆತ್ತೇನೆ. ಅವು ಕೇವಲ ಗೊಂದಲಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾಧ್ಯವಾದರೂ, ಘಟಕಗಳ ವಿವಿಧ ಪ್ರವರ್ಗಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ರದ್ದುಮಾಡಬೇಕಂದು ನಾನು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಕೇವಲ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳಲಿವಂತಿರಬೇಕು.

ಮಾನ್ಯರೆ, ಸಮಯದ ಮೀತಿಯ ಕಾರಣ ಸಂವಿಧಾನದ ಸೂಕ್ತ ಚರ್ಚೆಗೆ ಇದು ಸಕಾಲವಲ್ಲ ಎಂಬುದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಕೆಲವೇ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಅವು ಈ ಸದನದ ಪರಿಗಣೆಗೆ ಸ್ವೀಕಾರವಾಗುತ್ತವೆ ಎಂದು ನಾನು ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್.ಕೆ. ಶಿಥ್ವಾ (ಸಿ.ಎಂ. ಮತ್ತು ಬೇರಾರ್ : ಸಾಮಾನ್ಯ) : ಮಾನ್ಯ ಉಪಸಭಾದ್ಯಕ್ಷರೆ, ಒಬ್ಬ ಸಮರ್ಥ ಮತ್ತು ದಕ್ಷ ವರ್ಕೆಲರಾಗಿ, ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಡಾ. ಅಂಬೇದ್ಕರ್ ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಕರಡು ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ತುಂಬ ಸರಳವಾದ ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಅವರು ಬಾಹ್ಯ ಜಗತ್ತಿನ ಮೇಲೆ ಮತ್ತು ಇಲ್ಲಿನ ಕೆಲವು ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಸದಸ್ಯರ ಮೇಲೂ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿರುವರು. ಆದರೆ ಅದು ಸಂವಿಧಾನ ನಿರ್ಣಯಿಸಲು ಮಾನದಂಡವಲ್ಲ. ಇದು ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕಾಗಿ ತಯಾರಿಸಲಾಗಿರುವ ಒಂದು ಸಂವಿಧಾನ ಮತ್ತು ಡಾ.ಅಂಬೇದ್ಕರ್ ಅವರು ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳು ಮತ್ತು ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಉಪೇಕ್ಷಿಸುವ ಮೂಲಕ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನೇ ಧಿಕ್ಕರಿಸಿರುವರು. ಮಾನ್ಯರೆ, ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳು ದೇಶದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಜೀವನದ ಹೆಗ್ಗರುತ್ವಗಳು ಮತ್ತು ಈ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳಿಗೆ ಸ್ಥಳವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಸಂವಿಧಾನವು ಪರಿಗಣನೆಗೆ ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲ. ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳು ಇಂದು ತುಂಬ ಹೀನಾಯ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿವೆ. ಕೇಂದ್ರವು ತುಂಬ ಬಲಿಷ್ಠಗೊಂಡಿದೆ ಎಂದೂ ಕೆಲವು ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ತಮ್ಮಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿವೆ ಎಂದೂ ದೂರು ಮಾಡಿರುವ ಪ್ರಾಂತಗಳು ತಾವೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಅಂಗಗಳ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಂಡ ಅಧಿಕಾರದ ಅಮಲಿನಲ್ಲಿವೆ ಮತ್ತು ಇಂದು ದುರಾಡಳಿತದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ ಖಂಕ್ಕು ಹೆಚ್ಚು ಸ್ಥಳೀಯ ಅಂಗಗಳು ಪ್ರಾಂತೀಯ ಸರ್ಕಾರಗಳಿಂದ ಕಡೆಗೆ ಲಿಲಾಸ್ಪರ್ಪಿವೆ. ಸ್ಥಳೀಯ ನಿಕಾಯಗಳು ಪ್ರಾಂತೀಯ ಸರ್ಕಾರಗಳಿಂದ ಅಧಿಕೃತಿಸಲಾಗಿವೆ. ಮಾನ್ಯರೆ, ಇದು ಹಿಂದಿನ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿದ್ದ ಮನೋಭಾವ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಸ್ಥಳೀಯ ಅಂಗಗಳ ಇಡೀ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿ ತರುವ ಬದಲಿಗೆ ಸುಮ್ಮನೆ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿದ್ದದನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿವೆ. ಗ್ರಾಮೀಣರ ಉತ್ಪನ್ನಕ್ಕೆ ಈ ಅಂಗಗಳನ್ನು ತುಂಬ ಉಪಯುಕ್ತ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನಾಡಿ ಮಾಡಲು ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಾರ್ಗದ ಶರ್ತನ ವಾಡಿದ ಹೊರತು, ಈ ದಾಖಲೆಯನ್ನು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವುದು ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ನಿಮಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸ್ಥಳೀಯ ಅಂಗಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಹಣಕಾಸು ಸ್ಥಿತಿ ಶೋಚನೀಯ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಪ್ರಾಂತೀಯ ಸರ್ಕಾರಗಳ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ವಿದೃಷ್ಟಿ ತೆಗೆಗೆಗಳು, ಮನೋರಂಜನಾ ತೆರಿಗೆ ಮೊದಲಾದವನ್ನು ಕೊಡಬಿಯಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅವು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಆದಾಯದ ಮೂಲಗಳಾಗಿವೆ. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ಎಲ್ಲ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾಂತಗಳೇ ಕಸಿದುಕೊಂಡುಬಿಡುತ್ತವೆ. ಇಂದು ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಕೇವಲ ಅಸ್ಥಿಪಂಜರಗಳಾಗಿವೆ. ಇದೇ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಮುಂದುವರಿದರೆ, ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮತ್ತು ಹಳ್ಳಿಗಳ ಸಮ್ಮಿಳಿ ಹೇಗೆ ಕಂಡಿತು? ಘನತೆವೆತ್ತು ಗವರ್ನರ್ ಜನರಲ್ ಅವರು ತಮ್ಮ ಇತ್ತೀಚಿನ ಭಾಷಣಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಉಪಪ್ರಧಾನಿ ಬಾಂಬಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ

ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಗ್ರಾಮಸ್ಥನೂ ತಾನು ಒಟ್ಟ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತ ಪುರುಷ ಅಥವಾ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತ ಮಹಿಳೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯವಂತೆ ಮತ್ತು ಅವನು ಅಥವಾ ಅವಳು ದೇಶದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪಾಲು ಹೊಂದಿರುವರು ಎಂದು ಗ್ರಹಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿರುವರು. ತಾವು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಅಶ್ಯಂತ ದೊಡ್ಡ ಭಾಗವಾದ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರನ್ನು ಉಪೇಕ್ಷಿಸಿದರೆ ಇದನ್ನು ಹೇಗೆ ಮಾಡಲಾದೀತು ಎಂದು ಅಧ್ಯ-ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ವಿಧಲವಾಗಿದ್ದೇನೆ.

ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಕೈಗಳಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಸುಮ್ಮನೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅತ್ಯಾನ್ನತ ಸ್ತರದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವರಿ. ಆದರೆ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು ಇಂದು ಸುಖಿವಾಗಿರಲು ಹೋರಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಗಮನಿಸಿದೆ. ನಾವು ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿದರೆ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರನ್ನು ಉಪೇಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಪ್ರಸ್ತುತ ಭಾವನೆ ತೀವ್ರಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯರೆ, ಡಾ. ಅಂಬೇಢರ್ ಇತರ ದೇಶಗಳ ಹಲವಾರು ಎಂಬ ಪ್ರಸ್ತುತ ಭಾವನೆ ತೀವ್ರಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯರೆ, ಡಾ. ಅಂಬೇಢರ್ ಇತರ ದೇಶಗಳ ಹಲವಾರು ಎಂಬ ತಪ್ಪೊಪ್ಪಿಗೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇತರ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಕೆಲವು ಉತ್ತಮ ಉಪಬಂಧಗಳನ್ನು ಎರವಲು ಪಡೆದು ಈ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ ಸಂವಿಧಾನಗಳ ಹಲವು ಹತ್ತು ಉಪಬಂಧಗಳನ್ನು ಎರವಲು ಪಡೆದು ಈ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಒಂದು ತಪ್ಪೊಪ್ಪಿಗೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇತರ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಕೆಲವು ಉತ್ತಮ ಉಪಬಂಧಗಳನ್ನು ಎರವಲು ಪಡೆಯುವುದರಲ್ಲಿ ಏನೂ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ವ್ಯೇಯಿಸುತ್ತಕೊಗೆ ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ನಾವು ನೋಡಬೇಕಾದ ಒಂದೇ ವಿಷಯವೆಂದರೆ, ಆ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿರಬಹುದಾದ ಉಪಬಂಧಗಳು ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಅಷ್ಟೇ ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿರಬಹುದೇ ಎಂದು. ಹೇಗೇ ಇರಲಿ, ಅನುಸೂಚಿ ಇರಲ್ಲಿ ನೋಡುವಾಗ ನಾನು ನೋಡುವುದೆಂದರೆ – ಅವು ಮುಖ್ಯಪಟ್ಟಿಗಳು-ಒಕ್ಕೂಟ ಅಧಿಕಾರಪಟ್ಟಿ, ರಾಜ್ಯಪಟ್ಟಿ, ಪ್ರಾಂತೀಯಪಟ್ಟಿ ಮತ್ತು ಸಮರ್ಪಿತ ಪಟ್ಟಿ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಇಡಿಯಾಗಿ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಶಿಫಿಸಿಯಮವನ್ನು ನಕಲು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಹಲವಾರು ಪ್ರಾಂತೀಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಮಾನ್ಯತೆಗಳನ್ನೇನಾದರೂ ಕಂಡವೇಯೇ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆಯೇ ಎಂಬುದು ನನಗೆ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಒಂದರಿಂದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮಾರ್ಗಾಂತರ್ಯದ ತೆರಿಗೆ, ವೃತ್ತಿತೆರಿಗೆ ಮತ್ತು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಕಟ್ಟಡದ ಮೇಲಿನ ತೆರಿಗಿಯನ್ನು ವಸೂಲಿ ಮಾಡುವುದು ಇವೆಲ್ಲ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ನಡುವಿನ ವಿವಾದ ವಿಷಯವಾಗಿದ್ದುವು. ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ವಿಷಯ ಒಕ್ಕೂಟ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಿತ್ತು. ಪ್ರಾಂತೀಯ ಸರ್ಕಾರಗಳಿಂದ ಹೇರಲಾದ ಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಗಮನವನ್ನು ನೀಡದೆ ಉಪಸಮಿತಿಗಳು ಈ ವಿಷಯಗಳನ್ನೇಲ್ಲ ಬರಿಯ ನಕಲು ಮಾಡಿವೆ ಎಂದು ನನಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಮೂರೂ ವಟ್ಟಿಗಳು ಸದನದ ಮುಂದೆ ಬಂದಾಗ ಸದನ ಅದಕ್ಕೆ ಗಮನಹರಿಸಲೇಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಕಳೆದ ಸಲ ನಾವು ಸೇರಿದಾಗ ಈ ಪಟ್ಟಿ ನಿಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಬಂದಾಗ ಕಾಲಾಭಾವದಿಂದ ಅವು ಹೇಗೆಿದ್ದುವೋ ಹಾಗೆಯೇ ಬಿಟ್ಟಿವು. ಈ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿರುವ ಯಾವುದೇ ಉಪಬಂಧಕ್ಕಿರುವಷ್ಟೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯ ಈ ಪಟ್ಟಿಗೂ ಇದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಲಾಗುವುದೆಂಬ ಭರವಸೆ ಹೊತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಮೂಲಭಾತ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ಬಂದರೆ, ಈ ಸದನದ ಸರ್ವಾನುಮತ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಬದಲಿಸಲು ಸಮಿತಿಗೆ ಅಧಿಕಾರವಿದೆಯೇ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಆ ಬಗ್ಗೆ ವಿವಾದ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಇವೂ ಸಹ ಶಿಫಾರಸುಗಳು ಎಂದು ನಾನು ಒಪ್ಪಿತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಒಂದು ಮೂಲಭಾತ ವಿಷಯ ಕುರಿತಂತೆ, ಸದನವು ಹಕ್ಕ ಪರಿಗಣನೆಯ ಅನಂತರ ನಿರ್ಣಯಪ್ರಾಂದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಾಗ, ಆ ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಲ್ಲಿಯೂ ಅವರ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಏರಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ.

ನಾನು ಒಂದು ನಿದರ್ಶನ ಮಾತ್ರ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಕಳೆದ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾಸಭೆ ಮೂಲಭಾತ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿತು.

“ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿ ಕಾನೂನಿನ ಪ್ರತಿಯೇ ಇಲ್ಲದ ಯಾವ ವ್ಯಕ್ತಿಯೂ ತನ್ನ ಸ್ವತಂತ್ರ ಜೀವನದಿಂದ ವಂಚಿಸುವಬಾರದು ಇಲ್ಲವೇ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಒಕ್ಕಾಟ ಪ್ರದೇಶಗಳೊಳಗೆ ಕಾನೂನುಗಳ ಸಮಾನ ವ್ಯವಹಾರದಿಂದ ಹೋರಿಡಬಾರದು.”

ಕಂಡು ರಚನಾಕ್ರಿಯೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿದೆ. ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ಬದಲಾವಣೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಬೇಕು ಮತ್ತು ಈ ಸದನದ ಮುಂದೆ ಇದುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಅವರ ಶಿಥಾರಸು ಓದುತ್ತೇನೆ.

“ಕಾನೂನಿನಿಂದ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದ ಕ್ರಮಗಳಿಗನುಗಳವಾಗಿ ಹೋರತು, ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿ ಆತನ ವ್ಯಯಕ್ತಿಕ ಸ್ವತಂತ್ರವು ಜೀವನದಿಂದ ವಂಚಿತವಾಗಬಾರದು.”

ಉಳಿದ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಲಾಗಿತ್ತು. ನಾವು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಸಂದರ್ಭ ಬಂದಾಗ ಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳೋಣ. ಆದರೆ ಮಾನ್ಯರೆ, ಕಳೆದ ಬಾರಿ ನಾವು ಅಂಗೀಕರಿಸಿದ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಆಗಲೇ ಒಂದು ದೂರ ಇತ್ತು ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಅದೆಂದರೆ ನಾವು ಹೋಗಬೇಕಾದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಇತ್ತು. ತಾವು ಪೌರರ ಆ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಮೊಟಕು ಮಾಡಹೋದರೆ, ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಅಪಹಾಸ್ಯಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ.

ರಾಜ್ಯಗಳ ಸಂವಿಧಾನ ಕುರಿತಂತೆ ಎಲ್ಲಾದ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ನಾನು ಮೆಚ್ಚಿದ್ದೇನೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅವರು ಏನು ಹೇಳಿರುವರೋ ಅದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ನಾವು ಕಳೆದ ಬಾರಿ ಈ ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಿದಾಗ ರಾಜ್ಯಗಳ ಸ್ಥಿತಿಗಳು ಇಂದು ಏನಿವೆಯೋ ಅದಕ್ಕಿಂತ ತುಸು ಭಿನ್ನವಿದ್ದವು. ಪ್ರತಿ ಹೊಸ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೂ ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸಂವಿಧಾನವಿರಬೇಕು ಏಕ ಎಂದು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ನಾನು ವಿಫಲನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಎಲ್ಲ ರಾಜ್ಯಗಳೂ ಈ ಸಂವಿಧಾನದ ಪ್ರಾರ್ಥೀಯ ಭಾಗವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬ ಉಪಬಂಧವಿರಬೇಕು. ರಾಜ್ಯವಾಲರ ಬದಲು ಆಡಳಿತಗಾರ ರಾಜ್ಯವಾಲರಾಗಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ಅಂತಹ ಕೆಲವು ಇತರ ಬದಲಾವಣೆಗಳು, ಆದರೆ ಪ್ರತಿ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸಂವಿಧಾನ ಇರಬಾರದು. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಅಪ್ಪೆಲ್ಲ ಭಾರತೀಯ ಒಕ್ಕಾಟಕ್ಕೆ ವಿಲೀನಗೊಂಡಿದೆ. ಅವುಗಳ ಕಾನೂನುಗಳು ನಮ್ಮ ಕಾನೂನುಗಳೇ ಆಗಿರಬೇಕು. ಈಗ ಇದು ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನ ಆಡಳಿತವಲ್ಲ. ಈ ಒಕ್ಕಾಟದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ರಾಜ್ಯಗಳೂ ನಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಬಂಧುಭಳಿಗಿರವರೇ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಒಂದು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಎರಡು ಕಾನೂನುಗಳು ಇರುತ್ತವೆ ಎಂದು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ನಾನು ವಿಫಲನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಆದುದರಿಂದ, ಮಾನ್ಯರೆ, ಆ ಪ್ರತ್ಯೇಗು ತುಂಬ ಗಂಭೀರ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ರಾಜ್ಯಗಳ ಜನ ತಮ್ಮದೇ ಸಂವಿಧಾನಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಬಹುದೆ? ಅದು ನಾವು ಈಗ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುತ್ತಿರುವ ಮುಖ್ಯ ಸಂವಿಧಾನದ ಮೂಲಸೂತ್ರಗಳಿಗೆ ಏರುದ್ದವಲ್ಲವೇ? ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಅವು ನಾವು ನಾವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟಿಸಿರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಕಡಮೆ ಎಲ್ಲಿಯೋ ಹೋಗಬಹುದು. ಹಲವು ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಅವು ಈ ದೇಶದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ನಾಗರಿಕನಿಗೂ ನಾವು ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಒದಗಿಸಿರುವುದಕ್ಕೆ ಏರುದ್ದ ಹೋಗಬಹುದು.

ಮಾನ್ಯರೆ, ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಉಜ್ಜ್ವಲಾಯಾಲಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ. ಇಂದು ಭಾರತದ ಉಜ್ಜ್ವಲಾಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಮನುಷ್ಯರು ನ್ಯಾಯಪೀಠಾಸೀನರಾಗಿರುವರು. ಅವರು ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಮನುಷ್ಯರು ಮತ್ತು ಅವರ ತೀರ್ಮಾನಗಳು ಕೂಡ ಸಂಯುಕ್ತ ನ್ಯಾಯಾಲಕ್ಷ್ಯ ತ್ವಿವಿ ಕೊನ್ನಿಲ್ಲಾಗೂ ತ್ರಿಯವಾಗಬಲ್ಲವು. ಆದರೆ ರಾಜ್ಯಗಳ ಈ ಎರಡನೇ ದರ್ಜೆ ಉಜ್ಜ್ವಲಾಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ – ಎರಡನೇ ದರ್ಜೆ ಎಂದು ಹೇಳುವಲ್ಲಿ ನಾನು ಯಾವುದೇ ಅಗೋರವ ತೋರಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ–ಇರುವವರು. ಪ್ರಥಮದರ್ಜೆ ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲ ಎಂಬುದು ವಾಸ್ತವಾಂತಿ. ಅವರ ತೀರ್ಮಾನಗಳು ಸಂಯುಕ್ತ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಬದಲಾಯಿಸಲಾಗದು. ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ, ನೀವು ಈ ಹಕ್ಕನ್ನು ರಾಜ್ಯಪ್ರಾಂದರ ಪೌರನಿಗೆ ಕೊಡದಿರುವುದು ಸರಿಯೆ? ಆದುದರಿಂದ, ಮಾನ್ಯರೆ, ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಕೂಡ ತುಂಬ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯದ ಜನರ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸುಲಭಮಾಡಬೇಕು.

ಈ ಸಂವಿಧಾನದ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಭಾಗವನ್ನು ಕೆಲವು ಬಡಲಾವಣೆಗಳಿಂದ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಅನ್ವಯವಾಗುವೆಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಕಡೆಯದಾಗಿ, ಅಲ್ಲಸಂಖ್ಯಾತರಿಗೆ ಏಸಲಾತಿ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣೆ ಕುರಿತು ಒಂದು ಉಲ್ಲೇಖ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ನಾನು ಈ ಅಲ್ಲಸಂಖ್ಯಾತ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಸಂಖ್ಯಾತರ ಉಪಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಉಳಿದಿದ್ದೇನೆ ಮತ್ತು ನಾನು ಅಲ್ಲಸಂಖ್ಯಾತರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಂದಿಗೆ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತ ಸಮುದಾಯ ವ್ಯವಹರಿಸಿರುವ ರೀತಿಗೆ ವಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಅಲ್ಲಸಂಖ್ಯಾತ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಸಾಫ್ನಗಳ ಏಸಲಾತಿಯ ಕೊಡುಗೆ ಮಾಡಲಾಗಿದ್ದರೂ ನಾವು ನಮ್ಮ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಸಾಫ್ನಗಳ ಏಸಲಾತಿಯ ಕೊಡುಗೆ ಮಾಡಲಾಗಿದ್ದರೂ ನಾವು ಅದನ್ನು ವಿನಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಹಾಗೆಯೇ, ನಿನ್ನ ಸಾಫ್ನಗಳ ಏಸಲಾತಿ ರದ್ದುಪಡಿಸುವಂತೆ ಖಾಚಿ ಸೈಯದ್ ಕರೀಮುದ್ದಿನ್ ಆಗಪಪಡಿಸಿದರು. ಈ ಹೇಳಿಕೆ ಮುಂದಿನ ಹಂತದಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಕೂಡ ಖಾಚಿ ಸೈಯದ್ ಕರೀಮುದ್ದಿನ್ ಆಗಪಪಡಿಸಿದರು. ಹೇಗೆಂದರೆ, ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತ ಸಮುದಾಯ ಪಾರಸೀ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಸಾಫ್ನಗಳ ಏಸಲಾತಿ ಸಾಗ್ರಹಾರ. ಹೇಗೆಂದರೆ, ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತ ಸಮುದಾಯ ಪಾರಸೀ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಸಾಫ್ನಗಳ ಏಸಲಾತಿ ಸಾಗ್ರಹಾರ. ನಾವು ಹೇಳಿದೆವು: “ಬೇಡ, ವಂದನೆಗಳು, ನಮಗೆ ಬೇಡ”. ಹಾಗೆಯೇ ಎಲ್ಲ ವರ್ಗಗಳು, ನಿರ್ದಿಧಾಗ ನಾವು ಹೇಳಿದೆವು:

ಮೂಲಾನಾ ಹಸ್ತಾ ಹೋಣಾನಿ (ಸಂಯುಕ್ತ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳು : ಮುಸ್ಲಿಮ್) : ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಖಲೀಖುಜ್ಞಮಾನ ಏಸಲಾತಾರಿತ ಬಯಸಿದರು. ಸೈಯದ್ ಕರೀಮುದ್ದಿನ್ ಅಲ್ಲ,

ಶ್ರೀ ಅರ್.ಕ. ಸಿಧ್ದಾಂತ : ನಾನು ಗ್ರಹಿಸಲಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಕೋಮು ವಿಷಯವನ್ನು ಈ ದೇಶದಿಂದ ತೇಗೆದುಹಾಕಬೇಕು ಮತ್ತು ಈ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ಒಂದು ದಾಖಲೆಯಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಹೆಚ್ಚಪಡಬೇಕೆ ಮತ್ತು ಜಗತ್ತಿಗೆ ನಾವು ಈ ದಾಖಲೆ ಭಾರತೀಯ ಜನರು ಇತರರು ಉಪಕ್ರಮಿಸಲೆಂದು ಮಾಡಿದುಹಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಲು ಸಮರ್ಥರಾಗಬೇಕು. ಈ ಮಾತುಗಳೊಂದಿಗೆ ಮಾನ್ಯರೆ, ನಾನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ನಮೂದಿಸಿದ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸಮಯಂಂದಾಗ ಸದನವು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟು ನೆನಂಬಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಡಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯರೆ, ವಂದನೆಗಳು.

ಶ್ರೀ ರಾಮ್ ಸಹಾಯ್ (ಗ್ನಾಲಿಯರ್-ಇಂದ್ರಾರ್ - ಇಂದ್ರೋ-ಮಾಳವ (ಮಧ್ಯಭಾರತ))

*ಮಾನ್ಯ ಉಪಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಸಂವಿಧಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಹಲವಾರು ವಿಷಯಗಳ ಮೇಲೆ ಹಲವು ಸದಸ್ಯರು ಬೆಳ್ಗಳ ಜೆಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಆ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಮನಃ ನಾನು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ರಾಜ್ಯಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ರಾಜ್ಯಗಳ ಜನತೆ ಬಲಿಪ್ಪ ಕೇಂದ್ರದ ಪರವಿರುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಹೈಕ್ವಾರ್ಥಕವಾಗಿ ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಲಿಪ್ಪ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಸಾಫ್ತಿಸಲು ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಸದನಕ್ಕೆ ಸ್ವಷ್ಟಪಡಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಹೇಗೆ ಇಲ್ಲಿ, ಸಂವಿಧಾನ ನಿಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಏನು ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸಿದೆಯೋ ಅದರಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ ಹೆಚ್ಚು ಚಿಂತನೆ ನಡೆಸಿಲ್ಲವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯಿಂದ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ವಿಶದಪಡಿಸಲು ನಾನು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಭಾಗ-೩ ಅನುಸೂಚಿ ರೂಲ್ಸ್ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಹಿಂದೆ ಅವು ಇದ್ದಂತೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅವು ಒಕ್ಕೂಟದಲ್ಲಿ ವಿಲೀನಗೊಂಡಿವೆ. ಮತ್ತು ಅವುಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಮಧ್ಯಭಾರತ ಒಕ್ಕೂಟವನ್ನು ತೇಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಮಧ್ಯಭಾರತದ ರಾಜಪ್ರಮುಖರು ಜೂನ್ ಡಿಂಬಂದು ಹೋಸ ಸೇರ್ವೆದೆ ಲೇವಿಕ್ಕೆ ಸಹಿ ಹಾಕಿದರು. ಇದರಿಂದ ಇನೆಯ ಅನುಸೂಚಿಯ ರೂಲ್ಸ್ ಮತ್ತು ಇನೆ ಪಾರಿ ಪಾರಿ ಪ್ರಾಂತ್ಯಕ್ಕೆ ಹಾಸ್ತಾಂತರಿಸಲಾಗಿದೆ. ನ್ಯಾಯಾಂಗವನ್ನು ಕೂಡಾ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಆಗ ಕೂಡ ಪ್ರಸ್ತುತ ಕರಣ ರೂಲ್ಸ್ ಇನ್ನು ಒಳಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅದರ ಉಳ್ಳನ್ಯಾಯಾಲಯದ ನಿರ್ಣಯಗಳು

ಮೇಲೆ ಸರ್ವೋಚ್ಚನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಯಾವ ಮನವಿಯನ್ನು ಹಾಕುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಮಹ್ಯಭಾರತ ಒಕ್ಕೂಟ ಅದರ ಸೇರ್ವಡೆಯ ಹೊಸ ಲೇಖನದಿಂದ ಅದರ ಎಲ್ಲ ಹಕ್ಕಾಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಒಟ್ಟಿಸಿದೆ ಹಾಗೂ ಅದರ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಸ್ತಾವಗಳಿಗೆ ಒಪ್ಪಿತ್ತದೆ. ಒಕ್ಕೂಟದ ಉಚ್ಚನ್ಯಾಯಾಲಯದ ನಿರ್ಣಯದ ವಿರುದ್ಧ ಸರ್ವೋಚ್ಚನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಮಾಡಲಾಗುವ ಮನವಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ವೇಧಿಸುವ ಒಂದು ಉಪಬಂಧವನ್ನು ಏಕ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ನನಗೆ ತಿಳಿಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಭಾಗ ೧೧ಬಿ ಸರ್ವೋಚ್ಚನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಒಂದು ಉಲ್ಲೇಖ ಕಳುಹಿಸಬಹುದು ಎಂದು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಆದರೆ ಉಚ್ಚನ್ಯಾಯಾಲಯದ ವಿರುದ್ಧ ಒಂದು ಮನವಿಯನ್ನೇ ಸರ್ವೋಚ್ಚನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅರ್ಥವಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ನಾನು ವಿಫಲನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಇದು ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿ ಜನರ ಹಕ್ಕಾಗಳನ್ನು ಬಾಧಿಸುವ ಒಂದು ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ಅಂತಹ ಒಂದು ಉಪಬಂಧ ಜನರ ಹಕ್ಕಾಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಸಾಕಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ನಾನು ನಿರ್ವೇದಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಒಕ್ಕೂಟದ ಉಚ್ಚನ್ಯಾಯಾಲಯವನ್ನು ಪ್ರಾಂತೀಯ ಉಚ್ಚನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ತರುವ ನಷ್ಟ ಪ್ರಯೋಜನಗಳು ಈ ಉಚ್ಚನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳನ್ನು ಸರ್ವೋಚ್ಚನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಅಧೀಕ್ಷಿತ ಮಾಡುವುದಾದರೆ, ಅನುಕೂಲಕರವೂ ಯಶಸ್ವರವೂ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಒಕ್ಕೂಟವನ್ನು ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ಸಾಲಿನೆಂದಿಗೆ ತರುವ ಪ್ರಯೋಜನಗಳು ಕೂಡ ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಘರಿಸುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಉಚ್ಚನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ಸಾಕಷ್ಟು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಗ್ರಾಮೀಯರೂ ಮತ್ತು ಇಂದೂರು ಉಚ್ಚನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ತುಸು ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಅವು ಯಾವ ವಿಧದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ಉಚ್ಚನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಿಗೆ ಕೆಳದರ್ಜೆಯವೇನ್ನಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು; ಅವು ಕಡಿಮೆ ನಿಲುವುಳ್ಳವು ಎಂದೂ ಅಲ್ಲ. ಅವು ಕೂಡ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ಉಚ್ಚನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ಹೊಂದಿರುವಂತೆ ಸುಶಿಕ್ಷಿತ ನಾಯಕೂತ್ತಿರುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ ಹೊಂದಿದೆ.

ಗೌರವಾನ್ನಿತ ಡಾ. ಅಂಬೇಷ್ಟ್ರ್‌ ಸಂವಿಧಾನದ ರಚನಾಸಭೆಗಳು ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬರದೇ ಇರಬಹುದು ಎಂದು ಬಯಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಡಾ. ಅಂಬೇಷ್ಟ್ರ್‌ ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ರಾಜ್ಯಗಳ ಸಚಿವಾಲಯದೊಂದಿಗೆ ತುಸು ಸಂಪರ್ಕದಲ್ಲಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಸಚಿವಾಲಯದ ಮುಂದೆ ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸಿದ್ದರೆ ಈ ಜಟಿಲತೆಗಳು ಉದ್ಭವಿಸುತ್ತಲೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರಾಸಂಗಿಕವಾಗಿ ನಾನು ಮಹ್ಯಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾಸಭೆಯ ವಿಷಯವನ್ನು ಅವರ ಮುಂದಿಡುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಹ್ಯಾವಧಿ ಶಾಸನಸಭೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಮತ್ತು ಒಂದು ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾಸಭೆಯನ್ನು ಕೂಡ ರೂಪಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಎರಡನ್ನೂ ಒಂದೇ ಸಮಯಕ್ಕೆ ರೂಪಿಸುವ ಆವಶ್ಯಕತೆ ಏನು? ಇನ್ನೂ ಮಹ್ಯಾವಧಿ ಶಾಸನಸಭೆಯ ಯಾವುದೇ ಅಧಿವೇಶನ ಗಮನದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಯಾವಾಗ ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾಸಭೆ ಕೆಲಸ ಆರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಕಾದು ನೋಡಬೇಕು. ಮಹ್ಯಾಕಾಲೀನ ಶಾಸನಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರು, ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಈ ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಶಾಸನಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಲ್ಲ ಮತ್ತು ಇಲ್ಲಿ ಸಂವಿಧಾನ ರೂಪಿಸಬಲ್ಲ ಈ ಜನ ಅಲ್ಲಿ ಏಕ ಸಂವಿಧಾನ ರೂಪಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಅರ್ಥವಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ನಾನು ವಿಫಲನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಅಂತಹ ಜಟಿಲತೆಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿವೆ. ಡಾ. ಅಂಬೇಷ್ಟ್ರ್‌ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸದರ್ಮ ಪಟೇಲರಲ್ಲಿ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿದ್ದರೆ. ಹಲವು ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಸುಲಭವಾಗಿ ಬಗೆಹರಿಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಬಹುತೇಕ ಎಲ್ಲ ರಾಜ್ಯಗಳು, ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ಆಕಾರ ತಳೆದಿರುವಾಗ ಸಂವಿಧಾನ ರೂಪಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾಸಭೆಯ ಯಾವ ಆವಶ್ಯಕತೆಯೂ ಈಗ ಉಳಿದಿಲ್ಲ.

ಒನೇ ಅನುಸೂಚಿ ಇನೇ ಭಾಗವನ್ನು ಪರಿಷ್ಠಿರಸಬೇಕೆಂದು ಮತ್ತು ಒಕ್ಕೂಟಗಳು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ರೂಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವೋ ಅವನ್ನು ಮೇಡಲ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಸದನಕ್ಕೆ ನಿರ್ವೇದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅಂಥ ಒಂದು ಸೇರ್ವಡೆ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ತರುವಲ್ಲಿ ಪಲಪ್ರದವಾಗುತ್ತದೆ. ಇರುವ ಒಂದೇ

ವ್ಯಾಸ ಎಂದರೆ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ರಾಜ್ಯಪಾಲರನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ಚುನಾಯಿಸುತ್ತಾರೆ. ರಾಜ್ಯಗಳ ರಾಜಾಪುರಮುಖರನ್ನು ರಾಜರು ಆಯ್ದುಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಶ್ರೀ ಸಂತಾನಮೌ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಸಿಧ್ವಾ ಹೇಳಿದಂತೆ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಒಕ್ಕೊಟಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ನೆಲೆಗಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ಇರಿಸುವುದು ತುಂಬ ಅನುಕೂಲಕರ ಮತ್ತು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಒಂದು ಹೆಚ್ಚಿ ಆವಶ್ಯಕ. ಅಗತ್ಯ ನಾವು ಈ ವರಡೂ ಅನುಸೂಚಿಗಳ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಒಕ್ಕೊಟಗಳನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ರೂಪಿಸಿರುವ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಶರುವಂತೆ ಅದನ್ನು ಮನಃ ರಚಿಸಬೇಕು ಹಾಗೂ ಇದಕ್ಕೆ ತೋಡಕುಗಳೂ ಇರಬಾರದು.

ಆರ್ಥಿಕ ಉಪಬಂಧಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ನೇಮಿಸಲಾದ ತಜ್ಞರ ಸಮಿತಿಯು ನಿರ್ದರ್ಶಿಸಿರುವುದು ಇನೆಂದರೆ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನೂ ಕನಿಷ್ಠಪಟ್ಟ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ತರಬೇಕು. ಇನೆಂದರೆ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾದ ಆಕಾರವನ್ನು ಕೊಡಲು ಅನುಮತಿಸುವಂತಹ ತಜ್ಞರ ಈ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿಗೆ ಒಂದು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾದ ಆಕಾರವನ್ನು ಕೊಡಲು ಅನುಮತಿಸುವಂತಹ ಯಾವ ಸಂಗತಿಯೂ ನನಗೆ ಈ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಕರಡು ರಚನಾ ಸಮಿತಿಗೆ ವಿನಂತಿಸುವುದೇನೆಂದರೆ ಒಕ್ಕೊಟ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ವಿಲೀನವಾದ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಸಮಿತಿಗೆ ವಿನಂತಿಸುವುದೇನೆಂದರೆ ಒಕ್ಕೊಟ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ವಿಲೀನವಾದ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಶರಲು ಅಂತಹ ಯಾವುದಾದರೂ ಉಪಬಂಧಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಮತ್ತು ಈ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಯವ ಶರಲು ಅಂತಹ ಯಾವುದಾದರೂ ಉಳಿದಿರಕೂಡದು.

ಹೆಚ್ಚಿನ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಸದನಕ್ಕೆ ನಿರ್ವೇದಿಸಲು ನಾನು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಅದೆಂದರೆ ಮೃಸಾರು ಮತ್ತು ಟ್ರಾವಂಕೂರುಗಳಿಂದ ದೊಡ್ಡ ರಾಜ್ಯಗಳು ಬಹುತೇಕ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಿಂತ ಒಂದು ಉತ್ತಮ ಸ್ಥಾನ ಬಯಸುತ್ತವೆ. ನಾನು ಈ ರಾಜ್ಯಗಳ ಆಡಳಿತಗಾರರು ಮತ್ತು ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸಾಧನ ಬಯಸುತ್ತವೆ. ನಾನು ಈ ರಾಜ್ಯಗಳ ಆಡಳಿತಗಾರರು ಮತ್ತು ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ವಿನಂತಿಸುತ್ತೇನೆ. ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲದ ತಮ್ಮೆಲ್ಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಅಧಿಕಾರವನ್ನೂ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಹಸ್ತಾಂತರಿಸಬೇಕು. ವಿನಂತಿಸುತ್ತೇನೆ. ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲದ ತಮ್ಮೆಲ್ಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಅಧಿಕಾರವನ್ನೂ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಹಸ್ತಾಂತರಿಸಬೇಕು. ರಾಜ್ಯದ ಆಡಳಿತಗಾರ ತಾನೇ ಈ ಆವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿ ತನ್ನೆಲ್ಲ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಹಸ್ತಾಂತರಿಸಿದರು. ಈ ರಾಜ್ಯದ ಆಡಳಿತಗಾರ ತಾನೇ ಈ ಆವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿ ತನ್ನೆಲ್ಲ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಹಸ್ತಾಂತರಿಸಿದರು. ಈ ಸಂವಿಧಾನ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ಜನತೆಗೆ ಇರುವಂತೆ ರಾಜ್ಯಗಳ ಜನರಿಗೂ ಇರಬೇಕು. ಆದುದರಿಂದ ಸದನಕ್ಕೆ ಈ ಸಂವಿಧಾನ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ಜನತೆಗೆ ಇರುವಂತೆ ರಾಜ್ಯಗಳ ಜನರಿಗೂ ಇರಬೇಕು. ಆದುದರಿಂದ ಸದನಕ್ಕೆ ಈ ಸಂವಿಧಾನ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ಜನತೆಗೆ ಇರುವಂತೆ ರಾಜ್ಯಗಳ ಜನರಿಗೂ ಇರಬೇಕು. ಆದುದರಿಂದ ಸದನಕ್ಕೆ ಈ ಸಂವಿಧಾನ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ಜನತೆಗೆ ಇರುವಂತೆ ರಾಜ್ಯಗಳ ಜನರಿಗೂ ಇರಬೇಕು. ಆದುದರಿಂದ ಸದನಕ್ಕೆ ಈ ಸಂವಿಧಾನ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ಜನತೆಗೆ ಇರುವಂತೆ ರಾಜ್ಯಗಳ ಜನರಿಗೂ ಇರಬೇಕು.]*

ಶ್ರೀ ಜ್ಯೋನಾರಾಯಣ ವ್ಯಾಸ್ (ಜೋಧ್‌ಮರ) : *[ಮಾನ್ಯ ಉಪಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಡಾ. ಅಂಬೇಧ್ರ್ ಅವರ ಸಹೋದ್ರೋಗಿಗಳು ಹಾಗೂ ಬೆರಳಿಕ್ಕುಗಾರರು ಮತ್ತು ನಕಲು ಮಾಡುವವರನ್ನು ಕರಡು ಸಂವಿಧಾನ ತಯಾರಿಸುವಲ್ಲಿ ವ್ಯಯಿಸಿದ ಶ್ರಮಕ್ಕಾಗಿ ವಂದಿಸಬೇಕು. ಇದು ಒಂದು ತುಂಬ ದೊಡ್ಡ ಕರಡು ಮತ್ತು ಹಲವಾರು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಅದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲ ಕರಡುಗಳೊಂದಿಗೆ ಇದ್ದಂತೆ, ಈ ಕರಡಿನಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಹಲವು ದೋಷಗಳಿವೆ. ಏತಿಷ್ಟವಾಗಿ, “ರಾಜ್ಯ” ಎಂಬ ಶಬ್ದದ ಉಪಯೋಗ. ಇದನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷಣ ನಿರೂಪಣೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಒಂದು ರೀತಿ ನಮಗೆಲ್ಲ ತುಂಬ ಗೊಂದಲವುಂಟುಮಾಡಿದೆ. ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಅಧ್ವರ್ಯ ಪ್ರಾಂತೀಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಒಂದು ರಾಜ್ಯ ಎಂದರೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ಇಡಿಯಾಗಿ ಅಸ್ವಷ್ಟವಾಗಿ ಅಧ್ವರ್ಯ ಪ್ರಾಂತೀಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಒಂದು ರಾಜ್ಯ ಎಂದರೇನು ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಪೌರತ್ವದ ಹಕ್ಕುಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬಿಡಲಾಗಿದೆ. ಅದರ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಯನ್ನು ಯಾವುದೇ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳ ಉದ್ದೇಶಗಳಾಗಿ ಕೂಡ ರಾಜ್ಯ ಎಂದರೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಲಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳ ಉದ್ದೇಶಗಳಾಗಿ

“ರಾಜ್ಯಗಳು” ಎಂಬ ಶಬ್ದವನ್ನು ರಾಜ್ಯಗಳ ಶಾಸನಸಭೆಗಳು, ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಗಳ ಸರ್ಕಾರ ಎಂಬರ್ಥದಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಳ್ಳಲು ಉಪಯೋಗಿಸಲಾಗಿದೆ. “ರಾಜ್ಯ” ಶಬ್ದವನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಭಾರತೀಯ ರಾಜ್ಯಗಳಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದರೆ ಉತ್ತಮವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಕೂಡ ವಿಭಿನ್ನ ಪ್ರವರ್ಗಗಳಾಗಿ ವಿಭಾಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರುಗಳ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ಇವೆ. ಮುಖ್ಯ ಆಯುಕ್ತರ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳು ಇವೆ ಮತ್ತು ಮೂರನೆಯ ಪ್ರವರ್ಗವನ್ನು ಭಾರತೀಯ ರಾಜ್ಯಗಳ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಅವನ್ನು ಅನುಸೂಚಿ-ಗೆ ಭಾಗ-ಶಿರಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಲಾಗಿದೆ. ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಡಾ. ಅಂಬೇಷ್ಟ್ರ್‌ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ನಾನು ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ರಾಜ್ಯಗಳು ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಂತೆ ದೊಡ್ಡದಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ಅವು ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ, ನಾವು ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಜನ, ಸಣ್ಣಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಉಳಿದು ನಮ್ಮೆ ಆರ್ಥಿಕತೆಗೆ ನ್ಯಾಯ ದೋರಕಿಸಲಾರೆವು ಇಲ್ಲವೇ ನಮ್ಮೆ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಲಾರೆವು. ಆದರೆ ಅದೇ ಕಾಲಕ್ಕೆ ನಾವು ಡಾ. ಅಂಬೇಷ್ಟ್ರ್‌ ಮತ್ತು ಅವರ ಸಹೋದ್ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಬಯಸುವುದೇನಂದರೆ ಅವರು ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ಸಾಲಿನೋಂದಿಗೆ ನಮ್ಮೆನ್ನು ತರಲು ತುಸು ಉತ್ಸುಕತೆ ಕೂಡ ತೋರಬೇಕಿತ್ತು ಎಂದು ಅನುಸೂಚಿ-ಗೆ ಭಾಗ-ಶಿರಲ್ಲಿ ಅವರು ನಮ್ಮೆನ್ನು ಸಣ್ಣ ಘಟಕಗಳಾಗಿ ವಿಭಾಗಿಸಿರುವರು. ಅಲ್ಲಿ ಸಹ ದೊಡ್ಡ ಘಟಕಗಳಾಗಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸಬೇಕಿತ್ತು. ರಾಜ್ಯಗಳು ಅಂದರೆ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಮನವಿ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಒದಗಿಸಿರುವ ಅನುಚ್ಛೇದದಿಂದ ಸಂಯುಕ್ತ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಮನವಿಯ ಹಕ್ಕನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿಲ್ಲ. ಕೇವಲ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳು ಮನವಿಯ ಹಕ್ಕನ್ನು ತಾವೆ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಸಂಯುಕ್ತ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಮನವಿಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮೆನ್ನು ಹರಿಜನರಂತೆ ಏಕ ಕಾಣುತ್ತೀರಿ. ಒಕ್ಕೂಟ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಮನವಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಗಳ ಜನರಿಗೆ ನಮ್ಮೆನ್ನು ಹರಿಜನರಂತೆ ಕಾಣುವ ರೀತಿ, ನೋಡುವ ನೀತಿಯ ನೀವು ದೊಡ್ಡ ಘಟಕಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚಿಸಿಲ್ಲ ಕೂಡ ಎಂದು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ನೀವು ಕೆಲವು – ಮೀಸಲಾತಿಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವಿರಿ. ನಾವು ದೊಡ್ಡ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವಿರಿ. ಹೌದಾದರೆ ಆಗ ನಮಗೆ ನಮ್ಮೆ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದು ನಿಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀ ಸಿಧ್ಭಾಷ್ಯ ಅವರು ಈಗ ತಾನೆ ನಾವು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಮಾನವಾಗಿ ಬರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅವುಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಮಾನರಾಗಿ ಬರಲು ಯಾರು ತಾನೆ ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ, ನೀವು ಸಂಸ್ಥಾನಗಳ ರಾಜರು ಮತ್ತು ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ಜನ ರಾಜ್ಯಪಾಲರುಗಳಾಗಿರಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ನೀವು ಈ ಅವಕಾಶವನ್ನು ರಾಜ್ಯಗಳ ಜನರಿಗೇಕೆ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ? ನೀವು ನಿಜವಾಗಿ ರಾಜ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಎರಡು ವಿಭಿನ್ನ ಪ್ರವರ್ಗಗಳು ಎಂದು ಅಧ್ಯೈನಿಸಿದರೆ ಅದನ್ನು ಸ್ವಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕು. ಅಂದರೆ ನೀವು ಈ ಮೀಸಲಾತಿ ರಾಜ್ಯಗಳ ಜನರಿಗೆ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸ್ವಷ್ಟಪಡಿಸಬೇಕು. ಈ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ನೀವು ಮರೆಮಾಡಬಾರದು. ಒಂದೇಡೆ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಮಾನವಾಗಿ ತರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರೆ ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳ ರಾಜಕುಮಾರರನ್ನು ರಾಜ್ಯಪಾಲರಾಗಿ ನೇಮುಕಮಾಡಬಹುದಾರರೂ ರಾಜ್ಯಗಳ ಜನರು ರಾಜ್ಯಪಾಲರಾಗಲು ಅರ್ಹರಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಈ ಭೇದವನ್ನು ನಾನು ಮೆಚ್ಚುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಇದೊಂದು ದೋಷವೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿಯತ್ತೇನೆ ಮತ್ತು ಇದನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕು.

ಇನ್ನೊಂದು ಅವಲೋಕನ ನಾನು ಮಾಡಲಿಚ್ಚಿಸುವುದು ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ. ಈ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ಕೆಲವು ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಅವುಗಳಿಂದ ಪ್ರತ್ಯೇಕಸಬಹುದು ಮತ್ತು ಇತರೆ

ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಸೇರಿಸಬಹುದು ಎಂದೂ, ಏರಡು ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಒಂದು ಪ್ರಾಂತ್ಯವಾಗಿ ರೂಪಿಸಲು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಬಹುದು ಎಂದು ಉಪಬಂಧಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅಂತಹ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಿಬಂಧನೆ ಎಂದರೆ, ರಾಜ್ಯದ ಶಾಸನಸಭೆ ಅಥವಾ ಅದರ ಸದಸ್ಯರು ಅಥವಾ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತ ಸದಸ್ಯರು ತಮ್ಮ ನಮಗಳಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರಾಂತ್ಯವೊಂದನ್ನು ರೂಪಿಸಬಯಸಿರುವುದಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗೆ ಮನವಿ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಶಾಸನಸಭೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರಾಂತ್ಯವೊಂದನ್ನು ರೂಪಿಸಬಯಸಿರುವುದಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗೆ ಮನವಿ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ರಾಜ್ಯಗಳ ಜನರ ವಿರುದ್ಧ ಒಂದು ಮೀಸಲಾತಿಯನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ್ದು ಅದರೆ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ರಾಜ್ಯಗಳ ಜನರ ವಿರುದ್ಧ ಒಂದು ಮೀಸಲಾತಿಯನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ್ದು ಅದನ್ನು ಅನುಸೂಚಿ-೧ ಭಾಗ-೧ರಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಲಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಪ್ರಸ್ತಾವವನ್ನು ತಮ್ಮ ಶಾಸನಸಭೆಗಳು ಅದನ್ನು ಅನುಸೂಚಿ-೧ ಭಾಗ-೧ರಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಲಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಪ್ರಸ್ತಾವವನ್ನು ತಮ್ಮ ಶಾಸನಸಭೆಗಳು ಅಥವಾ ತಮ್ಮ ಶಾಸನಸಭೆಗಳ ಸದಸ್ಯರ ಮೂಲಕ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಫೋಟೋ ರೂಪಿಸಲು ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಅಥವಾ ತಮ್ಮ ಶಾಸನಸಭೆಗಳ ಸದಸ್ಯರ ಮೂಲಕ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಫೋಟೋ ರೂಪಿಸಲು ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಅನುಮತಿ ಇಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯದ ಸಮೃತಿ ಅವಶ್ಯಕ. “ರಾಜ್ಯದ ಸಮೃತಿ” ಎಂದರೇನೆಂದು ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗಿಲ್ಲ. ಅನುಮತಿ ಇಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯದ ಸಮೃತಿ ಅವಶ್ಯಕ. ರಾಜ್ಯದ ಸಮೃತಿ ಎಂದರೆ “ಆಡಳಿತಗಾರನ ಸಮೃತಿ” ಇರಬೇಕು. ಹಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಆದರೆ ಬಹುತ್ವಃ “ರಾಜ್ಯದ ಸಮೃತಿ” ಎಂದರೆ “ಆಡಳಿತಗಾರನ ಸಮೃತಿಯಲ್ಲಿ” ಎಂದಾದರೆ ಅದನ್ನು ಸ್ವಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಸಬೇಕು. ರಾಜ್ಯದ ಸಮೃತಿ ಎಂದರೆ ಆಡಳಿತಗಾರನ ಸಮೃತಿಯಲ್ಲಿ ಎಂದಾದರೆ ಅದನ್ನು ಸ್ವಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಅದುದರಿಂದ, ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸಂವಿಧಾನ ಮೂಲಕ ಸ್ವಷ್ಟವಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆದರಿಂದ, ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸಂವಿಧಾನ ಮೂಲಕ ಸ್ವಷ್ಟವಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಂವಿಧಾನದ ಬಗೆಗೆ ಇನ್ನೊಂದರೆ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸಲು ನಾನು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಎಲ್ಲ ವರ್ಗಗಳ ಈ ಸಂವಿಧಾನದ ಬಗೆಗೆ ಇನ್ನೊಂದರೆ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸಲು ನಾನು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನರಿಗೆ ಸಮಾನ ಹಕ್ಕು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ನಾನು ಹೆಚ್ಚುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಉದ್ದೇಶಮೂರ್ಖಕವಾಗಿಯೋ ಜನರಿಗೆ ಸಮಾನ ಹಕ್ಕು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ನಾನು ಹೇಳಲಾರೆ. ಧರ್ಮಶಾಲೆಗಳು ಮತ್ತು ಬಾವಿಗಳಿಗೆ ಅಥವಾ ಇನ್ನಾವ ರೀತಿಯೋ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಲಾರೆ. ಧರ್ಮಶಾಲೆಗಳು ಮತ್ತು ಬಾವಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರವೇಶಾಧಿಕಾರವನ್ನು ಹರಿಜನರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಂತೆ ದೇವಾಲಯಗಳನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುವ ಹಕ್ಕು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಹರಿಜನರಿಗೆ ಬಾವಿಗಳಿಗೆ, ಧರ್ಮಶಾಲಾಲಾರಗಳು ಮೂದಲಾದವುಗಳಿಗೆ ಪ್ರವೇಶದ ಹಕ್ಕು ಕೊಟ್ಟಿರುವಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುವ ಹಕ್ಕು ಕೊಡಡಿರುವುದು. ಡಾ.ಅಂಬೇಷ್ಟರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಒಂದಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ನಾನೇನು ಹೇಳಲಾರೆ. ಪ್ರವೇಶಿಸುವ ಹಕ್ಕು ಕೊಡಡಿರುವುದು. ಡಾ.ಅಂಬೇಷ್ಟರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಒಂದಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ನಾನೇನು ಹೇಳಲಾರೆ. ಇದೊಂದು ತಮ್ಮ ಅಥವಾ ಲೋಪ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ಲೋಪವಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು.

ಅಲ್ಲಸಂಖ್ಯಾತರು ಮತ್ತು ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತರು ಎಂಬುದರ ನಡುವೆ ಭೇದ ತರುವ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಹಾಗೂ ಪೌರರನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಪೌರರು ಎಂದು ಪರಿಗಳಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಅನುಮಾನವಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಸಂಖ್ಯಾತರು ಯಾವುದೇ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದರೆ, ರಾಜ್ಯ ಅವಗಳಿಗೆ ನೇರು ನೀಡಲು ಸಮರ್ಥವಿರಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಒಪ್ಪಲಾಗಿದೆ. ಅಂದರೆ ಈ ಕರಡಿನಡಿ ಹಾಲಿ ಕೋಮು ವಾರು ಶಾಲೆಗಳು ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲು ಇನ್ನೂ ಸಾಧ್ಯ. ಅಂತಹ ಒಂದು ಸಾಧ್ಯತೆಗೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡುವುದು ಸರಿ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ಅದೂ ನಾವು ಸ್ವತಂತ್ರರಿದ್ದು ಅಲ್ಲಸಂಖ್ಯಾತ ಸಮುದಾಯಗಳು ಮತ್ತು ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತ ಸಮುದಾಯದ ಜನ ಸೋದರರಂತೆ ಜೀವಿಸಬೇಕಿರುವಾಗ ಅಂತಹ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯಾನುದಾನಗಳು ಇರುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅಂತಹ ಒಂದು ಭೇದಭಾವಕ್ಕೆ ಒಡಕೊಡುತ್ತದೆಯಷ್ಟೆ.

ನಾನು ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಅಂಶವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸಬೇಕಿದ್ದು ಅದು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕುರಿತದ್ದಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಹಲವು ಸೋದರರು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಒಬ್ಬ ಗೌರವಾನ್ನಿತ ಸದಸ್ಯರು ಇಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿ ಸಾಮೂಹಿಕ ಶಾಖಾಪಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಚೀಕಿಸುವ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದರು. ಇನ್ನೋವರ್ ಗೌರವಾನ್ನಿತ ಸದಸ್ಯರು ಇಲ್ಲಿ ಭಾವಾದಾರು ದುರಭಿಮಾನ ಪ್ರೇರೇಷಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಾವು ನಮ್ಮದೇ ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆ ಹೊಂದಿರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವಾಗ ಹಿಂದಿ ಸಾರ್ವಭಾಷೆಮಟ್ಟ ಅಥವಾ ಭಾವಾದಾರು ದುರಭಿಮಾನದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನಾವು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಡಬಹುದಾದರೆ ನಾವು ಹಿಂದಿ ಏಕ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು ಎಂದು ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ ನೀವು ಹಿಂದಿಯನ್ನು

ಇಟ್ಟಕೊಳ್ಳಲು ಬಯಸದಿದ್ದರೆ ದ್ಯೈರ್ವಹಿಸಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ. ಅದರೆ ನೀವು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂಗ್ಲಿಷಿನ ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆ ಅಲ್ಲದಿರುವಾಗ ಇನ್ನೊಂದು ಭಾಷೆಯು ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆಯಾಗಿರಲು ಅವಕಾಶ ನೀಡಬಾರದು ಎನ್ನುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ನಾನು ಹಿಂದಿಯನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಯಾರು ಹೇಳುವರೋ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಸಹಾನುಭೂತಿ ತೋರುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಸಮುದಾಯದ್ದೇ ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆಯನ್ನು ಫೋಷಿಸಲು ಇಲ್ಲವೇ ರೂಪಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಎಲ್ಲ ಜನರೂ ಒಂದೇ ಭಾಷೆ ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾವು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಹಾಗೆ ಮಾತನಾಡಲಾಗದವರೆಗೂ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಾತನಾಡಬಹುದು. ಯಾರೂ ಅವರನ್ನು ತಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಭಾಷೆ ರಾಜಾಸ್ಥಾನಿಯಾಗಿದ್ದರೂ ಅದು ಹಿಂದಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿದ್ದರೂ ನಾನು ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆ ಮತ್ತು ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದಿರುವ ಕೆಲವು ವಿಶೇಷತೆಗಳನ್ನು ನನ್ನ ಭಾಷೆ ಹೊಂದಿದೆ. ಅದೇ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಬಹುಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಜನ ಹಿಂದಿ ಮಾತನಾಡಬಲ್ಲರು ಮತ್ತು ಹಿಂದಿ ಕಲಿಯಬಲ್ಲರು ಎಂದು ನಾನು ಬಲ್ಲಿ ಆದುದರಿಂದ ನಾವು ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆ ಅಳವಡಿಸಬೇಕು. ಯಾರು ಹಿಂದಿಯನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿರುವರೋ, ಅವರು ಆ ಭಾಷೆಯ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಾಫಿಸಲು ಇಚ್ಛಿಸುವರೆಂದು ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ತಮ್ಮ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಇರಲಾರದರೆ ಎಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಹಿತಾಸ್ತಿಯಿಂದ ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಯಸುತ್ತಾರಷ್ಟೇ. ಹಾಗೆಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಯಾವುದೆ ನಿಷೇಧದಿಂತ ತರಲಾಗುತ್ತದೆ ಅಥವಾ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಅದು ಗಳಿಸಿರುವ ಸ್ಥಾನದಿಂದ ತಬ್ಬಲಿಯಾಗುತ್ತವೆ ಎಂದು ಅರ್ಥವಲ್ಲ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ದೀರ್ಘಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದಿರಬಹುದು.

ಈ ಮಾತುಗಳೊಂದಿಗೆ ನಾನು ಡಾ. ಅಂಬೇಜ್ಪ್ರೋ ಅವರಿಂದ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಲಾದ ಕರಡು ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತೇನೆ ಮತ್ತು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಲು ಅವರು ಯತ್ನಿಸಲೆಂದು ನಾನು ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ.]*

ಶ್ರೀ ಬಿ.ವಿ. ಮಂದೇಳ್ಯೇಯ (ಸಿ.ಪಿ. ಮತ್ತು ಬೇರಾರ್ : ಸಾಮಾನ್ಯ) : ಮಾನ್ಯ ಉಪಸಭಾದ್ಯಕ್ಷರೆ, ಕರಡು ರಚನಾಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಡಾ. ಅಂಬೇಜ್ಪ್ರೋ ತುಂಬ ಸರಳವಾದ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಕರಡು ಸಂವಿಧಾನದ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿದರು. ಹಲವಾರು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿದರು. ಸರ್ಕಾರ ಯಾವ ನಮೂನೆಯಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ದೇಶದ ಸಂವಿಧಾನ ಯಾವುದು ಇತ್ಯಾದಿ. ನಮ್ಮದು ಸಂಯುಕ್ತ ಸರ್ಕಾರ. ಅದರೆ ಕೇಂದ್ರ ಬಲಿಷ್ಠ ಸಂಸದೀಯ ಸ್ವರೂಪದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಏಕರೂಪಿ ನ್ಯಾಯಾಂಗ; ಅಂತಹೇ ಕಾನೂನುಗಳು ಸಹ ಏಕರೂಪಿಯಾಗಿರುತ್ತವೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರು. ಅವರು ಸ್ಥಿರತೆಗಿಂತ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯ ಹೇಳೆ ಒತ್ತು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದು ಶಾಂತಿಸಮಯ ಹಾಗೂ ಯಾರು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಬಲಿಷ್ಠ ಅವರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಕರಡು ಸಂವಿಧಾನದ ವಿರುದ್ಧ ಮಂಡಿಸಿದ್ದ ಹಲವು ಬೇಕೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿದರು. ನಾನು ಅವರ ಭಾಷಣವನ್ನು ಕರಡು ಸಂವಿಧಾನದ ಸರಳ ಶೈಲಿಯ ನಿರೂಪಣೆ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತೇನೆ. ಕರಡುಸಮಿತಿಯ ರಚನೆಯ ಕರಡು ಸಂವಿಧಾನವು ಒಕ್ಕಾಟ ಅಧಿಕಾರಸಮಿತಿ, ಪ್ರಾಂತೀಯಸಮಿತಿ, ಸಲಹಾಸಮಿತಿ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಸಂಖ್ಯಾತಸಮಿತಿ ಈ ಹಲವಾರು ಸಮಿತಿಗಳ ವಿನ್ಯಾಸಗಳನ್ನೊಂದಿದೆ. ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾಸಮಿತಿ ತನ್ನ ಮೊದಲ ಅಧಿವೇಷನದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನದ ಉದ್ದೇಶ ಕುರಿತಂತೆ ಒಂದು ನಿಣಯ ಅಂಗಿಕರಿಸಿತು. ಆ ನಿಣಯವನ್ನು ನಮ್ಮ ಗೌರವಾನ್ವಿತ ನಾಯಕರಾದ ಪಂಡಿತ ಜವಾಹರಲಾಲ್ ನೇಹರು ಮಂಡಿಸಿದರು ಮತ್ತು ಅದು ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದ ಅಂಗೀಕಾರವಾಯಿತು. ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನವು ಆ ಮೂಲ ನಿಣಯ ಹಾಗೂ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡಬೇಕು. ಅದರಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ಭೂತ್ವತ್ವಗಳನ್ನು ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ದಯವಾಲಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕರಡು ಸಂವಿಧಾನ, ಉದ್ದೇಶಗಳ,

ನಿರ್ಣಯದ ಸ್ವೇಚ್ಛ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ ಅದುದರಿಂದ ಅದು ನಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶ ಮೂರ್ಕೆಸಿದೆ ನಾವು ಹೇಳಬಹುದು.

ಎಂದು ಕಾಂತಶಿಲೆ ಇದೆ. ಅದರಿಂದ ಕರಡು ಸಂವಿಧಾನ ನಮ್ಮ ದೇಶ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಇಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಕಾಂತಶಿಲೆ ಇದೆ. ಅದರಿಂದ ಕರಡು ಸಂವಿಧಾನ ನಮ್ಮ ದೇಶ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಆಡೇರಿಸುತ್ತಿದೆಯೇ ಉತ್ತರಿಸುತ್ತಿದೆಯೇ ಎಂದು ನೋಡಬೇಕು. ಆ ಕಾಂತಶಿಲೆ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಆಡೇರಿಸುತ್ತಿದೆಯೇ ಉತ್ತರಿಸುತ್ತಿದೆಯೇ ಎಂದು ನೋಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ನಮ್ಮ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಜಾತ್ಯತೀತ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆಯೇ ಎಂದು ನೋಡಬೇಕು. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದಾಗಲೂ ಈ ಕರಡು ಸಂವಿಧಾನ ನಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶ ಮೂರ್ಕೆಸುತ್ತದೆ.

ಆಗೇ ಇರಲಿ, ಕರಡು ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಕಾಣಲಾಗದ ಕೆಲವು ಲೋಪಗಳು ಮತ್ತು ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳು ಇವೆ ಮತ್ತು ಆ ವಿಷಯಗಳ ಒಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತ ಒತ್ತು ಕೊಡಲಾಗಿಲ್ಲ. ಲೋಪಗಳು ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದ್ವಜ ಮತ್ತು ಇವೆ ಮತ್ತು ಆ ವಿಷಯಗಳ ಒಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತ ಒತ್ತು ಕೊಡಲಾಗಿಲ್ಲ. ಲೋಪಗಳು ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದ್ವಜ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ದೇಶವನ್ನು ಆಳುತ್ತಿರುವ ರಾಷ್ಟ್ರಿತೆ ಕುರಿತಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಕರಡು ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ದೇಶವನ್ನು ಆಳುತ್ತಿರುವ ಸಂವಿಧಾನವೊಂದರಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರಿತೆ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರದ್ವಜಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತ ಸಾಫನವಿರಬೇಕು. ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಲಿಪಿಗೂ ಆವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ. ಇದರ ಒಗ್ಗೆ ನಾವು ಖಚಿತವಿರಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಮತ್ತು ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಭಾಷೆಯ ಗೈರಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಗುರಿ ಏನಿದ್ದರೂ ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರ ಮತ್ತು ಒಂದು ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಭಾಷೆಯ ಗೈರಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ನಾವು ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರ ಮತ್ತು ಒಂದು ದೇಶವಾಗಿರಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಹಲವು ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಳಿಸಿದಲ್ಲಿ, ಯಾರೇ ಆಗಲಿ ಯಾವುದೇ ಏವಾದವಿಲ್ಲದೆ ಗೌರವದ ಸಾಫನ ಹಿಂದಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಪರಿಗಳಿಸಿದಲ್ಲಿ, ಯಾರೇ ಆಗಲಿ ಯಾವುದೇ ಏವಾದವಿಲ್ಲದೆ ಗೌರವದ ಸಾಫನ ಹಿಂದಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಆ ವಿಧೇಯಿಂದ ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದ್ವಜಕ್ಕೆ ಹೀನಾಯ. ವಿದಾಯ ಹೇಳಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಆ ವಿಧೇಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಅಳವಡಿಸಿದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದ್ವಜಕ್ಕೆ ಹೀನಾಯ. ದೇವನಾಗರಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಜನ ಹಿಂದಿಭಾಷೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಅರ್ಥವಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಖಿಯ ತುಂಬ ವ್ಯೇಚಾನಿಕ ಲಿಪಿಯಾಗಿದ್ದು ಅದನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕೃತ ಲಿಪಿಯಾಗಿ ಅಳವಡಿಸಬೇಕು.

ನಾವು ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಬಲಿಷ್ಠಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿಲ್ಲ. ನಾವು ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಿಗೆ ತಕ್ಷಷ್ಪುಗಮನಹರಿಸಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಪ್ರಾಂತೀಯ ಆಯವ್ಯಯಗಳು ದುರ್ಬಲಗೂಂಡಿದೆ. ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಜೀರೂರಿದ ಬಡತನವಿದೆ. ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಮಹತ್ವದ್ವಾಗಿದೆ. ನಾವು ಅಜಾಣನ, ಯೋಗ ಮತ್ತು ಹಲವು ಇತರ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಹೋರಾಡಬೇಕಿರುತ್ತಾರೆ ಹಾಗೂ ನಾವು ರಾಷ್ಟ್ರನಿರ್ಮಾಣ ಇಲಾಖೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ರಚನಾತ್ಮಕ ಕೆಲಸ ಆಗಬೇಕು. ಕೇಂದ್ರ ಆದಾಯಗಳಿಂದ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಿಗೆ ಹಂಚಿಕೆ ಸಮಾನತೆ ಆಧಾರದ ಮೇಲಿರಬೇಕು. ಹಾಗಾಗಿ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳು ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಮತ್ತು ದಕ್ಷವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ.

ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಡಾ. ಅಂಬೇಷ್ಟ್ರಾ, ರಾಜ್ಯಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ಒಂದು ಮನವಿ ಮಾಡಿದರು. ಯಾವುದನ್ನು ಘಟಕಗಳನ್ನಾಗಿ ರೂಪಿಸಿ ಒಕ್ಕೂಟಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿದ್ದೇವೆಯೋ ಆ ರಾಜ್ಯಗಳು ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಸರಿಸಮವಾಗಿರಬೇಕು. ನಾವು ಅಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಏಕರೂಪ ನಿಯಮಗಳು ಇರುವುದನ್ನು ನೋಡಲು ಕಾರಣಗೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಮತ್ತು ಏಕರೂಪ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿಯ ಮಟ್ಟವನ್ನು ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ನೋಡಬಯಸುತ್ತೇವೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಕರಡು ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ಘಟಕಗಳು ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಗಳ ಘಟಕಗಳು ಎಂದು ಭೇದಮಾಡಬಾರದು ಎಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ನಾವು ರಾಜ್ಯಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದೇವೆ ಮತ್ತು ನಾವು ಅವರೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಸಂವಿಧಾನದ ಭಾಗ-ಒರಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇತರ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಂತೆ ತರಬೇಕು.

ಅಲ್ಲಸಂಖ್ಯಾತರ ವಿಷಯವಾಗಿ ಏನೋ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಸಂಖ್ಯಾತರ ಸಲಹಾಸಮಿತಿ, ಅಲ್ಲಸಂಖ್ಯಾತರಿಗೆ ಕೆಲವು ಸುರಕ್ಷತೆಗಳನ್ನು ಶಿಪಾರಸ್ ಮಾಡಿದೆ. ಜಂಟಿಮತದಾರರ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಭವಿಷ್ಯದ ಸಂಬಂಧಗಳು

ಜರುಗುವುದಾದರೂ, ಆ ಸುರಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯರೆ, ನಾನು ಈ ದಿನಗಳು ಸ್ವಯಂ ಸಮರ್ಪಣೆ ದಿನಗಳು ಎಂದು ತಿಳಿಸಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನ ಹಲವಾರು ವರುಷಗಳ ಹೋರಾಟದ ನಡುವೆಯೂ ಇಂಳಿರಲ್ಲಿ, ಬ್ರಿಟಿಷರು ನೂರಿಂದತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಆದಳಿತದ ಅನಂತರ, ಸ್ವಯಂ ಅಧಿಕಾರ ತೊರೆದು ಶರಣಾದರು. ಆಗ ನಾವು ಭಾರತೀಯ ಸಂಸಾಧನಗಳ ಆದಳಿತಗಾರರೂ ಅಧಿಕಾರ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟುದನ್ನು ಕಂಡೆವು. ಅಲ್ಲಿಸಂಖ್ಯಾತರು ಸುರಕ್ಷತೆಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟಲ್ಲಿ ಅವರು ಉತ್ತಮ ಮತ್ತು ಬಲಿಷ್ಠ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಅವರು ಬಹು ಸಂಖ್ಯಾತರಿಂದ ಯಾವ ಹೆದರಿಕೆಯೂ ಒಳಗಾಗಬೇಕಿಲ್ಲ. ಅವರು ಸುರಕ್ಷತೆಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತರನ್ನು ಸೇರಿದರೆ, ನಾವು ಬಲಿಷ್ಠ ಭಾರತವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತೇವೆ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಆದರ್ಶ ಬೇಗ ಸಾಕಾರಗೊಳಿತ್ತದೆ.

ಮಾನ್ಯರೆ, ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನವು ವಿಶ್ವದಾದ್ಯಂತ ನಾಗರಿಕ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಹಲವಾರು ಸಂವಿಧಾನಗಳ ಸಮನ್ವಯದಿಂದ ರೂಪಗೊಂಡ ಒಂದು ಸಂವಿಧಾನವಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲ ಸಂವಿಧಾನಗಳಿಂದ ಹಲವು ಉತ್ತಮ ಅಂಶಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಾಗಿ ಆವಶ್ಯಕ ಮಾರ್ಪಾರ್ಕದುಗಳೊಂದಿಗೆ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡುದಾಗಿದೆ. ನಾವು ವಿಧೇಯತೆಯಿಂದ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತವಾಡಿದ್ದೀ, ನಮ್ಮ ದೇಶ ಸಮೃದ್ಧಿ ಕಾಳಿತ್ತದೆ, ಸುಖವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಬಲಿಷ್ಠವಿರುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ನಾವು ನಮ್ಮ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಕಾರ್ಯಕೊಳ್ಳಲು ಸಮರ್ಪಣಾಗುತ್ತೇವೆ. ನಮ್ಮ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಕಾರ್ಯಕೊಳ್ಳುವವೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಇಲ್ಲಿಂದಾಗೆಗೆ ಭಾರತವು ಇತರ ಆತ್ಮತ ದೇಶಗಳನ್ನು ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸುವ ಹಾಗೂ ಇಡೀ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ ಮತ್ತು ಸಮೃದ್ಧಿ ತರುವ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ ರಾಷ್ಟ್ರಪಿತನ ಮಹಾನ್ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಮಾರ್ಪೆಸಬಲ್ಲವರಾಗುತ್ತೇವೆ.

ಈ ಮಾತುಗಳೊಂದಿಗೆ, ಮಾನ್ಯರೆ, ನಾನು ಡಾ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರು ಮಂಡಿಸಿದ ಪ್ರಸ್ತಾವವನ್ನು ಸದನ ಒಪ್ಪಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ವೇದಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಪಂಡಿತ ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶರ್ಮ (ಸಂಯುಕ್ತ ಪ್ರಾಂತಗಳು : ಸಾಮಾನ್ಯ) : ಮಾನ್ಯ ಉಪಸಭಾದ್ಯಕ್ಷರೆ, ಹಲವಾರು ಗೆಳೆಯರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಅಭಿನಂದನಗಳನ್ನು ಕರಡು ಸಂವಿಧಾನದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಕಾನೂನು ಸಚಿವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಜರ್ಮನಿತರವರ್ಷಾ ಮಾಡಲಾರೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಪರಿಗಣನೆಗೆ ಈ ಕರಡು ಸಂವಿಧಾನ ತುಂಬ ಸರಳವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿರುವುದಕ್ಕೆ ಸುಶಿಕ್ಷಿತ ಕಾನೂನು ಸಚಿವರಿಗೆ ನನ್ನ ನಮ್ಮ ಮತ್ತು ಗೌರವಯುತ ಅಭಿನಂದನಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದಿದ್ದರೆ ನಾನು ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿಫಲನಾದಂತೆ.

ಹಲವು ಗೆಳೆಯರು ಮತ್ತು ವಿಮರ್ಶಕರು ಇಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನದ ವಿರುದ್ಧ ಕೆಲವು ಆರೋಪಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಲವು ಮತ್ತು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮನರುಚ್ಛಿತವಾದ ಒಂದು ಆರೋಪವೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನ ತುಂಬ ದೊಡ್ಡ ಗಾತ್ರದಂಬುದಾಗಿದೆ. ಈ ಪ್ರಸ್ತಾವವನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದವರೇ ಸ್ವತಃ ಈ ದಾಖಿಲೆಯ ವಿಶಾಲ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಹೀಗೆ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಇತರ ಹಲವು ಸಂವಿಧಾನಗಳ ವಿಂಡಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅನುಜ್ಞೇದಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದಾಗ, ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನ ಒಂದು ಬೃಹತ್ ಗಾತ್ರದಂಬ ತೀವ್ರಾನಕ್ಕೆ ಒರುತ್ತೇವೆ. ಮಾನ್ಯರೆ, ತಾವು ತಿಳಿದಂತೆ ಅದು ಇರಿಂದಿರಿದ ಅನುಜ್ಞೇದಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಅದೇ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಉತ್ತರಾಂತರ ಅಂದರೆ ಕಂಡಿದ್ದ ಗಳಿಗೆ ಅನುಜ್ಞೇದಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ; ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯದ ಕಾಮನಾಪೆಲ್ತ್ ಅಧಿನಿಯಮದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಇಲ್ಲಿ ಅನುಜ್ಞೇದಗಳಿವೆ. ದಕ್ಷಿಣಾಷ್ಟಿಕಾದ ಒಕ್ಕೂಟ ಕಾಯಿದೆ ಇರಿಂದಿರಿದ ಅನುಜ್ಞೇದಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ; ಇರಿಷ್ ಸಂವಿಧಾನ ಕೇವಲ ಇಲ್ಲಿ ಅನುಜ್ಞೇದಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ; ಅಮರಿಕ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಂಸಾಧನಗಳ ಸಂವಿಧಾನ ಲಿಂಗಲ ಅನುಜ್ಞೇದಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ; ಸ್ವಿಸ್ ಒಕ್ಕೂಟ ಸಂವಿಧಾನ ಇಲ್ಲಿ ಅನುಜ್ಞೇದಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ;

ಜರ್ಮನ್‌ನ್ ರೀಷ್ ಸಂವಿಧಾನವು ಉಗಳ ಅನುಚ್ಛೇದಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ; ಜಪಾನಿನ ಸಂವಿಧಾನವು ೧೦೨ ಅನುಚ್ಛೇದಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಈ ಸಂವಿಧಾನಗಳತ್ತ ಒಂದು ನೋಟ ಹರಿಸಿದರೆ ಈ ಯಾವ ಸಂವಿಧಾನವೂ ೨೦೦ ಅನುಚ್ಛೇದಗಳಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಅನುಚ್ಛೇದಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನ ಇರಿ ಅನುಚ್ಛೇದಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಓಂಕಾರರು ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನದ ಈ ದೊಡ್ಡ ಗಾತ್ರವನ್ನೇ ಒಂದು ಮಹತ್ವದ ಚರ್ಚ್ ವಿಷಯವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶ ಇಂಥಿ ಕೋಟಿ ಜನರ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ದೇಶ ಎಂಬುದನ್ನು ಮತ್ತು ನಾವು ಬಹುತೇಕ ಮಾನವ ಜನಾಂಗದ ಏದನೆಯ ಒಂದರಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸಂವಿಧಾನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮರಿಯಬಾರದು. ಆದುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನ ದೊಡ್ಡದೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಅಜ್ಞರಿ ಪನಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟ ಜನಕ್ಕೆ ಯಾವ ದೇಶವೂ ಯಾವುದೇ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ಮಾಡಿಲ್ಲವಾಗಿ ನಾವು ಆ ಜನಕ್ಕೆ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದಷ್ಟೆ ಅಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ವೈದಿಕ, ಮತ್ತು ವಿಭಿನ್ನ. ಅದೇ ಕಾಲಕ್ಕೆ ನಾವು ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವನ್ನು ಕೊಡಲು ಪ್ರಯೋಜಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಹಾಗಾಗಿ ನಾವು ಒಕ್ಕೂಟದ ಸಂಕೀರ್ಣತೆ, ಜಟಿಲತೆ ಮತ್ತು ಏಕಕೇಂದ್ರ ಪ್ರಭುತ್ವ ಸರ್ಕಾರದ ನಡುವೆ ಸಮಸ್ಯೆಯ ತರುವ ಪ್ರಯೋಜನದಲ್ಲಿ ನಾವು ಕೆಲವು ಅನುಚ್ಛೇದಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಅವಲಂಬಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಅದು ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನದ ಗಾತ್ರ ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

ನಾನು ಹೇಳಿದಂತೆ, ನಮ್ಮ ದೇಶ ಅದರದೇ ಆದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಳ್ಳ ದೇಶ. ಏಶ್ವರ ಯಾವ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಾವು ಸಂಸಾರಿಸಿದ್ದಾಗಳು ಎಂದು ಏನು ಕರೆಯುತ್ತೇವೋ ಆ ರಾಜ್ಯಗಳು ಇಲ್ಲ ಮತ್ತು ಪ್ರಸಕ್ತ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ತತ್ತ್ವಗಳಿಂದಿಗೆ ಸಮನಾಗಿ ಈ ಹಲವು ಅಂಶಗಳನ್ನೇಲ್ಲ ತರುವಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನ ರಚಯಿತರು ತಾವು ಏನ್ನೇಲ್ಲ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇಚ್ಛಿಸಿದ್ದರೋ ಅವೇಲ್ಲವನ್ನು ಕೆಲವೇ ಅನುಚ್ಛೇದಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಕಗೊಳಿಸಲು ಒತ್ತಿ ಇಡಲು ಆಗಿದ್ದುದು ಆಶ್ಚರ್ಯವೇನಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನದ ಏರುಧ್ವ ಹೊರಿಸಿದ ಆರೋಪ ಅಂದರೆ ಅದು ದೊಡ್ಡ ಗಾತ್ರದ್ದಂಬ ಹೇಳಿಕೆಯು ನಿಷ್ಪಯೋಜಕ ಎಂದು ತೋರುತ್ತೇ.

ಎರಡನೇ ಆರೋಪ ಹಲವು ಸಂವಿಧಾನಗಳಿಂದ ನಾವು ಬಹುತೇಕ ಅಕ್ಷರಶಃ ಎರವಲು ಪಡೆದಿದ್ದೇವೆ ಮತ್ತು ನಾವು ಯುಎಸ್‌ಎಸ್‌ಆರ್‌ನ ಸಂವಿಧಾನದತ್ತ ಇಣಿಕು ನೋಟಹರಿಸಲೂ ಎಚ್ಚರವಹಿಸಿಲ್ಲ ಎಂಬುದೇ ಆಗಿದೆ. ಈ ಆರೋಪಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಹಾಗೆ, ನಾನು ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಸದನದ ಗಮನವನ್ನು ನಮ್ಮ ದೇಶ ಮತ್ತು ಯುಎಸ್‌ಎಸ್‌ಆರ್ ನಡುವೆ ಇರತಕ್ಕ ತುಂಬ ಸ್ವಷ್ಟವಾದ ನಿಖಿಲ ಮತ್ತು ಮೂಲವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳ ಕಡೆಗೆ ಸೆಳೆಯಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇವೆ. ರಷ್ಯಾ ಸಂವಿಧಾನ ಒಂದೇ ಪಕ್ಷದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಹದಿನೆಂಟು ವರ್ಷಗಳ ಸರ್ಕಾರದ ಆಡಳಿತ ಅನಂತರ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು. ಆ ಪಕ್ಷ ಯುಎಸ್‌ಎಸ್‌ಆರ್ ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟ್ ಪಕ್ಷ, ಸಂಪೂರ್ಣ ಹದಿನೆಂಟು ವರ್ಷಗಳು ಆ ಪಕ್ಷ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿತ್ತು. ಇಂಡಿಯಾ ಅಕ್ಷಯ್ಯಾಬರ್ ಕೂಂತಿ ಆ ಪಕ್ಷವನ್ನು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ತಂದಿತು ಮತ್ತು ಇಂಡಿಯಾರವರೆಗೆ ತಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಅವರು ಒಂದು ಸಂವಿಧಾನ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಆರೋಪಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲ. ಹದಿನೆಂಟು ವರ್ಷಗಳ ಅನಂತರ ಯಾವ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ದೃಢವಾದ ಒಂದು ಪಕ್ಷದ ಆಡಳಿತ ಅಲ್ಲಿದ್ದಿಲ್ಲ, ಆ ಪಕ್ಷ ರಷ್ಯಾಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಂವಿಧಾನ ಕೊಡುವ ಆರೋಪನೆ ಮಾಡಿತು. ನಮ್ಮ ಸ್ಥಿತಿಗಳು ರಷ್ಯಾದಲ್ಲಿದ್ದ ಸ್ಥಿತಿಗಳಿಗಿಂತ ಪೂರ್ಣ ಭಿನ್ನ. ಸಹಜವಾಗಿ, ರಷ್ಯಾ ಸಂವಿಧಾನದಿಂದ, ಎರವಲು ತೆಗೆದುಹಾಳ್ಳಲಿಲ್ಲವೆಂದರೆ, ನಾವು ಉದ್ದೇಶಮೂರ್ವಕವಾಗಿ ಎರವಲು ಪಡೆದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಮರಿಯಬಾರದು. ರಷ್ಯಾ ಸಂವಿಧಾನ ಅಲ್ಲಸಂಖ್ಯಾತರಿಗೆ ಪರಿಮೂರ್ಖ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತದೆ ಎನ್ನಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಹದಿನೆಂಟು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ, ಆ ದೃಢ ಪಕ್ಷ ಅಂದರೆ ರಷ್ಯಾದ ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟ್ ಪಕ್ಷ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಗಳತಂತ್ರ ಎಂದು ಏನು ಕರೆಯುತ್ತೇವೋ ಅದರಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಅದು ಯುಎಸ್‌ಎಸ್‌ಆರ್ ಅನ್ನು ರಚಿಸಿದ

ಹಲವು ಗೊತ್ತಂತ್ರಗಳ ಮೇಲೆ ಅಂತಹ ಹಿಡಿತ ಸಾಫಿಸಿತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಮರೆಯುತ್ತೇವೆ; ಸಂವಿಧಾನ ಅವರಿಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದೊಂದಿಗಿನ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಕಡಿಮೆಕೊಳ್ಳಲು ಅಧಿಕಾರ ಕೊಟ್ಟಿತು ಎಂಬ ಅಂಶವಿದ್ದಾಗ್ನೇ ಅವರಿಗೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಜಾರ್ಜೀಯ, ಉತ್ತರೋನ್ ಮೊದಲಾದವರು ಗೊತ್ತಾಜ್ಞಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಕೇಂದ್ರೀಯ ಏಷ್ಟು ಗೊತ್ತಾಜ್ಞಗಳಿಗೆ ಮೊದಲೇ ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿತ್ತು. ಅವು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಒಂದುಗೂಡಿದ, ಚೆನ್ನಾಗಿ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿದ್ದ ಯುಎಸ್‌ಎಸ್‌ಆರ್‌ನ ಕಮ್ಮೂನಿಸ್ಟ ಪಕ್ಷದ ಹಿಡಿತದಲ್ಲಿದ್ದವು. ಆದುದರಿಂದ ನಾವು ರಷ್ಯನ್ ಸಂವಿಧಾನದ ಯಾವುದೇ ಮಹತ್ವದ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಅಡಕಮಾಡಿಲ್ಲ. ನಾವು ರಷ್ಯನ್ ಸಂವಿಧಾನದಿಂದ ಇಲ್ಲಿಂದು ಅಲ್ಲಿಂದು ಮಹತ್ವದ ತತ್ತ್ವಗಳನ್ನು, ಎರವಲು ಪಡೆದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಆರೋಪಿಸುವುದು, ರಷ್ಯನ್ ಮತ್ತು ನಮ್ಮಲಿನ ವಾಸ್ತವಾಂಶಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವಿಲ್ಲದಿರುವುದನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರುತ್ತದೆ.

ಮಾನ್ಯರೆ, ನಾವು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ರಾಜಕೀಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಯತ್ತ ನೋಡಿದರೆ, ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷ, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷ ಬೆಳೆದಿರುವುದನ್ನು ಕಾಳುತ್ತೇವೆ. ರಷ್ಯನ್ ಕಮ್ಮೂನಿಸ್ಟ ಪಕ್ಷ ಒಟ್ಟಾರೆ ವಿಭಿನ್ನ ತತ್ತ್ವದ ಮೇಲೆ ಬೆಳೆದಿದೆ. ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿಯ ಮೂಲ ಆಧಾರ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿತಾಂತರಿಯಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಯಾವ ಸ್ನೇಹಿತರು ವೇದಿಕೆಗೆ ಒಂದು ರಷ್ಯನ್ ಸಂವಿಧಾನದ ಬಗೆಗೆ ಶಿಂಬ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿ ನಾವು ರಷ್ಯನ್ ಸಂವಿಧಾನದಿಂದ ಹಲವು ಖಂಡಗಳನ್ನು ಎರವಲು ಪಡೆಯಿದ್ದುದಕ್ಕೆ ಭೇದಿಸಿದರೋ ಅವರ ಟೀಕೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಆಧಾರರಹಿತ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಅವರು ಟೀಕೆ ಮಾಡುವಾಗ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿನ ಸನ್ನಿವೇಶದತ್ತ ನೋಡಲು ಲಕ್ಷ್ಯವಹಿಸಿಲ್ಲ.

ಬಳಿಕ ಮನಃ ನಾವು ರಷ್ಯನ್ ರಾಜ್ಯಾಡಳಿತದ ತತ್ತ್ವಗಳು, ಗುರಿಗಳು ಮತ್ತು ಉದ್ದೇಶಗಳು ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಲಿರುವ ರಾಜ್ಯಾಡಳಿತದ ತತ್ತ್ವಗಳು ಮತ್ತು ಗುರಿಗಳು ಹಾಗೂ ಉದ್ದೇಶಗಳ ನಡುವೆ ಪ್ರಮುಖ ವ್ಯಾತಾಸವಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಮರೆಯಿದರೋಣ.

ಮಾನ್ಯರೆ, ರಷ್ಯಾದಲ್ಲಿ, ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಬೆಲೆ ನಗಣ್ಯ ದೇಶ, ಸಮಾಜ ಮತ್ತು ಪಕ್ಷದ ಸಲುವಾಗಿ ಪ್ರತಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಬದುಕು ಮೀಸಲು. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಮಹಾತ್ಮೆ ಗಾಂಧಿಯವರ ಸ್ತುತಿದಾಯಕ ನಾಯಕತ್ವದಿ, ನಾವು ತುಸು ವಿಭಿನ್ನ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ವಿಷಯಗಳತ್ತ ನೋಡುವುದನ್ನು ಕಲಿತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನಾವು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕ ಪಕ್ಷದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಆಧಾರವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತೇವೆ. ಪ್ರತಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಒಟ್ಟು ಕೊಡುವುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಸನ್ನಿವೇಶ ರಷ್ಯಾದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸನ್ನಿವೇಶದಿಂದ ತೀರ ಭಿನ್ನವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಕಾರಣಗಳಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾಕಾರು ರಷ್ಯನ್ ಸಂವಿಧಾನದಿಂದ ಎರವಲು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲವಾದರೆ ಅವರು ಉದ್ದೇಶಮಾರ್ವ ಕವಾಗಿ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದುದಾಗಿ ನಾವು ಹೇಳಬಹುದು. ಸ್ತುತಿಗಾಗಿ ರಷ್ಯಾದತ್ತ ಮುಖಿಮಾಡುವ ಬದಲು, (ಅದು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವಾದಿ ಸರ್ಕಾರವೆಂಬುದು ಸ್ವಷ್ಟವಾಗಿದ್ದರೂ) ಇತರ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳತ್ತ ನೋಡಬೇಕಿತ್ತು. ರಷ್ಯ ಏಕಪಾಷಾಂತರಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿ ಜಿಗುಟು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಮೂರನೆಯ ಆರೋಪವೆಂದರೆ ಈ ಸಂವಿಧಾನ ಒಂದು ಭಾರಿ ಶಕ್ತಿಯುತ ಕೇಂದ್ರಾಪಗಾಮಿ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಹೊಂದಿದೆ ಎಂದೂ ಕಂಚಿತ ಸ್ವಾಯತ್ತತೆಯನ್ನು ಸಂವಿಧಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀಡಿದಂತೆ ತೋರಿಸಿ ಸಂವಿಧಾನ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಬರುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಕಸಿದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದೂ ಮತ್ತು ಆ ಎಲ್ಲ ಶಕ್ತಿಯೂ ಅಧಿಕಾರವೂ ಒಕ್ಕೂಟದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದೂ ಆರೋಪವಿದೆ. ಆದರೆ, ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿ ನಾವು ಕೇಂದ್ರಾಪಗಾಮಿತ್ವದ ಕಾಯಿಲೆಗೆ ಪಕ್ಷಾಗಿದ್ದೇವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವೇಕೆ ಮರೆಯಬೇಕು? ಈ ಕೇಂದ್ರಾಪಗಾಮಿ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯು ಕೇಂದ್ರೀದಿಂದ ಹಾರಿಹೋಗುವ ಒಂದು ಪ್ರವೃತ್ತಿ. ರಾಜಕಾರಣ ನಿಕಾಯದಿಂದ, ಹಲವಾರು ಅಂಗಗಳು ಪ್ರತ್ಯೇಕಗೊಳ್ಳುವ ಈ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಐತಿಹಾಸಿಕ, ನಾವದನ್ನು ಕಡೆಗಳಿಸಬಾರದು.

ಇಂದು ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ಸುವ್ಯವಸ್ಥಿತಿವಾಗಿ ಹಕ್ಕೆದ ಬಲಿಪ್ಪಸಮಾಜವನ್ನಾಗಿ ಬೇಸೆಯಲು ಕಳೆತಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನ ನಿರ್ಮಾಪಕರು, ಶತಮಾನಗಳ ಕಾಲ ನಮ್ಮ ದೇಶ ಯಾವ ಉಲ್ಲಭೋಸಿದ ಸಾಯಂತ್ರಿಯಂದ ನರಳುತ್ತಿದ್ದೆಯೋ ಅದರ ವಿರುದ್ಧ ರಕ್ಷಿಸಲು ಲಕ್ಷ್ಯ ವಹಿಸಿದ್ದರೆ, ಮುಳುಗುತ್ತೇವೆ. ನಾವು ದೂರದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ತುರುತ್ತಿಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಲು ನಿಶ್ಚಿತ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಹೊಡಲಾಗಿರುವುದನ್ನು ದುರಬರ್ಯೋಗಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲ್ಪಡೆ ಎಂದು ಯಾವ ಗಳಿಯರು ಮತ್ತು ಟೀಕಾಕಾರರು ಯೋಚಿಸುತ್ತಾರೋ ಅವರು ತಮ್ಮ ಮನೆ ಬಾಗಿಲುಗಳಿಗೆ ತೋಳ ನಿಜವಾಗಿ ಬರುವ ಮುನ್ನವೇ “ತೋಳ, ತೋಳ” ಎಂದು ಕಾಗಲು ಯಶ್ಚಿಸುತ್ತಿರುವರು.

ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯಿತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ ಸಂವಿಧಾನ ಯಾವುದೇ ಖಂಡ ಹೊಂದಿಲ್ಲ ಎಂಬುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಅನುಮಾನವೂ ಇಲ್ಲ. ಅವರತ್ತ ಆ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಟೀಕೆಯನ್ನು ರಾಜಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಸಂವಿಧಾನ ಯಾವುದೇ ವಿಧದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯಿತಿ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ತಳ್ಳಿ ಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಬಹುದೆ? ಸಂವಿಧಾನವು ಸ್ಥಳೀಯ ಸ್ವ-ಸರ್ಕಾರದ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಅಂದರೆ ಸ್ವಂತ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವ ಘಟಕಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಪಥದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ತಡೆ ಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಆ ಟೀಕೆ ಕೊಡ ನನಗೆ ಯಾವುದೇ ತಳಹದಿ ಇಲ್ಲದ್ದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

ಮಾನ್ಯರೆ, ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತ್ರ. ನನ್ನ ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಸ್ವೇಹಿತ ಶ್ರೀ ಟಿ.ಟಿ. ಕೈಷ್ಟ್ವಮಾಚಾರಿ ಮತ್ತು ನನ್ನ ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಹಿರಿಯ, ಪಂಡಿತ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಬಂದು ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆ ಹೊಡಲು ಯಶ್ಚಿಸುವ ದಿಕ್ಕನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಪ್ರಯುತ್ತಗಳು ಅನುಮಾನಾಸ್ವದವೆಂದು ಭಾವಿಸಿರುವುದು ವಿಷಾದನೀಯ. ಆ ಭಾವನೆ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಿದ್ದರೆ ನಾನು ನನ್ನ ಗಳಿಯ ಶ್ರೀ ಟಿ.ಟಿ. ಕೈಷ್ಟ್ವಮಾಚಾರಿಯವರಿಗೆ ಸಾವಿರ ತಮ್ಮೊಪ್ಪಿಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ. ಯಾರು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬಂದು ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೋ, ಅಂಥವರು ತಮ್ಮ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ವಿನಿಮಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಹಾಗೂ ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು ಬಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಾಧ್ಯಮ ಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಸದನಕ್ಕೆ ಹೇಳಬಹುದೇ? ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆ ಹಿಂದಿ ಇರಬೇಕು. ಹಾಗೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಯಾವುದೇ ಗಳಿಯರನ್ನು ಅವಮಾನಪಡಿಸಲು ಬಯಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಅರ್ಥವಲ್ಲ. ಆ ಗಳಿಯರು ಬಂದು ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆಯನ್ನು ಹೊಂದಲು ನಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಸಹಕರಿಸಿದರೆ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಭಾಷೆ ಸಂಕಟಕ್ಕೆಡಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಹೊಡಲು ಪ್ರಯುತ್ತಿಸುವಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಪ್ರಯುತ್ತಗಳು ಯಾವುದೇ ಗಳಿಯರನ್ನು ಕೇರಳಿಸುವ ಉದ್ದೇಶ ಹೊಂದಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿ ವಿಭಾಗದಿಂದಲೂ ಸಹಾನುಭೂತಿ ತೋರುವರನ್ನು ಬಯಸುತ್ತೇವೆ. ನಮ್ಮ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ದಕ್ಷಿಣಾಂದ ಇಡೀ ಸಮೂಹವಿದ್ದು ಅದು ನಮ್ಮ ಈ ಪ್ರಾಚೀನ ನಾಡಿಗೆ ಬಂದು ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆ ಕೊಡುವಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಪ್ರಯುತ್ತಗಳಿಗೆ ನಮಗೆ ನೇರವಾಗಬೇಕು. ವಂದನೆಗಳು.

ಪಂಡಿತ ಶಾಸ್ತ್ರೀ ದಾಸ್ ಭಾಗವ : (ಪೂರ್ವ ಪಂಜಾಬ್ : ಸಾಮಾನ್ಯ) :

(ಹಿಂದೂಸಾಧಾನಿಯಲ್ಲಿ ಆರಂಭಿಸಿದರು)

ಶ್ರೀ ನಾಗಪ್ಪ ಎಸ್. (ಮದ್ರಾಸ್ : ಸಾಮಾನ್ಯ) : ಮಾನ್ಯರೆ, ಸದಸ್ಯರು ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಬಹುದಿದ್ದರೆ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲೇ ಮಾತನಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದೆ?

ಪಂಡಿತ ಶಾಸ್ತ್ರೀ ದಾಸ್ ಭಾಗವ : ನನ್ನ ಗಳಿಯರು ನಾನು ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲೇ ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ನಾನು ಅವರ ಇಚ್ಛೆಗೆ ಬಾಗುತ್ತೇನೆ. ಹೆಚ್ಚು ಸುಲಭವಾಗಿ ನಾನು ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು ಸಮರ್ಥನಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಅದೇ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸದನದ ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರು ನಾನು ಹೇಳಿದುದನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದೂ ನಾನು ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಮಾನ್ಯರೆ, ಕರಡು ರಚನಾಸಮಿತಿ ಮೇಲೆ ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಹೊಗಳಿಕೆಯ ಮಹಾಮಾರ ಹರಿಹರುವಲ್ಲಿ ಅವರೋಡನೆ ನಾನೂ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳಬಿಯಸುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ನಾನು ನನ್ನ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸದ ಹಾಗೆ ಮಾಡಲಾಗದು. ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಗಳಿಂದ ಮಾಡಲಾದ ದೂರುಗಳನ್ನು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿರಿಸಿಕೊಂಡಾಗ, ನಾನೂ ಸಹ ಕರಡು ರಚನಾಸಮಿತಿ, ನಾವು ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ್ದೇವೋ ಅದು ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರು ಗೈರುಹಾಜರಿದ್ದರು. ಕೆಲವರು ಸೇರಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ ಕೆಲವರು ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಮಾರಾ ಇತ್ತೇ ಹರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಹಣಕಾಸು ಉಪಬಂಧಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ನಾವು ಏನು ಕಾಣುತ್ತೇವೋ? ಅವರು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಇತರ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೂ ಶೂಡ ಯಾವುದೇ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಅದು ಏನೇ ಇರಲಿ ನಮಗೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಭಾರತದ ನಿಜ ಆತ್ಮವನ್ನು ಈ ಸಂವಿಧಾನ ಪ್ರತಿನಿಧಿಸಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮಗಳ ಸ್ವಾಯತ್ತತೆಯನ್ನು ಮಾರಾ ಇಲ್ಲಿ ಜಿತ್ತಿಸಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಈ ಕ್ಷಾಮೇರಾ (ಕರಡು ಸಂವಿಧಾನ ಎತ್ತಿಹಿಡಿದು) ಭಾರತ ಹೇಗೆರಬೇಕೆಂದು ಹಲವು ಜನ ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕುರಿತು ನಿಜ ಜಿತ್ತ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಕರಡು ರಚನಾಸಮಿತಿ ಗಾಂಧಿಜಿಯವರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲ. ಈ ಕ್ಷಾಮೇರಾ ಮೂಲಕ ಮರು ಭಾರತದ ಲಕ್ಷ್ಯಾಂತರ ಜನರು ಇಲ್ಲಿ ಬಿಂಬಿತವಾಗಬೇಕೆಂದು ಆಲೋಚಿಸುತ್ತಾರೆಯೋ ಅವರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿಲ್ಲ ಮಾನ್ಯರೆ, ನಾನು ಈ ಸಂವಿಧಾನದೊಂದಿಗೆ ವ್ಯವಹಾರಿಸಿರುವ ಡಾ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ ಪರಿಶ್ರಮ ಉದ್ದಮತೀರ್ಳಕ ಮತ್ತು ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಸಿಸುವುದನ್ನು ತಡೆಹಿಡಿಯಲಾರೆ. ನಾನು ಅವರು ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಸಹಮತವಿಲ್ಲಿರುವಾಗಲೂ, ಅಭಿನಂದನೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಮಾನ್ಯರೆ, ಈ ಸಂವಿಧಾನದ ಆತ್ಮ ಏರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಂಡಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ಏರಿಕೆಗೆ “ಭಾರತ್ಯತ್ವ” ಎಂಬ ಶಬ್ದ ಸೇರಿಸಿದ ಡಾ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ ಅವರಿಗೆ ನನ್ನ ಕ್ರಾತಿಜ್ಞಾತಿಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು ನಾನು ಹಣಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯರೆ, ಈಗ ನಾನು ಈ ಏರಿಕೆಯ ಕಾಂತಶಿಲೆಯನ್ನು ಇಡೀ ಸಂವಿಧಾನಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನಾಯಿ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ಭಾರತ್ಯತ್ವ ಇವನ್ನು ಈ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬೇಕಾದರೆ, ನಾವು ಈ ಆದರ್ಶವನ್ನು ಈ ಸಂವಿಧಾನದ ಮೂಲಕ ನಾವು ಪಡೆಯಬಹುದಾದರೆ, ಸಂವಿಧಾನ ಉತ್ತಮ ಎಂಬುದನ್ನು ದೃಢೀಕರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಏರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಈ ನಾಲ್ಕು ವಿಷಯಗಳು ಕಡೆಯಾಗಿರುವುದಾದರೆ ನಾನು ಸಂವಿಧಾನವು ಲೋಪವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆಂದು ಹೇಳಲು ಬಧ್ಯನಾಗುತ್ತೇನೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಸಮಯ ತುಂಬ ಮಿತಿ ಇದೆ ಎಂದು ನಾನು ಬಲ್ಲೆ ಮತ್ತು ನಾನು ಪ್ರತಿಯೊಂದನ್ನೂ ಹೇಳಲಾಗದು. ಕೇವಲ ಮೂರು, ನಾಲ್ಕು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹರಿತು ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಮೊದಲು ನಾನು ಸದನದ ಗಮನವನ್ನು ಭಾಗ-೨ ಪೌರತ್ವದರ್ಶ ಸೆಚೆಯಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಪೆಟ್ಟಿಮು ಪಾಕಿಸ್ತಾನ, ಸಿಂಧ್, ಬಲೂಚಿಸ್ತಾನ ಮತ್ತು ಮೊರ್ಚಿಂಗಾಳದಿಂದ ಬಂದ ೬೦ ಲಕ್ಷ ಜನರಿಗೂ ಹೆಚ್ಚು ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ಜನರು ಪರಕೀಯರಲ್ಲ. ತಾಂತ್ರಿಕವಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಪರಕೀಯರೆಂದು ಭಾವಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅದು ಬಂದು ಪಾಪ ಎಂದು ಭಾವಿಸುವೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ವಿಭಜನೆಗೆ ಒಟ್ಟಿದ್ದ ಸರ್ಕಾರ ಈ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ, ಬಂದು ಕಾನೂನು ಮಾಡಲು ಅಂದರೆ “ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಒಬ್ಬ ಜಿಲ್ಲೆ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರಾಟರ ಮುಂದೆ ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಹೋಗಿ ತಾನು ಭಾರತದ ಪೌರ ಎಂದು ಹೊಂಡಿಸುವುದು” ಕಷ್ಟ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿ, ಈ ೬೦ ಲಕ್ಷದವ್ಯು ಜನ ಬಹುಮಂದಿ ಅನ್ವಯರಸ್ತರಿರುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿರುವ ಈ ಅವಕಾಶ ಕುರಿತು ಏನೊಂದೂ ತಿಳಿದಲ್ಲಿದ್ದರುವುದರಿಂದ ಇದು ಅಸಾಧ್ಯ ಎಂದು ನಾನು ಬಲ್ಲೆ. ಒಬ್ಬ ಅನ್ವಯರಸ್ತ ವ್ಯಕ್ತಿ ಈ ಅನುಷ್ಠಾನದದಡಿ ತಾನೇ ಒಬ್ಬ ಪೌರ ಎಂದು ದಾಖಲು ಮಾಡಲು ವಿಫಲನಾದರೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆ? ಆದುದರಿಂದ ಭಾಗ-೨ರಲ್ಲಿ ಇದು ಬಂದು ತುಂಬ ಗಂಭೀರವಾದ ದೋಷ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಈ ಸರ್ಕಾರ, ವಿಭಜನೆಗೆ ಒಪ್ಪಿದ ಪಾಕಿಸ್ತಾನದಿಂದ ಬಂದ ಈ ಎಲ್ಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ತಾವೇ ತಾವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಪಾಲಿನ ಯಾವುದೇ ಯತ್ನವಿಲ್ಲದೆ ಭಾರತದ ಪೌರರಾಗುವರು ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಬೇಕು. ಅವರು ಒಂದು ಘೋಷಣೆ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ತಾವೇ ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಯಿಸಿದರೆ ನನ್ನದೇನೂ ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಇಲ್ಲ. ಅದರೆ ಈ ಉಪಬಂಧವನ್ನು ಅವರು ಪಾಲಿಸಲು ವಿಫಲವಾದರೆ, ಕೇವಲ ಶಾಶ್ವತನಿವಾಸ ಕಲ್ಪಿಸುವ ಅದರ ಈ ಉಪಬಂಧದಿಂದ ಅವರು ಮಾರ್ಣಿ ಪೌರತ್ವ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ಅರ್ಹರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಜಿಲ್ಲಾ ವ್ಯಾಜಿಸ್ಟೇಟರ್ ಉಪಬಂಧದಿಂದ ಅವರು ಮಾರ್ಣಿ ಪೌರತ್ವ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ಅದು ಅವರ ಮೇಲಿನ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಯ ವರ್ತನೆ.

ಆದುದರಿಂದ ಆ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಜನರು ತಮ್ಮ ಪಾಲಿಗೆ ಯಾವುದೇ ವಿಶೇಷ ಪ್ರಯತ್ನವಿಲ್ಲದೆ ಭಾರತದ ಪೌರರಾಗಬಹುದು ಎಂಬ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಖಂಡವನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ನಿರ್ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಅಲ್ಲಸಂಖ್ಯಾತ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕುರಿತಂತೆ, ತಾವು ಅಲ್ಲಸಂಖ್ಯಾತ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ನಿಲ್ಲವು ಹಾಗೂ ನಿಮ್ಮ ಹಾಗೆ ಯೋಚಿಸುವ ಇತರರಿಗೆ ಒಂದು ವಿಧದ ದಾರಿದ್ರೆಪ ಬೆಳಕು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿರ್ಬೇಕು. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕುರಿತಂತೆ ಹೀಗಿರುವೆಯ ಮೂರನೆಯ ಖಂಡದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನಮಾನದ ಮತ್ತು ಸ್ಥಾತಂತ್ರ್ಯದ ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ನಿರ್ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಮಾನ್ಯರೆ, ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತ ಸಮುದಾಯದ ವಿಷಯವಾಗಿ, ಜಂಟಿಮತದಾರ ಕ್ಷೇತ್ರ ಅಥವಾ ಬಹುಮತದಾರರ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು ಇರಬೇಕು. ಜಂಟಿಮತದಾರ ಕ್ಷೇತ್ರ ಕುರಿತಂತೆ ನನ್ನ ನಿರ್ವಹಿಸಿದನೆ ಎಂದರೆ, ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತ ಸಮುದಾಯದ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯ ಆ ಮತದಾರರ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೆ ಸ್ವಧಿಕಾರಿ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತ ಸಮುದಾಯದ ಸದಸ್ಯರು ನಿಲ್ಲಲು ಅವಕಾಶ ನೀಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂದರೆ, ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತ ಸಮುದಾಯದ ಸದಸ್ಯರ ಮತದಾರರ ಹಕ್ಕು ಅಲ್ಲಸಂಖ್ಯಾತ ಮತದಾರರ ಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಸಮ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ಅವರು ಬಹುಸದಸ್ಯರ ಮತದಾರರ ಹಕ್ಕು ಅಲ್ಲಸಂಖ್ಯಾತ ಮತದಾರರ ಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಸಮ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ಅವರು ಬಹುಸದಸ್ಯರ ಮತದಾರರ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೆ ಆಗ ಕೂಡ, ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿ ನಿಂತು ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಖ್ಯೆಯ ಮತಗಳನ್ನು ಗಳಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಅಲ್ಲಸಂಖ್ಯಾತ ಸಮುದಾಯದ ಇನ್ನೊಂದು ವ್ಯಕ್ತಿ ಆ ಮತದಾರರ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತಾನೆ, ಎಂದೂ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಖ್ಯೆಯ ಮತಗಳನ್ನು ಗಳಿಸಿದವನಲ್ಲ ಎಂದೂ ಜಯ ಗಳಿಸಿದವನಿಗೆ ಹೇಳುವುದು ತುಂಬ ಅವಮಾನಕರೆ. ಅದು ತೀವ್ರ ತೇಜೋವಧಿ ಮಾಡಿದಂತೆ ಮತ್ತು ಮತದಾರರ ಹಕ್ಕು ವಿಷಯವಾಗಿ ಅಲ್ಲಸಂಖ್ಯಾತ ಸಮುದಾಯ ಮತ್ತು ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತ ಸಮುದಾಯಗಳ ಕೆವರ್‌ರಲ್ಲಿ ಪರಿಮಾಣ ಸಮಾನತೆ ಇರಬೇಕು.

ಮಾನ್ಯರೆ, ಅಲ್ಲಸಂಖ್ಯಾತ ಸಮುದಾಯದ ಕಲ್ಯಾಣಕಾಗಿ ನನ್ನ ಜೀವನಚೂರು ನಾನು ಕಾರ್ಯಕರ್ತನಾಗಿ ದುಡಿದ್ದೇನೆ. ಕಳೆದ ಇಂದ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಾನು ಕಾರ್ಯಕರ್ತನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಹುದ್ದೆಗಳು, ನೆಲ, ಹಣ, ಆಸ್ತಿ ಇವು ಕುರಿತು ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಬಜಿಟ್ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನೆಂದೂ ಒಂದು ಭಾಷಣಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಅಲ್ಲಸಂಖ್ಯಾತರಿಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತು. ಅನುಮಾತಿತ ಜಾತಿಗಳ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯ ಮತ್ತು ಆದ್ಯತೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಅವರ ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಾನತೆಗಾಗಿ ಅಂತಹ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸುವುದು ಆವಶ್ಯಕ ಎಂದು ನಾನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಅವರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸುರಕ್ಷತೆಗಳನ್ನೊದಗಿಸುವ ಏಣ ಮತ್ತು ೨೦೦ನೇ ಖಂಡಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಒಲವಿದೆ. ಆದರೆ ಸ್ಥಾನಗಳ ಮೀಸಲಾತಿ ವಿಷಯ ಕುರಿತಂತೆ, ನಾನು ಅದಕ್ಕೆ ಬಧ್ಯ ವಿರೋಧಿ. ಅಂಗೋಲ-ಇಂಡಿಯನ್‌ರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸೊಲಭ್ಯು ಕೊಡಬೇಕೆಂದಾಗ ನಾವು ಈ ಆದ್ಯತೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ನಿಮ್ಮ ಸಂಖಾನದಲ್ಲಿರಬಾರದೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದವು ಮತ್ತು ಕಡೆಗೆ ಯಶಸ್ವಿಯಾದವು ಹಾಗೂ ಅಲ್ಲಸಂಖ್ಯಾತ

ಆಂಗೋಲ್‌ಇಂಡಿಯನ್‌ರ ಯಾವುದೇ ಕೊರತೆಯನ್ನು ನಾಮನಿರ್ದೇಶನದಿಂದ ತುಂಬಬೇಕೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲಾಯಿತು. ಹಾಗಾಗಿ ಅನುಭ್ಯೇದ ಇಂಡಿಯನ್‌ತ್ವ ಮತ್ತಿತರ ಅನುಭ್ಯೇದಗಳನ್ನು ನಾವು ಪಡೆದವು. ಅಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ನಾಮ ನಿರ್ದೇಶನವನ್ನು ಯಾವುದೇ ಕೊರತೆಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಲು ಮನಗಾಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಮತ್ತು ಸಿಖಿರು ಹಾಗೂ ಕ್ರೈಸ್ತರನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ ಮೀಸಲಾತಿಗೆ ಯಾವ ಸಂದರ್ಭ ಉದ್ದೇಶವುವುದೇ ಇಲ್ಲ ಮತ್ತು ಇಡೀ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಸಿರಿ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರಭಾವ ಮತ್ತು ಸಾಫಿನಾನ ಮತ್ತಿತರ ವಿಷಯಗಳು ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಬಹುತೇಕ ಏಕರೂಪದ್ವಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಈ ಕೆಲವು ಸಮುದಾಯಗಳು ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತ ಸಮುದಾಯಕ್ಕಿಂತ ಬಹುಶಃ ಉತ್ತಮ. ಹರಿಜನರನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ ಅನುಸೂಚಿತ ಸದಸ್ಯರು ಸಿರಿ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರಭಾವ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಾಫಿನಾನಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೆಳದಜ್ರೆಯವರು ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ನಾನು ಅವರ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು, ಸಾಫಿನಾನ ಮೀಸಲಾತಿಗಿಂತ ಇತರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮೇಲ್ಮೈಕ್ಕೆ ತರಬೇಕು ಎಂದು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಕೂಡ ಅನುಭ್ಯೇದಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಕರಣ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾರ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಕೊರತೆ ಇದ್ದರೆ ನಾನು ಒಮ್ಮೆತ್ತೇನೆ. ಆಗ ನಾವು ನಾಮನಿರ್ದೇಶನದ ಆಲಂಬನ ಹೊಂದಿರುತ್ತೇವೆ ಮತ್ತು ನಾಮನಿರ್ದೇಶನದಿಂದ, ಈ ಸದನವು ಅವರ ಹಕ್ಕಿನ್ನು ಕಾಪಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಆಲೋಚಿಸಿದರೆ ತುಂಬಬಹುದು. ಮೀಸಲಾತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರಲು ಯಾವ ಸಂದರ್ಭವೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಯಾವುದೇ ಆವಶ್ಯಕವಿರುವುದಾದರೆ ಮೀಸಲಾತಿಯ ಈ ವಿಧಾನ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ತುಂಬ ಅವರೂ ನಾನು ಕಾಪಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಆಲೋಚಿಸಿದರೆ ತುಂಬಬಹುದು. ಮೀಸಲಾತಿಯನ್ನು ಹೊಂಟಿರು. ಶಾಸನಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸದಾರ್ಥ ಗುರುಮುಖೀಸಿಂಗಾರವರು ಸಿಖಿರ ಪರವಾಗಿ ತಾವು ಮೀಸಲಾತಿಗಳನ್ನು ಬಯಸಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇಂಳಿಇರ ಆಗಸ್ಟ್‌ನಿಂದ ಸನ್ನಿಹಿತ ಬದಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ನನ್ನ ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಮಿತ್ರರು ಮತ್ತು ಸಿಖ ಮಿತ್ರರು ಅವರಿಗೆ ಮೀಸಲಾತಿ ಉಪಯುಕ್ತವಲ್ಲ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ಬಂಧ ಅವರಲ್ಲಿ ಹಲವರು ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿದ್ದರನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದ್ದೇನೆ. ಆದುದರಿಂದ, ಮೀಸಲಾತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಅದು ಅವಶ್ಯ ಎಂದು ಆಲೋಚಿಸಲಟ್ಟಿದೆ. ಮೀಸಲಾತಿಯನ್ನು ನಾಮನಿರ್ದೇಶನದಿಂದ ಮಾತ್ರ ಮಾಡಬೇಕು: ಹೇಗೆ ಅಧಿಕಾರಶಾಖೆ ಈ ನಾಮನಿರ್ದೇಶನದ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿತು ಎಂದು ನಾವು ಬಿಳ್ಳಿವು. ಆದರೆ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಆಲೋಚಿಸಿ ಅವರು ಜನರಿಂದ ಚನಾಯಿತರಾಗುತ್ತಾರೆಯಾಗಿ, ಅಂತಹ ತಮ್ಮ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಅಧವಾ ಅಂತಹ ಒಂದು ಒಂದು ಸನ್ನಿಹಿತ ಉದ್ದೇಶಬಹುದು ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ಮೀಸಲಾತಿಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ಸಾಫಿನಾನದ ಸಮಾನತೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅದೇ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಅಂತಹ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆಯ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಸ್ಥಿರಗೊಳಿಸುವತ್ತ ವಾಲುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತ ಸಮುದಾಯ ಆ ಮೀಸಲಾತಿ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ತಾವು ಮುಂದೆ ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಬಧರಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಹಾಗೂ ಭಾತ್ಯಕ್ಕೆ ಶಬ್ದವನ್ನು ಯಾವ ಕಡೆಯ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಡಾ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಸೇರಿಸಿದ್ದಾರೆಯೇ ಅದು ತನ್ನ ಜೀಬಿತ್ಯವನ್ನು ಕೆಳೆದುಕೊಳ್ಳಿದೆ. ನಾನು ನಾವು ನಮ್ಮ ವರ್ತನೆಯಿಂದ ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆಯ ಪರಿಜ್ಞಾನವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಬಾರದು. ಆದುದರಿಂದ, ಮಾನ್ಯರೆ, ಮೀಸಲಾತಿ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಈ ಸದನಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ ದಿನವೇ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತ ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ಸದನವು ಸಮೃತಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಭರವಸೆ ಹೊತ್ತು ಇದನ್ನು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಸಂವಿಧಾನದ ಸ್ವರೂಪ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ರಾಜಕೀಯವಾಗಿದೆ ಎಂದು ತನು ಟೀಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಮೌ. ಕೆ.ಟಿ ಷಾ ನಿನ್ನ ತಮ್ಮ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಹೊರಗೆಡವಿದರು ಮತ್ತು

ನಾನು ಅವರು ಹೇಳಿದ ಮಾತನ್ನೂ ಗೌರವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಈ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ವಿಷಯದೊಂದಿಗೆ ವ್ಯವಹರಿಸುವ ಇಲ್ಲ, ಇಲ್ಲ, ಇಲ್ಲ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಖಚಿತವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಲೇ? ಮಾನ್ಯರೆ, ನಾವು ಕಾರ್ಯಗತಮಾಡಲು ಸಾಮಧ್ಯವಿಲ್ಲದ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ಹೊಂದಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಸಂವಿಧಾನವು ಇಡೀ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಉದ್ದೇಶಗೆ ಮತ್ತು ಶಾರ್ಕಿಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನಾಪಂಥವು ಎಂದಾಗ ನಮ್ಮ ಉತ್ಸಾಹ ತಂತಾನೆ ಕುಗೂತರೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ನಾವು ಮಾಡಲು ಅಸಮರ್ಥರಿಯುವುದನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ವಾಗ್ನಾನಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ಭಾರತ ಮಾಡಲು ಸರ್ಕಾರ ಯೂರೋಪಿನ ಇತರ ದೇಶಗಳು ಮಾಡಬಹುದಾದನ್ನು ಮಾಡಲು ಸಮರ್ಥ ಎಂದು ನಾನು ಸರ್ಕಾರ ಯೂರೋಪಿನ ಇತರ ದೇಶಗಳು ಹೊಂದಬೇಕೆಂದು ಅಪೇಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದ್ದೋ ಶಿಳಿದಿಲ್ಲ; ಈ ಸಂವಿಧಾನ ತುಂಬ ನಮ್ಮತೆಯಿಂದ ನಾವೇನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅಪೇಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದ್ದೋ ಶಿಳಿದಿಲ್ಲ. ಈ ಸಂವಿಧಾನ ತುಂಬ ನಮ್ಮತೆಯಿಂದ ನಾವೇನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅಪೇಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದ್ದೋ ಶಿಳಿದಿಲ್ಲ. ಈ ಸಂವಿಧಾನ ತುಂಬ ನಮ್ಮತೆಯಿಂದ ನಾವೇನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅಪೇಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದ್ದೋ ಶಿಳಿದಿಲ್ಲ. ಈ ಸಂವಿಧಾನ ತುಂಬ ನಮ್ಮತೆಯಿಂದ ನಾವೇನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅಪೇಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದ್ದೋ ಶಿಳಿದಿಲ್ಲ.

ಒಂದು ಬಡದೇಶ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನ ಸರಾಸರಿಗೆ ಜಗತ್ತಿನ ಇತರ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ವಾರಕ್ಕೆ ಕೇವಲ ಐದು ಓಲಿಂಗಾಗಳು. ಅದೇ ಇತರ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕಡೇ ಪಕ್ಕ ಇಪ್ಪತ್ತು ಪಟ್ಟ ಹೆಚ್ಚು. ಈ ವಾರಕ್ಕೆ ಕೇವಲ ಐದು ಓಲಿಂಗಾಗಳು. ಅದೇ ಇತರ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕಡೇ ಪಕ್ಕ ಇಪ್ಪತ್ತು ಪಟ್ಟ ಹೆಚ್ಚು. ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಎದುರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಅವು ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ನಾವು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಹೋದರೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಕೂಡ ಸುಲಭವಾಗಿ ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ. ಉಡುಪಿನ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ, ನಾನು ವರ್ಣಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ನೀರು ಕೂಡ ಸುಲಭವಾಗಿ ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ. ಉಡುಪಿನ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ, ನಾನು ವರ್ಣಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ನೀರು ಕೂಡ ಸುಲಭವಾಗಿ ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅಂತಹಿಗಳ ನಿರ್ವಾಣವಾಗುವುದು ಮತ್ತು ಆಹಾರ ಮತ್ತು ಮೇವು ಉತ್ಪಾದನೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಇತರ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕು. ಹಾಗೆಯೇ ನಾವು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಉತ್ತಮ ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಒದಗಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು. ನೀವು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಾಲು ಮತ್ತು ಜೀವಿನ ನದಿಗಳ ಹರಿಯಬೇಕೆಂದು ಇಚ್ಛಿಸಿದರೆ ನಾವು ಸರ್ಕಾರ ದನಗಳ ಉಪಯುಕ್ತ ತಳಿಗಳನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡು, ರಸ್ತೆಗೆ ಸುಧಾರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಕೂಡ ಹೇಳಬೇಕು. ಜರ್ತೆಗೆ ಉಪಯುಕ್ತ ದನಗಳ ಹತ್ತೆ ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹಾಲು ಕರೆಯುವ ಹಸುಗಳ ಮತ್ತು ಎಳೆಯ ಕರುಗಳ ಹತ್ತೆ ನಿರ್ವಹಿಸುವಂತೆಯೂ ಅಗ್ರಹವಡಿಸಬೇಕು. ವಿನಮ್ಮಿ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕೆಂದರೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಕ ಅದರ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಈ ಪ್ರತಿಪಾದನೆಯನ್ನು ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದ ಒಳಗೊಂಡುದನ್ನು ನಾನು ಬಲ್ಲೆ. ಆದರೆ ನನ್ನ ದುರದೃಷ್ಟಿ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಈ ಸದನಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಸಂದರ್ಭ ಬಂದಾಗ, ಸದನವನ್ನು ಮುಂದೊಡಲಾಯಿತು. ಇನ್ನು ಉತ್ತಮ ಆಹಾರ, ಉತ್ತಮ ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಮತ್ತು ಹಾಲು ಪಡೆಯುವುದನ್ನು ಕಾಣಲು ಏನಾದರೂ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಭಾರೀ ಬೇಡಿಕೆ ಇದೆ. ನಾನು “ದನಗಳ ಉಪಯುಕ್ತ ತಳಿಗಳು ಮತ್ತು ಉಪಯುಕ್ತ ದನ” ಎಂಬ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ

ಸರ್ಕಾರವೂ, ಮುಸ್ಲಿಮ್ ದೊರೆಗಳು, ಆಫ್ರಾನಿಸ್ತಾನ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಈಗ ಬಹುಂಳಿ ಹೊಡ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಕಾನೂನಿನಿಂದ ಎಲ್ಲ ಕಾಲಕ್ಕೂ ಇತ್ತೀರ್ಥಗೋಳಿಸಿವೆ. ಬಹುಂಳಿ ಇಂದು, ನಮ್ಮೀಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಯಾವ ಧರ್ಮವನ್ನೂ ಹೊಂದಿಲ್ಲ. ಹಸುವನ್ನು ಪವಿತ್ರ ಎಂದು ಗೌರವಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಹಸುಗಳ ಹಕ್ಕೆಯನ್ನು ನಿರ್ವೇಧಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಅದನ್ನು ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಬಯಸುವುದು, ಉಪಯುಕ್ತ ದಾನಗಳ ಹಕ್ಕೆ ನಿರ್ವೇಧಿಸಬೇಕು ಎಂದು. ಅದೇ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಒಂದು ವಿಭಿನ್ನ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ, ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸುವ ಕೋಟ್ಟಂತರ ಜನರಿಗೆ ತೃಪ್ತಿ ತಂದುಕೊಡುತ್ತದೆ.

ಸದನಕ್ಕೆ ನಾನು ಇನ್ನೊಂದು ಅಪವಾಲು ಸಲ್ಲಿಸುವುದಿದೆ. ನಾವು ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯಿತಿಗಳ ಕುರತು ತುಂಬ ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯಿತಿಗಳು ಹೇಗೆ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತವೆ ಎಂಬುದು ನಾನು ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ಹೊಸ ಸಂವಿಧಾನದಿಂದ ಮತದಾರರ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಬೇಕಾದ ಅವರು ರಾಜ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಮತದಾರರ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಬೇಕು. ನಗರಗಳ ಮತದಾರರ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮಾಡಬಾರದು ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮ ಮತದಾರರ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮಾಡಬಾರದು ಎಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ವೇದಿಸಲು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಯಾವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಬೇಕೆಂದರೆ ಅದರಿಂದ ಗ್ರಾಮೀಣ ಮತ್ತು ನಗರ ಜನರ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸ, ತುಂಬ ಎಂದರೆ ಉಳಿವರು ಮತ್ತು ಕಡಮೆ ಉಳಿವರ ನಡುವಳಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಎಲ್ಲ ಕಾಲಕ್ಕೂ ತೆಗೆದುಹಾಕಬೇಕು; ಹಾಗಾಗಿ ನಾವು ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯ. ಈಗಷ್ಟೆ ನನ್ನ ಇಂಗ್ಲಿಂಡಿನ ಭೇಟಿಯಲ್ಲಿ, ಒಂದು ಹೊಸ ಕಾಖಾರ್ನೆಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಲು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದಾಗ, ಅವರು “ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೇಗೆ, ನಾವು ಲಂಡನ್‌ನಲ್ಲಿ ಇನ್ನಾವುದೇ ಕಾಖಾರ್ನೆಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ” ಎಂದು ಹೇಳಿವುದನ್ನು ಕಂಡೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಾಫಿಸಲಾದ ಎಲ್ಲ ಕಾಖಾರ್ನೆಗಳು ಹೇಗೆ ಇರಬೇಕೆಂದರೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಅಥವಾ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಸಮಾಖಗಳಿಗೆ ಯಾವುದಾದರೂ ವಿಧದ ಉದ್ದೋಜ ಒದಗಿಸಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಆದಿಂತ ಎಷ್ಟೇಮ್ಮು ವಿಕೆಂದ್ರೀಕರಿಸಬೇಕೋ ಅಪ್ಪು ಕೇಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ವಿಕೆಂದ್ರೀಕರಿಸಬೇಕು. ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನ ಮತ್ತು ನಗರದ ಜನರ ಜೀವನ ವಿಧಾನದ ನಡುವಿನ ಅಸಮತೆಯನ್ನು ನಾವು ನಿರ್ಮಾಣ ನಮಾಂಜಲಿಗೆ ಪ್ರಸಕ್ತ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ಏನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ? ನಗರದ ಜನ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನ ತಮ್ಮ ಜೀವನ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಜೀವನದ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ಬಲು ದೂರ. ನಗರದ ಜನ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗಲು ಇಷ್ಟಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ತಲುಪಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಬಲ್ಲ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ಗೆ ಎಲ್ಲ ಗೌರವ. ಆದರೆ, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗಲು ಬಯಸದೆ ಇರುವ ಬಹಳಪ್ಪು ಜನ ಇದ್ದಾರೆ; ಅವರು ಹೋಗಲಾರೂ, ಏಕೆಂದರೆ ಅವರ ಜೀವನವಿಧಾನ ವಿಭಿನ್ನ ನೀವು ಎಂತಹ ಮತದಾರರ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಬೇಕೆಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ನಗರಗಳು ಮತ್ತು ಹಳ್ಳಿಗಳು ಯಾವುದೇ ಭೇದವಿಲ್ಲದೆ ಒಳಬರುವಂತಿರಬೇಕು; ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಒಂದು ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮತದಾರರ ಕ್ಷೇತ್ರವಿಧಿದರೆ ನಗರಗಳು ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಒಂದು ಮತದಾರರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಬೇಕು. ಕೆಲವು ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನ ತಾವೇ ನಗರದ ಒಳಬರುವುದನ್ನು ಇಚ್ಛಿಸಿರಬಹುದು, ತಮ್ಮ ಸುರಕ್ಷತೆಯ ಮೇಲೆ ದುರಾಕ್ರಮಿಣವಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಈ ಪ್ರಸ್ತಾವ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ನಾನು ನನ್ನ ಮುಂದೆ ಇಡಿಯಾಗಿ ದೇಶದ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದೇನೆ. ನಗರದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಜೀವನದ ಸೌಕರ್ಯಗಳು ಒಂದೇ ಇರಬಹುದು ಮತ್ತು ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಯನ್ನು ನಗರದೆಂದಿಗೆ ಸಮನಾಗಿ ತರುವಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನೂ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ನೀವು ಪರ್ಯಾಯಲೋಚಿಸುವುದಾದರೆ, ಈ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ದೇಶದ ಪ್ರಜಾಗಳ ಉತ್ತಮ ಜೀವನ ಮತ್ತು ಉತ್ತಮ ಸೌಖ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಿತರ್ಯಾಮಿ ರೂಪಿಸುವುದನ್ನು ನೀವು ಒಮ್ಮೆತ್ತೀರಿ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್.ವಿ. ಕಾಮತ್ (ಸಿ.ಎಂ. ಮತ್ತು ಬೇರಾರ್ : ಸಾಮಾನ್ಯ) : ಒಂದು ಶ್ರೀಯಾಲೋಪ ಮಾನ್ಯರೆ, ಈ ಪ್ರಸ್ತಾವ ಮಂಡಿಸಿದವರು ಮತ್ತು ಚರ್ಚೆಗೆ ಉತ್ತರಿಸಬೇಕಾದವರು ಅಂದರೆ ಡಾ.ಅಂಬೇಷ್ಟ್ರ್‌ ಸದನದಿಂದ ಗೈರು ಆಗಿರುವುದು ಈ ಸದನಕ್ಕೆ ಚೆನ್ನವೇ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಬಹುದೆ? ಅವರಿಗೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ಯಾರನ್ನಾದರೂ ನಿಯೋಜಿಸಲಾಗಿದೆಯೇ?

ಮಾನ್ಯ ಉಪಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ಹೌದು

ಶ್ರೀ ಅಲಫ್ರೆಡ್ ರಾಯ್ ಶಾಸ್ತ್ರಿ (ಸಂಯುಕ್ತ ಪ್ರಾಂತಗಳು : ಸಾಮಾನ್ಯ) : *[ಮಾನ್ಯ ಉಪಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಇದಿಗೆ ತಾನೆ ಶ್ರೀ ಕಾಮತ್ ಬೊಟ್ಟಿ ಮಾಡಿದ ವಿಷಯ ತುಸುಗಟ್ಟಿ ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಎಂದರೆ ಪ್ರಭಾರಿ ಇದಿಗೆ ತಾನೆ ಶ್ರೀ ಕಾಮತ್ ಬೊಟ್ಟಿ ಮಾಡಿದ ವಿಷಯ ತುಸುಗಟ್ಟಿ ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಎಂದರೆ ಪ್ರಭಾರಿ ಸದಸ್ಯ ಇಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾದ ಭಾಷಣಗಳಿಂದ ಲಾಭಪಡೆಯದಿದ್ದರೆ ಮತ್ತು ಸದನದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದುದಕ್ಕೆ ಸದಸ್ಯ ಇಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾದ ಭಾಷಣಗಳಿಂದ ಲಾಭಪಡೆಯದಿದ್ದರೆ ಮತ್ತು ಸದನದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದುದಕ್ಕೆ ಕೆವಿಗಾಡಿದ್ದರೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದು ವ್ಯಧರ್. ಆದುದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಅವರು ಹಾಜರಿರಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದಿರುವವರೆಗೆ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಮುಂದೂಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ತೋರುತ್ತೇನೆ. ಹೇಗೇ ಇರಲಿ, ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾದುದನ್ನು ಗುರುತು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಅನಂತರ ಅವರಿಗೆ ನೇರವಾಗಲು ಯಾರನ್ನಾದರೂ ನಿಯೋಜಿಸಿದ್ದರೆ ಏನೂ ಹಾನಿ ಇಲ್ಲಿದ್ದರೆ, ಇದೇ ಚರ್ಚೆ ವ್ಯಧರ್ ಹೇಳಿದ್ದರೆ ತೋರುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಸಂವಿಧಾನದ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಉಪಯೋಗವಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ಆದುದರಿಂದ ತಾವು ಕರಡು ವಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡುವ ಪ್ರಭಾರಿ ಸದಸ್ಯ ಇಲ್ಲಿ ಹಾಜರಿರಬೇಕು ಅಥವಾ ಅವರ ಯಾರಾದರೂ ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಇಲ್ಲಿರಬೇಕು ಎಂದು ಸ್ವಷ್ಟಿ ಆದೇಶ ಕೊಡಬೇಕು. ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಈ ವಿವಾಟಿ ಇಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮುಂದೂಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ ಸಿನ್ಹಾ (ಬಿಹಾರ್ : ಸಾಮಾನ್ಯ) : ಶ್ರೀ ಸಾದುಲ್ಲಿ ಕರಡು ರಚನಾಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದವರು ಡಾ.ಅಂಬೇಷ್ಟ್ ರನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವರು.

ಮಾನ್ಯ ಉಪಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ಇಲ್ಲಿ ಕರಡು ರಚನಾಸಮಿತಿ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದು ಗೌರವಾನ್ನಿತ ದಾ. ಅಂಬೇಷ್ಟ್ ರನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಯೋಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರು. ನಮ್ಮ ಅಗತ್ಯ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮೂರ್ಕೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿಯತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಲಾಲಾ ರಾಜ್ ಕಣ್ಣರ್ (ಬರಿಸ್ನಾ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳು) ಮಾನ್ಯರೆ, ಹಿಂದಿನ ಕುಚೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತೆ ಮತ್ತು ಈ ಸದನದ ಒಬ್ಬ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿದ್ದ ಸ್ವಷ್ಟಿ ಸದಸ್ಯನಾಗಿ ನಾನು ಹೌಲಿಯತೆಂದು ಕೆಲವು ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಲು ತಮ್ಮ ಮತ್ತು ಸದನದ ಸಮೃದ್ಧಿ ತೋರುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು, ಕೇವಲ ಒಂದು ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತ ಆದರೂ ಅದು ಒಂದು ಬಹು ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯ, ನಾವು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆ, ಅದು ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆ.

ಮಾನ್ಯ ಉಪಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ಈಗ ಅದರ ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ಪರಿಶೀಲನೆ ಆವಶ್ಯಕವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಗೊಸುವುದು ನಿಮಗೇ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದು.

ಶ್ರೀ ಲಾಲಾ ರಾಜ್ ಕಣ್ಣರ್ : ನಾನು ವಿವರಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಗೆ ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ಸಂವಿಧಾನ ಜನರ ಇಚ್ಛೆ ಮತ್ತು ಜನರ ದ್ವಾರಿಯನ್ನು ಬಿಂಬಿಸಲು ಬಧ್ಯ ಆದುದರಿಂದ ಲ್ಯಾಟ್ನಾ ಹೇಳಿಕೆ “ಜನಾಭಿಪ್ರಾಯವೇ ದೇವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ” ಎಂಬಂತೆ ನಾನು ದೇವ ದ್ವಾರಿಯನ್ನು ನಂಬುತ್ತೇನೆ. ಹಾಗೆಂದರೆ, ಸಂವಿಧಾನದ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲ. ಆದರೆ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ವಿಶಾಲವಾದ ದೇಶದ ಭಾಷೆ. ಮಾನ್ಯರೆ, ಸಾಂದ್ರೀಕೃತ ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ದೈವಿಕ ಜ್ಞಾನ ಇವುಗಳ ಆಗರವಾಗಿರುವ ಮಹಾನ್ ಜರ್ಮನ್ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಿ ಫೋರ್ಮೆನ್‌ಹಾರ್ಟ್, “ಇದೇ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳಿಂತೆ ಉನ್ನತಕ್ಕೆ ಒಯ್ಯಿವ ಅಧ್ಯಯನ ಬೇರೊಂದಿಲ್ಲ. ಅವು ನನ್ನ ಜೀವನಕ್ಕೆ ನೆಮ್ಮದಿ ತಂದಿವೆ ಹಾಗೂ ನನ್ನ ಸಾವಿನ ಸಾಂತ್ವನ ಆಗಿವೆ” ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆ ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಬರೆದಿದೆ:

ಬಿಬ್ಬಿ ವೈಶ್ಯ ಬೌದ್ಧಿಕಚಿಂತನೆ, ವಾಕ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃತ್ತಿ ಪಡೆಯುತ್ತದೆ.
ಮಾತು, ಕೃತಿರೂಪ ಹೇಳುತ್ತದೆ.

ಅವನ ಕೃತಿಯಂತೆ ಅವನ

ವೈಶ್ಯ ಎದ್ದು ತೋರುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ಕೃತಿ ವೈಶ್ಯವನ್ನು ಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ.

ಭಾಷೆ ನಮ್ಮ ಅತ್ಯಂತ ಒಳ ಅಲೋಚನೆಗಳ ಭಾಷ್ಯ ಅಭಿವೃತ್ತಿ ಮತ್ತು ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಭಾಷೆಯ ಅಗತ್ಯ ಏಕಂದರೆ ಅದು ಯಾವುದೇ ಇತರ ಒಂದು ಸಾಧನ ಮಾಡದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಏಕತೆ ಮತ್ತು ಸಾಂಗತ್ಯವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ. ಪ್ರಾಂತಿಕ ಗಡಿಗಳ ಮನವಿರ್ಚಿಂಗಡಣೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯಂತೆ, ಶ್ರೀಷ್ವತ್ಸರ್ ಹೋರಾಡುತ್ತಿರುವ ಕೆಲವು ಪ್ರಾಂತಿಕ ಭಾಷೆಗಳ ಒಲವಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೂಗಾಟ ಇದೆ. ಇದು ಕೆಲವು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. ಆದರೆ ಒಂದು ಭಾಷ್ಯ ಮತ್ತು ಇನ್ನೊಂದರ ನಡುವೆ ಏರೋಧ ಇರಲಿ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳನ್ನು ಭಾವಾವಾರು ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಅಥವಾ ಇತರ ಯಾವುದೇ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ರೂಪಿಸಬೇಕೋ ಇಲ್ಲವೇ ಅಂತಹೇ ಬಿಡಬೇಕೋ ಎಂಬುದು ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯೊಂದಿಗೆ ಏನೊಂದೂ ತಾಕಲಾಟ ತರುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಸರ್ಕಾರ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬೃಹತ್ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಕೊಡಬಹುದು. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷ್ಯ ನಮ್ಮ ಹಳೆಯ ವಿದೇಶೀ ಯಜಮಾನರ ಪ್ರಾಬಲ್ಯದಡಿ ಕಾರ್ಯಸಾಧ್ಯವಾಗಿ ಈ ದೊಡ್ಡ ದೇಶದ ಉದ್ದಗಲಕ್ಕೂ ಸಾಮಾನ್ಯ ಭಾಷೆಯಾಯಿತು. ಆದರೆ ರಾಷ್ಟ್ರ ಭಾಷೆಯಾಗಿರುವಲ್ಲಿ, ಅದು ಬುದ್ಧಿವಂತರ ಭಾಷ್ಯ ಮಾತ್ರ ಆಗಿರದೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರ ಭಾಷೆಯೂ ಆಗಿರಬೇಕು. ಅದು ಎಲ್ಲ ವರ್ಗದ ಜನರ ಅವರಲ್ಲಿ ಬಹು ಜನರು ಮಾತನಾಡುವ ಭಾಷ್ಯ ಮತ್ತು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಭಾಷ್ಯ ಆಗಿರಬೇಕು. ಭಾರತದ ಭಾವಿ ಒರಿಯಾಗಳಂಥ ಪ್ರಾಂತಿಕ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದನ್ನೂ ಭಾರತದ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತ ಜನ ಮಾತನಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಈ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗೆಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ಒಂದೇ ಭಾಷ್ಯ ಎಂದರೆ ಹಿಂದಿ. ಅದನ್ನು ಉತ್ತರಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಮಧ್ಯಪ್ರಾಂತ್ಯ ರಜಪುತಾನ, ಬಿಹಾರ ಮತ್ತಿತರ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಮಾತನಾಡುವ ಹಿಂದಿಯು ವಿದ್ವಾಂಸರ ಮತ್ತು ಬುದ್ಧಿವಂತರ ಸಂಸ್ಕೃತೀಕರಿಸಿದ ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ದೇಶದ ಭಾರೀ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಂದಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಅವರ ಶೇಕಡಾವಾರು ಎಷ್ಟಿದ್ದೀತು. ಆದರೆ ಹಿಂದಿ ಮೂರಾ ಚಿಕ್ಕ, ಜೊಕ್ಕು ಮತ್ತು ಸರಳ ಶಬ್ದಗಳ, ಶುದ್ಧವಾದ, ನಿರ್ಮಲವಾದ ಮತ್ತು ಕಲಬೆರಕೆ ಇಲ್ಲದ ಹಿಂದಿ ಬಹುಸಂಖ್ಯೆಯ ಜನರಿಂದ ಮಾತನಾಡುವ ಭಾಷ್ಯ. ಇದನ್ನು ಶಿಕ್ಷಣಿಲ್ಲದವರೂ, ಮಹಿಳೆಯರು ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳು ಮೂರಾ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಮುಕ್ತವಾಗಿ, ಮುಗ್ಧವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ. ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾರತದ ಬಹುತೇಕ ಭಾಷೆಗಳ ತಾಯಿಯಾಗಿದ್ದರೂ, ಭಾರತಿಯಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ವಿಶ್ವದ ಭಾಷೆಗಳ ತಾಯಿ ಕೂಡವಾದರೂ, ನಮ್ಮ ವೇದಗಳು, ಉಪನಿಷತ್ತಗಳು, ಶಾಸ್ತ್ರಗಳು, ರಾಮಾಯಣ ಮತ್ತು ಮಹಾಭಾರತ ಹಾಗೂ ಗೀತೆ ಇವೆಲ್ಲವನ್ನು ಬರೆಯಲಾದ ಶ್ರೀಷ್ವ ಭಾಷೆಯಾಗಿದ್ದರೂ ಮತ್ತು ಸರ್ವ ವಿಲಿಯಂ ಜೋನ್ಸ್ ಎಂಬ ಮಹತ್ವದ ಪೌರಸ್ಯ ತಜ್ಞನ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ, “ಸಂಸ್ಕೃತವು ಗ್ರೀಕ್ ಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಮಾಣ, ಲ್ಯಾಟಿನ್‌ನಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸಮೃದ್ಧಿಯಾಗಿರುವ ಮತ್ತು ಇಟಾಲಿಯನ್‌ನಿಗಿಂತ ಮಧುರ” ಎಂದಾದರೂ ಅದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದೈನಂದಿನ ಅಗತ್ಯಗಳಿಗೆ ನಾವು ಅದನ್ನುವಲಂಬಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದು ಅಪೇಕ್ಷಣೀಯವಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಸಂಸ್ಕೃತ, ಲ್ಯಾಟಿನ್, ಗ್ರೀಕ್ ಮತ್ತು ಹೀಬ್ರೂಗಳಿಂತ ಹಲವು ಶತಮಾನಗಳ ಕಾಲ ಮೃತಭಾಷೆಯಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಅದುತ್ತಗಳ ಮತ್ತು ಅನುಸರಿಸಲಾಗದ ವಿಶ್ವದ ಮಹತ್ವದ ವ್ಯಾಕರಣಪಂಡಿತನಾದ ಪಾಣಿನಿಯ ಅಷ್ಟಾರ್ಥಾಯಿ ಇದ್ದರೂ ಸಂಸ್ಕೃತ ಕಲಿಯಲು ಹೆಚ್ಚು ಕಷ್ಟ. ಒಂದು

ರಾಷ್ಟ್ರಾಂತರ ಪರೀಕ್ಷೆ ಅದರ ಸರಳತೆ ಮತ್ತು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೇಬ್ಬರೂ ಸುಲಭವಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಆಗಬೇಕು. ಈಗ ಯಾರೂ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಅಕ್ಷರ ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಪೂರ್ಣ ಮತ್ತು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹಾಗೂ ಶಾಂತಿ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಮತ್ತು ಇತರ ಭಾಷೆಗಳ ಅಕ್ಷಗಳಂತಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ: ಅರರ ವರ್ಣಮಾಲೆಯ ಮೊದಲ ಅಕ್ಷರ ‘ಅ’ ಈ ಅಕ್ಷರ ನೀವು ಸಂಚೋಧಸಬೇಕಾದರೆ ಬಾಯಿ ತಾನೇ ತಾನಾಗಿ ತರೆಯುವುದು ಮತ್ತು ಅದರಿಂದ ಮೂಡುವ ಶಬ್ದ ಬಾಯಿ ತೆಗೆದಾಗ ಕೇಳುವುದು. ಅಂತಹೀ ಸಂಸ್ಕೃತ ವರ್ಣಮಾಲೆಯ ಕೊನೆ ಅಕ್ಷರ ಅಂದರೆ ಅಂ ಉಚ್ಛರಿಸಿದಾಗ ಬಾಯಿ ತಾನೆ ಮುಚ್ಚುವುದು. ಸಂಸ್ಕೃತ ಅಂದರೆ ಅದು ಒಂದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ದೇವನಾಗರಿ ವರ್ಣಮಾಲೆಯ ಕೊನೆ ಅಕ್ಷರವಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಮರೆಯುವುದಿಲ್ಲ ಏಕೆಂದರೆ ಅದರ ಅನಂತರ ಅನುಸರಿಸಿ ಬರುವ ಅಕ್ಷರಗಳು ಯಾರು ರಲವ. ಅದರೆ ಅವು ಇತರ ಅಕ್ಷರಗಳ ಉಪಲಭನ್ನುಗಳು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಯಾರು ಇದು ‘ಶ’ ನಿಂದಲೂ ರ ರೀ ನಿಂದಲೂ ಲ ಇದು ‘ಽ’ ನಿಂದ ಭಿನ್ನವಾದ ಉಭಯನ್ನುಗಳು. ಇದು ಸಂಸ್ಕೃತ ವರ್ಣಮಾಲೆಯ ಇಂದಿನ ಕಾರಣ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಹುಸಂಖ್ಯೆಯ ಜನರಿಂದ ಮಾತನಾಡಲಾಗುವ ಹಿಂದಿ ಬರಹಕ್ಕೆ ಇಳಿಸಿದಾಗ ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯಬೇಕು. (ಹಂತೋರ್ವದ್ವಾರ). ಸ್ವಲ್ಪಕಾಲದ ಹಿಂದಿ ಮೂಲ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಎಂದು ಕಲಿಸಲು ಒಂದು ಚಳಿಗಳಿನ ನಡೆಯಿತು. ಹಿಂದಿ ಬಗೆಗೂ ಅಂತಹ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ, ಯಾರು ಸದನದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿ ಮಾತನಾಡುವುದಿಲ್ಲವೋ ಬರೆಯುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅವರು ಕನಿಷ್ಠ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕಲಿಯಲು ಸುಲಭವಾಗುವುದು. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗಿನ ಸ್ಥಿತಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಸಕ್ತ ಪರ್ಸಿಯನ್ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲಾದ ಉದ್ಯೋಗಿನ ಸ್ಥಿತಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹಾಗೂ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೩೦/ ಅಥವಾ ಓ ಕೋಟಿಗಳಷ್ಟು ಸಮುದ್ರದ ದೇಶದ ಉದ್ದಗಲ ಮೂರಾ ಚದುರಿರುವ ನಮ್ಮ ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಸೋದರರು ಅದನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಉದ್ಯೋಗಿಸುವ ಭಾಷೆ ಎಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮತ್ತು ಅದರ ಲಿಪಿ ಒಂದು ವಿಧದ ಶೀಪ್ತ್ರಲಿಪಿ ಎಂಬ ಅದರ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಅರ್ಥತ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾವು ಉದ್ಯೋಗಿನ ಸ್ವಲ್ಪ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕಾದುದು ಅವೇಕ್ಷಣೀಯ ಎಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಅದು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಪ್ರಾಥಮಿಕಭಾಷೆ ಎಂದೂ ಆಗದು ಮತ್ತು ಅದು ಏಕೆ ಆಗಬೇಕು ಎಂಬುದಕ್ಕೂ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮತ್ತು ಅಧಿಕೃತಭಾಷೆ ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವ ಹಿಂದಿಯೇ ಇರಬೇಕು. ಆದರೆ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗ ದ್ವಿತೀಯ ಭಾಷೆ ಇರಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಅದು ಒಂದು ವಿಧದ ಶೀಪ್ತ್ರಲಿಪಿ ಮತ್ತು ಬರೆಯಲು ಕಡವೆ ಸಮಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಇತರ ಭಾಷೆಗಳಿಗಿಂತ ತುಂಬಾ ಕಡಿಮೆ ಜಾಗ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ: “ಮುಂತಾಜಿಮ್” ಎಂಬ ಶಬ್ದ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ. ಅದನ್ನು ಉದ್ಯೋಗಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಂಯುಕ್ತರ ಎಂಬಂತಿ ಬರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ನೀವು ಅದನ್ನು ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಿ ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ದೋಮ್ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ನಲ್ಲಿ ಬರೆದರೆ ಅದು ಒ ಅಥವಾ ಓ ಬೇರೆ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಅಂಥದೇ ಉದಾಹರಣೆಗೆ, “ಮುಂತಾಜಿರ್”, “ಮುಂತಾಜಿರ್”, “ಮುಂತಾಜಿಬ್” ಮತ್ತು ಇತರ ಅಂತಹ ಸಂಯೋಜನೆಗಳು ನೂರಾರು. ಅವು ಪ್ರಸ್ತುತ ಏಕಾತ್ಮಕ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ದೂಸಿಸುತ್ತವೆ. ಆದುದರಿಂದ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಥ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಜನರು ಪ್ರಸಕ್ತ ಮಾತನಾಡುವುದು ಉದ್ಯೋಗ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ದೇಹಲಿ, ಆಗ್ನ, ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಮತ್ತಿತರ ಸ್ಥಳಗಳಂತಹ ದೊಡ್ಡ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ದೇಹಲಿ ಸುತ್ತ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ, ಉತ್ತರ ಭಾರತದ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇರುವ ದೊಡ್ಡ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವುದು ಹಾಗೂ ಅದು ಒಂದು ವಿಧದ ಶೀಪ್ತ್ರಲಿಪಿಯಂತಿದ್ದ ಕೆಲವು ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದರಿಂದ ನಾವು ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ದೇಶದ ದ್ವಿತೀಯ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ನೋಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ನಿವೇದಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ, ನಾವು ಅದನ್ನು ದ್ವಿತೀಯ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಅಳವಡಿಸಿದರೆ, ಅದು ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಜನರೊಡನೆ ಸೌಹಾದರ ಸಂಕೇತವಾಗುತ್ತದೆ. ಮೇಲಾಗಿ ನಾನೀಗಾಗಲೇ ಹೇಳಿದಂತೆ ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಜನಸಂಖ್ಯೆ

ಇಂದಿಯಿಂದ ಓ ಹೋಟಿಗಳಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲ ಮತ್ತು ಒಂದು ಜಾತೀತೀತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಒಂದು ಭಾವನೆಯನ್ನು ಮೂಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಅದು ನಮಗೆ ಶ್ರೀಯಸ್ವರವನಿಸುತ್ತೆ. ವಿಭಜನೆಯ ಪರಿಣಾಮಗಳು ಮತ್ತು ಅದರಿಂದಾದ ಹತ್ಯಾಕಾಂಡ ನಮ್ಮೆನ್ನು ಎಷ್ಟೇ ಬಾಧಿಸಿದರೂ ನಾವು ವಿಷಯಗಳ ವಾಸ್ತವ ದೃಷ್ಟಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಏನೇ ಆಗಲಿ ನಾವು ಹೋಪ, ಪ್ರತೀಕಾರಗಳಿಂದ ಏನೂ ಸಾಧಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಭಾರತದ ಒಂದು ದೂರದ ಭಾಗವಾದ ಅಂದರೆ ಒರಿಸ್ಸಾ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತಿರುವೆನಾದರೂ, ನಾನು ಒಬ್ಬ ಪಂಜಾಬಿ. ಬಹಳಷ್ಟು ಪಂಜಾಬಿಗಳಂತೆ ವಿಭಜನೆಯ ಕಾರಣ ಹಲವು ಹತ್ತು ವಿಧಗಳಲ್ಲಿ ನೋವ್ ಅನುಭವಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಅದರೆ ಅವು ದೇಶದ ಕಡೆಗೆ ನನ್ನನ್ನು ಕರ್ತವ್ಯವಿಮುಖನಾಗಿ ಮಾಡಬಾರದು. ಹಾಗೆಯೇ ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತಮ್ಮ ಜೀವಿತ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತವಾಗಿ ತಾವೇ ಹಿಂದೂಸಾಫಿ ಪರವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು ಮತ್ತು ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಅವರು ಎಂದೂ ಲಿನ್ಸರಾಗಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಮರಿಯಬಾರದು, ಪ್ರಭಾವಿತರಾಗಿದ್ದರು. ಇನ್ನೊಂದು ಸಲಹೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಿಚ್ಚಿಸುವುದು ಎಂದರೆ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ ನಾವು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಗೃಹಸ್ಥ, ಯಾವುದೇ ದೊಡ್ಡ ಸಮಾರಂಭ ಅಥವಾ ಒಂದು ಮಹಾಯಜ್ಞವನ್ನು ನಡೆಸುವಾಗ ಮಾಡುವಂತೆ ದೇವರ ಆಶೀರ್ವಾದಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಬೇಕು, ಇಷ್ಟೊಂದು ವೇದನೆಯ ಅನಂತರ ಹಟ್ಟಿದ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಏನು ಅಂಥ ಮಹಾಯಜ್ಞ ಇದಕ್ಕಿಂತ ಇರುತ್ತದೆ? ಅದುದರಿಂದ ಸಂವಿಧಾನದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ನಾವು ಈ ಪವಿತ್ರ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ದೇವರ ಆಶೀರ್ವಾದಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದೂ ಮತ್ತು ಹಿಂದಿಕೆಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡ “ದೇವರೇ ನಮಗೆ ನೆರವಾಗು” ಇಂತಹ ಕೆಲವು ಪದಗಳು ಬಳಸಬೇಕು ಎಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ತನ್ನ ದೇಶ ಭಾರೀ ಹೀಡೆ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ರೂಪೋಯಾಡೌ ಕಿಂಗ್ ಭಕ್ತಿಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಬರೆದದ್ದು:

ದೇವರುಗಳ ದೇವ

ಸಮ್ಮೋಂದಿಗಿರು

ನಾವು ಮಾಡಿರೂ ನಾವು ಮರಿತರೂ

ನನ್ನ ಈ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಈ ಗೌರವಾನ್ನಿತ ಸದನ ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ನನ್ನ ವಿಶ್ವಾಸವಿದೆ.

ನಾನು ನನ್ನ ಸಾಫಾದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ಕರಡು ರಚನಾಸಮಿತಿಯ ಅಧಕ್ಷರೂ ಗೌರವಾನ್ನಿತ ಕಾನೂನುಸಚಿವರೂ ಆದ ಡಾ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಕರಡು ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ಪರಿಗಣನೆಗಾಗಿ ಮಂಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಭಾಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಒಟ್ಟಾರೆ ಹರಿದ ಪ್ರಶಂಸಿಸಿದಾರಗೆ ನನ್ನ ಮೆಚ್ಚಿಗೆಯನ್ನೂ ಸೇರಿಸಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅವರ ಪ್ರತಿಪಾದನೆಯ ಸರಳತೆ ಸ್ವಷ್ಟಿಗೆ ಮತ್ತು ಅಭಿಪ್ರಾಯಕೊಶಲ ಅನನ್ನು. ಅವರು ಮತ್ತು ಅವರ ಸಹಾಯಕರು ಕರಡು ಸಂವಿಧಾನ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರುವ ಈ ಶ್ರಮದಾಯಕ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ, ನಮ್ಮ ಕೃತ್ಯಾತ್ಮಕಗೆ ಪಾತ್ರರು. ಮಾನ್ಯರೆ, ನಾನು ನನ್ನ ನಿವೇದನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಈ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ನಿಮಗೆ ವಂದಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ ಮಿಶ್ರ (ಒರಿಸ್ಸಾ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳು) ಮಾನ್ಯ ಉಪಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಈ ಬೇಳಗಿನ ಅಧಿವೇಶನದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ಮಾತನಾಡಲು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಮುಗಿಸಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಭೆಯ ಪರಿಗಣನೆಗೆ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನಿವೇದಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ, ಇಡೀ ಕರಡು ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ವಾವಲಂಬನಗೆ ಯಾವ ಅವಕಾಶವೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಈವರೆಗೆ ನಾವು ದೇಶದ ರಾಜಕೀಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಹೋರಾಡುತ್ತಿದ್ದವು ಮತ್ತು ಹಲವು ಬಾರಿ ನಮ್ಮ ನಾಯಕರು ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಒದಗುವ ಒಂದು ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು

ಹೇಳಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅಂತಹ್ಯದ್ದೇನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕೆದೆ. ತಮ್ಮ ಭವಿಷ್ಯದ ಭದ್ರತೆಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನತೆಗೆ ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಈ ಕರಡು ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಅವರ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಮೂರ್ಖ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವಂಥದೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಜನರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಭೋಮಿ, ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳು ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಇತರ ಮಾರ್ಗಗಳು ಮತ್ತು ಆ ಮೂಲದ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು ರಾಜ್ಯದ ಸ್ವಾಮ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದ ನಿಯಂತ್ರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ ಎಂದು ಸಂವಿಧಾನ ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಉಪಬಂಧಿಸಬೇಕು. ರಾಜ್ಯದ ಸ್ವಾಮ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದ ನಿಯಂತ್ರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ ಎಂದು ಸಂವಿಧಾನ ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಉಪಬಂಧಿಸಬೇಕು.

ಮತ್ತು ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳಿಗನುಣಿವಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡಲು ಮತ್ತು ಅವರ ಅಗತ್ಯಗಳಿಗನುಸಾರ ಸರಕು ಸಾಮಗ್ರೀಗಳನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಉಪಬಂಧಿಸಬೇಕು. ಮಾರನೆಯದಾಗಿ, ಸಾಮಗ್ರೀಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಜನರ ಅಗತ್ಯಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ನಿರ್ಧರಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಿಸಬೇಕು. ಕರಡು ಸಂವಿಧಾನ ಐಶ್ವರ್ಯದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಭರವಸೆ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಿಸಬೇಕು. ಕರಡು ಸಂವಿಧಾನ ಐಶ್ವರ್ಯದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಭರವಸೆ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅದು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರತಿ ಗಂಡಸು ಮತ್ತು ಹೆಂಗಸಿಗೂ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಒದಗಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ.

ನಾನು ಮಾಡಬಯಸುವ ಎರಡನೇ ನಿವೇದನೆಯೆಂದರೆ, ಹೌರಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಕುರಿತದ್ದಾಗಿದೆ. ಕರಡು ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ದೇಶದ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಾಗಿ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು „ಯಾವುದೇ ವಿಚಾರಣೆ ಇಲ್ಲದೆ ಸರೆಮನೆಯಲ್ಲಿದಬಹುದು ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. “ದೇಶದ ಹಿತಾಸಕ್ತಿ” ಎಂದರೇನು ಎಂದು ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸರೆಮನೆಯಲ್ಲಿದಬಹುದು ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಹಿತಾಸಕ್ತಿ ಎಂದರೇನು ಎಂದು ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕಳೆದ ಕೆಲವು ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ, ಅಂದರೆ ಜನವರಿಯಿಂದ ಈಚೆಗೆ ವಿಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿದೆ ಸರೆವಾಸ ಎಂದರೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಹಲವು ಉಚ್ಚನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವು ಪ್ರಾಂತೀಯ ಸರ್ಕಾರಗಳಿಂದ ಇದನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯೆಂದು ನನಗೆ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಹಿತಾಸಕ್ತಿ ಸರೆವಾಸ ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಕಾನೂನುಬಾಹಿರ ಎಂದು ತಡೆಹಿಡಿಯಲಾಗಿದೆ. ವಿಭಿನ್ನ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸಬೇಕಾದ ನೆಲದ ಕಾನೂನು ಇರುವಾಗ ವಿಚಾರಣೆ ಇಲ್ಲದೆ ಸರೆವಾಸಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ವಿಭಿನ್ನ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸಬೇಕಾದ ನೆಲದ ಕಾನೂನು ಇರುವಾಗ ವಿಚಾರಣೆ ಇಲ್ಲದೆ ಸರೆವಾಸಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಉಪಬಂಧ ಏಕಿರಬೇಕು ಎಂದು ನನಗೆ ತಿಳಿಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾವು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇದರ ಉಪಬಂಧ ಏಕಿರಬೇಕು ಎಂದು ನನಗೆ ತಿಳಿಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈಗ ಕೂಡ ಇದೇ ಉಪಬಂಧವನ್ನು ಏಕೆ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಏಷಿದ್ದ ಹೋರಾಡಿದ್ದವು. ಈಗ ಕೂಡ ಇದೇ ಉಪಬಂಧವನ್ನು ಏಕೆ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಯಾವುದೇ ಕಾರಣ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಸಂವಿಧಾನಕ್ಕಾಗಿ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸುವಾಗ ಈ ಸಭೆಯಿಂದ ಈ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಒಷ್ಟಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಅಭಿಪೂರುವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಕರಡು ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಸಾಫ್ ಕೊಡಲಾಗಿರುವ ಉಪಬಂಧದ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ನಿವೇದಿಸುತ್ತೇನೆ.

ನನ್ನ ಮಾರನೆಯ ಅವವಾಲು ಸಂಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಇದೆ. ಅವುಗಳ ಆಡಳಿತಗಾರರು ತಮ್ಮ ಆಡಳಿತವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿರುವರು. ಕರಡು ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಗಿರುವ ಉಪಬಂಧ ಕರಡು ಸಮಿತಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪರಿಶೀಲನಾಂಶಗಳನ್ನು ಮೀರಿದೆ. ಕರಡು ಸಮಿತಿ ಏಕೆ ಉಪಬಂಧಗಳನ್ನು ಮೀರಿದೆ ಎಂದು ನನಗೆ ತಿಳಿಯುತ್ತಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅದು ಭಾರತದ ಸರ್ಕಾರದ ಆಡಳಿತದಡಿ ಬಂದಿರುವ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳ ಜನರ ಆಶಯಗಳಾಚೆ ಹೋಗಿದೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಥಾನಗಳ ಜನರಿಂದ ಬೇಡಿಕೆ ಇರದ ಇಷ್ಟವೇ ಇಲ್ಲದ ಸಂವಿಧಾನವೆಂದನ್ನು ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳೊಂದಿಗೆ ವಿಲೀನವಾದ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಅನ್ವಯಿಸಲಾಗಿರುವ ಅನುಜ್ಞೆದ ವಿಲಿನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಜನರ ಆಶಯಗಳನ್ನು ಗೌರವಿಸಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ, ಸರ್ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಸದನ ಅವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಈ ಮಾತುಗಳೊಂದಿಗೆ, ಮಾನ್ಯರೆ, ನಾನು ಸದನದ ಪರಿಗಣನೆಗೆ ಕರಡು ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ಉಪಭಾಧಕ್ಕರು : ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಕರು ಸದನದ ಆಯಾಗಳಿಗೆ ಮನ್ವನೇ ನೀಡಿ ನಾವು ಸಾಮಾನ್ಯ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಇನ್ನೊಂದು ದಿನ ಅಂದರೆ ಸೋಮವಾರ ಇಟ್ಟಕೊಳ್ಳಣಿವೆಂಬುದನ್ನು ಒಪ್ಪಿರುವರು ಎಂದು ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ತಿಳಿಸಲು ನಾನು ಹಷ್ಟಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಸಭೆಯನ್ನು ಭೋಜನಸ್ಥಾಗಿ ಮೂರು ಗಂಟೆಯವರೆಗೆ ಮುಂದುಡಲಾಯಿತು.

ಸಭೆ ಭೋಜನದ ಅನಂತರ ಮೂರು ಗಂಟೆಗೆ ಮಾನ್ಯ ಉಪಸಭಾಧ್ಯಕ್ಕರು (ಡಾ. ಎಚ್.ಸಿ. ಮುವಿಚೆ) ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಸಭೆ ಮತ್ತೆ ಸೇರಿತು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್.ವಿ. ಕಾಮತ್ : ತಾವು ದಯವಾಡಿ ನಿರ್ದೇಶಿಸುವಿರಾ...

ಮಾನ್ಯ ಉಪಸಭಾಧ್ಯಕ್ಕರು (ಡಾ. ಎಚ್.ಸಿ. ಮುವಿಚೆ) : ದಯವಾಡಿ ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಸದಸ್ಯರು ತಮ್ಮ ಸಾಫಿನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವರೆ?

ಪ್ರಮಾಣ ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದು ಮತ್ತು ದಾಖಿಲೆ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಸಹಿ ಹಾಕುವುದು:

ಕೆಳಗಿನ ಸದಸ್ಯರು ಪ್ರಮಾಣವಾಡಿ ದಾಖಿಲೆ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಸಹಿ ಹಾಕಿದರು.

ಶ್ರೀ ರತ್ನ ಲಾಲ್ ಮಾಳೆವೀಯ (ಸಿ.ಪಿ. ಮತ್ತು ಬೇರಾರ್ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳು)

ಕರಡು ಸಂವಿಧಾನ ಕುರಿತು ಪ್ರಸ್ತಾವ (ಮುಂದುವರಿದುದು)

ಮಾನ್ಯ ಉಪಸಭಾಧ್ಯಕ್ಕರು : ನಾವು ಈಗ ಚರ್ಚೆ ಮುಂದುವರಿಸೋಣ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್.ವಿ. ಕಾಮತ್ : ತಾವು ಕರಡು ಸಂವಿಧಾನ ಪರಿಚಯಿಸುವ ಡಾ. ಅಂಬೇಢರ್ ಭಾಷಣದ ಒಂದು ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಅಶ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆ ಸಾಧ್ಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಿರ್ದೇಶಿಸುವ ಕೃಪೆ ಮಾಡುವಿರಾ?

ಮಾನ್ಯ ಉಪಸಭಾಧ್ಯಕ್ಕರು : ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಡಾ. ಅಂಬೇಢರ್ ಭಾಷಣದ ನಕಲು ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ತೀಳಿದ್ದೇನೆ. ಇದನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಶೀಷ್ಟು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಈ ಸಾಯಂಕಾಲ ಅಧವಾ ನಾಳಿ ಬೆಳಗೆ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಪ್ರತಿಗಳು ಲಭ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ನಾವು ಈಗ ಚರ್ಚೆ ಮುಂದುವರಿಸೋಣ.

ಮೈ. ಶಿಬನೊಲಾಲ್ ಸಹೇನ (ಸಂಯುಕ್ತ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳು : ಸಾಮಾನ್ಯ) : ಮಾನ್ಯ ಉಪಸಭಾಧ್ಯಕ್ಕರೆ...

ಶ್ರೀ ಬಿ. ದಾಸ್ (ಒರಿಸ್ಸಾ : ಸಾಮಾನ್ಯ) : ಈ ಪ್ರಸ್ತಾವದ ಮೇಲೆ ಎರಡು ಬಾರಿ ಮಾತನಾಡಲು ತಮಗೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡಲಾಗಿದೆಯೇ?

ಮೈ. ಶಿಬನೊಲಾಲ್ ಸಹೇನ : ಇಲ್ಲ, ಈ ಮೊದಲು ನಾನು ಸೇತ್ತು ದಾವೋದರ್ ಸ್ವರೂಪ್ ಅವರ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡಿದೆ. ನಾನಿನೂ ಡಾ. ಅಂಬೇಢರ್ ಮಂಡಿಸಿದ ಪ್ರಸ್ತಾವ ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡಿಲ್ಲ.

ಮಾನ್ಯ ಉಪಸಭಾಧ್ಯಕ್ಕರೆ, ನಮ್ಮ ಕರಡು ಸಂವಿಧಾನಕ್ಕೆ ಆಧಾರವಿರುವ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆಸಲು ಇಂದು ಇಲ್ಲಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ನಮ್ಮ ಮುಂದ ಪ್ರಸ್ತಾವ ಮಂಡಿಸಿರುವ ಸುಶಿಕ್ಷಿತ ಡಾಕ್ಟರ್ ಅವರನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸಬೇಕು. ನಾನು ಅವರು ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣವನ್ನು ಹಲವು ಬಾರಿ ಓದಿದ್ದೇನೆ ಮತ್ತು ಅದು ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನದ ಸರಳ ಪ್ರತಿಪಾದನೆಯ ಒಂದು ಅಶ್ಯತಮ ರಚನೆ. ಕರಡು ಸಂವಿಧಾನಕ್ಕೆ ಇದಕ್ಕಿಂತ ಸಮರ್ಪ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಬೇರೆ ಇದ್ದಿರಲಾರರು ಎಂದು ನಾನು ವಿಚಿತವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲಾಗಿರುವ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳ ಕುರಿತು ಒಂದಿಷ್ಟು ಏನೋ ಹೇಳಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಮಾನ್ಯರೆ, ಈ ಕರಡು ಸಂವಿಧಾನ: ಅವರೇ ಹೇಳಿದಂತೆ, ಮಾಡರಿಯಾಗಿ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ಪ್ರಜಾಪ್ರಥಿತ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಒಪ್ಪಿದೆ; ಅಮೆರಿಕನ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ತಿರಸ್ಥರಿಸಿದೆ ನಾನು ವ್ಯಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಏರಡನ್ನಿ

ಶಲಸೆ ಮಾಡಿ ಯಾವುದು ಅತ್ಯಾತ್ಮ ಎಂದು ತೋಗಿ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಪ್ರಸಕ್ತ ನಮ್ಮೆ ದೇಶದ ಅಗತ್ಯ ಒಂದು ಸ್ಥಿರ ಸರ್ಕಾರ ಎಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅಮೇರಿಕದಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಾವು ಅನುಕೂಲಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ನನಗೆನಿಸುತ್ತದೆ. ವಯಸ್ಕರ ಮತದಾನದಿಂದ ಆಯ್ದಿಯಾದ ಒಬ್ಬ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ಅವರು ಆಡಳಿತ ನಡೆಸಲು ತನ್ನ ಕಾರ್ಯಾಂಗವನ್ನು ಅಯ್ಯಿಮಾಡುವ ಹಕ್ಕು ಹೊಂದಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಾಂಗವು ಕಾರ್ಯಾಂಗದಿಂದ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿರಬೇಕು. ಆಯ್ದಿಕವಾಗಿ ನಾನು ಇಂದು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಆದ್ಯ ಅಗತ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಸ್ಥಿರತೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ. ಈಗಾಗಲೇ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ನಾನು ಇಂದು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಆದ್ಯ ಅಗತ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಸ್ಥಿರತೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಒದೆ ಬೇರೆಯಾಗುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳಿವೆ. ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಿಗೆ ಬೇಡಿಕೆ ಇದೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ಬೇಡು ಬೇರೆಯಾಗುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳಿವೆ. ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಿಗೆ ಬೇಡಿಕೆ ಇದೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ಬೇಡು ಬೇರೆಯಾಗುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳಿವೆ. ಈಗಾಗಲೇ ನಾವು ನಮ್ಮ ಸಂಪಿಠಾನಕ್ಕೆ ಕುರಿತು ಜಗತ್ಗಳನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. ಆದರೆ ನಾವು ನಮ್ಮ ಸಂಪಿಠಾನಕ್ಕೆ ಅಮೇರಿಕ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಮಾಡರಿಯಾಗಿ ಹೊಂದಿದ್ದರೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಚುನಾವಣಾ ಪದ್ಧತಿ ಅಳವಡಿಸಿದ್ದಿದ್ದರೆ, ಆದುದರಿಂದ, ಒಂದು ಮೂಲಭೂತ ನಮ್ಮ ಅಗತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಅದು ಮಾರ್ಪೆಸುತ್ತಿತ್ತು ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ. ಆದುದರಿಂದ, ಒಂದು ಮೂಲಭೂತ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಮಾಡರಿಗೆ ಒಂಪು ತೋರಿದ ಡಾ. ಅಂಬೇಡ್ಕರಿಂದ ವಿಭಿನ್ನವಿರಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಪದ್ಧತಿ ಪ್ರಶಂಸನೀಯವಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅದು ವಿಳುನೂರು ವರ್ಷಗಳ ಅನುಭವ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಪದ್ಧತಿಯ ಫಲ. ಜತೆಗೆ, ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಜೀವನದ ಏರಡು ವಿಶೇಷ ಅಂಶಗಳಿದ್ದು, ಅವರ ಪದ್ಧತಿ ಮತ್ತು ತರಬೇತಿಯ ಫಲ. ಜತೆಗೆ, ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಜೀವನದ ಏರಡು ವಿಶೇಷ ಅಂಶಗಳಿದ್ದು, ಅವರ ಪದ್ಧತಿ ಸ್ಥಿರವಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಅವು ಕಾರಣವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಒಡೆದು ಬೇರೆಯಾಗಿರುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಒಬ್ಬ ಸ್ಥಿರವಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಅವು ಕಾರಣವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಒಡೆದು ಬೇರೆಯಾಗಿರುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜನಿಗೆ ವಿಧೇಯ ಆಗಿರುವುದೇ ಬಿಂಘ ಬಂಧನಬಲ. ಏರಡನೆಯದಾಗಿ, ಪ್ರತಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ಅವನ ಸಂಪಿಠಾನಕ್ಕೆ ಗೌರವ ಸದ್ಯಧ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ, ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ನಾನು ಅಮೇರಿಕ ಪದ್ಧತಿ ಅತ್ಯಾತ್ಮ ಎಂದು ತಿಳಿದ್ದೇನೆ. ಆ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದರೆ, ಭೂಷಾಜಾರ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಶಿಫಾರಸುಮಾಡಿದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಿಂತ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಬಹುದು.

ಬಳಿಕ, ಮಾನ್ಯರೆ, ಡಾ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಸಂಪಿಠಾನಕ್ಕೆ ಒಂದು ಆದರ್ಶ ಆಧಾರವಾಗಿರಲು ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯರು ಆಲೋಚಿಸಿದ ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯಿತಿಗಳ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಬೇಕಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಈಗಷ್ಟೆ, ಮಹಾತ್ಮೆ ಗಾಂಧಿಯವರು ಇಂಡಿಯಲ್ಲಿ ಲಂಡನ್‌ನ ದುಂಡುಮೇಜಿನ ಸಮೇಳನದಲ್ಲಿ ವಾಡಿದ ಭಾಷಣವನ್ನು ಓದುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅವರು, ಸಂಯುಕ್ತ ಶಾಸನಸಭೆಗೆ ಚುನಾವಣಾ ವಿಧಾನ ಕುರಿತು ವಾಡಿನಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿ ಅವರು ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಮತದಾರರ ಸಮುದಾಯ ಘಟಕಗಳಾಗಿರಲು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಗ್ರಾಮ ಗಣರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಮೂಲ ಮಹತ್ವ ಹೊಣ್ಟಿರು. ಅವರು ಭಾರತದ ಆತ್ಮ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಡಾ.ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯಿತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಂತಹ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ವೈಕಾಂತಿಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನನಗೆ ವಿಪಾದವಾಗಿದೆ. ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಈ ಸದನದ ಯಾವುದೇ ಇತರ ಸದಸ್ಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಲ್ಲ. ಈ ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯಿತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಡಾ.ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ನೋಡೋಣ.

“ದೇಶದ ಹಣಕ ಬರಹದಲ್ಲಿ ಅವರ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಮೆಟ್‌ಕಾಪ್ ಅವರೇ ಜೆನ್‌ನ್ಯಾರಿ ಏವರಿಸಿರುವರು. ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ: ‘ವಂಶದ ಅನಂತರ ವಂಶ ಉರುಳಿ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಕ್ರಾಂತಿಕ್ರಾಂತಿಗೆ ಯಶಸ್ವಿ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಹಿಂದೂ, ಪಾರಾಂ, ಮಾಗಲರು, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ಸಿಹಿ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಎಲ್ಲರೂ ಸರದಿಯಲ್ಲಿ ಯಜಮಾನರೇ. ಆದರೆ ಗ್ರಾಮಸಮುದಾಯಗಳು ಅದೇ ಆಗಿ ಉಳಿದಿವೆ. ಹೊಂದರೆಯ ಸಮಯಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ಶಸ್ತ್ರ ಹಿಡಿದು ತಾವೇ ಬಲವಧಿಸುತ್ತಾರೆ. ಯಾವುದೇ ಪ್ರತಿಕೂಲ ಸೈನ್ಯ ದೇಶದ ಮೂಲಕ ಹಾದುಬಂದರೂ ಗ್ರಾಮಸಮುದಾಯಗಳು ತಮ್ಮ ಗೋಡೆಗಳ ಒಳಗೇ ತಮ್ಮ ದನಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಆ ಶತ್ರು ಕೆಳಕಲ್ಲಿಡದೆ ಹಾದುಹೋಗಲು ಬಿಡುತ್ತವೆ.’”

ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಸಮುದಾಯಗಳು ವಹಿಸಿರುವ ಪಾತ್ರ ಹೀಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ತಿಳಿದು ಅವರು ಏನು ಹೆಮ್ಮೆಪಡೆಬಹುದು? ಅವರು ಎಲ್ಲ ಪ್ರತಿಕಾಲ ಸನ್ನೀಹೆಗಳ ನಡುವೆಯೂ ಉಳಿದಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ನಿಜಾಂಶವಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಕೇವಲ ಉಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಯಾವ ಮೌಲ್ಯವೂ ಇಲ್ಲ. ಪ್ರತ್ಯೇ ಉಂಡರೆ ಈ ಹಳ್ಳಿಗಳಾಜ್ಯಗಳು ಭಾರತದ ವಿನಾಶಕ್ಕಾಗಿವೆ ಎಂದು ನಾನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯುತ್ತೇನೆ. ಯಾರು ಪ್ರಾಂತೀಯಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಜಾತಿಯತ್ವದಿಂದ ನಿರ್ಣಯಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾರೋ ಅವರೇ ಗ್ರಾಮಗಳ ರೂಪಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಮುಂದೆ ಬಂದಿರುವುದು ನನಗೆ ಅಜ್ಞರಿ ತಂದಿದೆ. ಗ್ರಾಮ ಎಂದರೇನು? ಕೇವಲ ಒಂದು ಸ್ಥಳೀಯತೆಯ ತೋಡು ಮತ್ತು ಅಜ್ಞನಿದಿನ ಸಂಕಚಿಕ ಮನೋಭಾವ ಮತ್ತು ಮತ್ತಿಯತೆಯ ಗ್ರಾಮ. ಸಂವಿಧಾನ ಗ್ರಾಮವನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಅದರ ಘಟಕವಾಗಿ ಅಳವಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಹಣಿಸುತ್ತೇನೆ.”

ಸದನದ ಬಹ್ಯಂತ ಸದಸ್ಯರು ಗ್ರಾಮ ಗಣರಾಜ್ಯಗಳ ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯದೊಂದಿಗೆ ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನನಗೆ ಖಚಿತವಿದೆ. ಯಾರು ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೋ ಮತ್ತು ಕಳೆದ ಇಪ್ಪತ್ತೆಯ ವರ್ಷಗಳು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯಿತಿಗಳ ಕೆಲಸದ ಅನುಭವ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆಯೋ, ಅವರು ಈ ಜಿತ್ತು ಶುದ್ಧಿಕಾಲ್ಪನಿಕ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಅದು ಇಡಿಯಾಗಿ ಒಂದು ತಪ್ಪಿ ಜಿತ್ತು, ವ್ಯೇಯಕ್ಕಿಕಾವಾಗಿ ದೇಶವನ್ನು ಸಂಘಟಿಸಿದ ಎಲ್ಲ ಬೆಳಕು ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ಜ್ಞಾನ ತರುವಲ್ಲಿ ಅವು ದೇಶವನ್ನು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಹಿಡಿದಿದಲು ಮತ್ತು ರಾಮರಾಜ್ಯ ಆದರ್ಶದತ್ತ ಒಯ್ಯಲು ಅತ್ಯಂತ ಬಲಶಾಲಿಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ, ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ, ಸೋವಿಯತ್ ಸಂವಿಧಾನ ಗ್ರಾಮಘಟಕಗಳನ್ನಾಧರಿಸಿದೆ. ಅವನ್ನು ಗ್ರಾಮ ಸೋವಿಯತ್ಗಳನ್ನುವರು ರಷ್ಯನ್ ಗ್ರಾಮ ಸೋವಿಯತ್ಗಳಂತೆ ಈ ಗ್ರಾಮಗಣರಾಜ್ಯಗಳು ಉತ್ತಮ ಸ್ವಯಂ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಮಾದರಿಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಸಂವಿಧಾನ ಗ್ರಾಮಗಣರಾಜ್ಯಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಒದಗಿಸಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ.

ಈ ಕರಡು ಸಂವಿಧಾನದಡಿ ಮೇಲ್ಮೈನೆಗೆ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಶಾಸನಸಭೆಗಳಿಂದ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಆಯ್ದೆಯಾಗಬೇಕಿದೆ. ಅದು ವಿಶಾಲವಾದ ಮತ್ತದಾನದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಆಯ್ದೆಯಾಗಬೇಕು ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯಿತಿಗಳು ಮೇಲ್ಮೈನೆಗೆ ಚುನಾಯಿಸಲು ನೇರವಾಗಬೇಕು. ಪ್ರಾಂತೀಯ ಶಾಸನಸಭೆಗಳಿಂದ ಮೇಲ್ಮೈನೆಗೆ ಆಯ್ದೆ ಮಾಡುವ ಸಲಹೆ ನೀಡಿದ ವಿಧಾನ ಒಂದು ತಪ್ಪಿ, ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಿಗೆ, ಮೇಲ್ಮೈನೆಗೆ ಚುನಾಯಿಸಲು ಅವಕಾಶ ನೀಡಿದರೆ, ನಾವು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರತಿನಿಧಿಕ ಮೇಲ್ಮೈನೆ ಹೊಂದುತ್ತೇವೆ. ವ್ಯೇಯಕ್ಕಿಕಾವಾಗಿ ನಾನಾ ಹೆಗ್ಲಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಕೊಡದೆ ನಾವು ನಿಜವಾಗಿ ಅವರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಮೂರನೆಯ ಅಂಶ ನಾನು ರಾಜ್ಯಗಳ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಭಾರತೀಯ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಮತ್ತು ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಎಂದು ಎರಡು ವಿಧಗಳ ಸಂವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವ ವಿರುದ್ಧ ಡಾ. ಅಂಬೇಧ್ಕರ್ ಮಾಡಿರುವ ಟೀಕೆಗೆ ನಾನು ಮಾರಾ ಒಪ್ಪತ್ತೇನೆ. ರಾಜ್ಯಗಳು ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಮಾನವಾಗಿ ಇರುವಂತಾಗಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಿಗೆ ಇರುವಂತೆ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಸಂವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವುದು ಹೆಚ್ಚು ಅನುಕೂಲಕರ ಎಂದು ನೋಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಬದಲು ಅವರು ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾಗಿ ರಾಜರನ್ನು ಹೊಂದಬಹುದು. ಬಹುತೇಕ ಸಣ್ಣ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳು ಈಗಾಗಲೇ ದೊಡ್ಡ ಘಟಕಗಳೊಂದಿಗೆ ತಾವೇ ವಿಲೀನಗೊಂಡಿವೆ. ಅವು ಎಲ್ಲಿ ತುಂಬ ಸಣ್ಣ ಇವೆಯೋ ಅವು ಈಗಾಗಲೇ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳೊಂದಿಗೆ ತಾವೇ ವಿಲೀನಗೊಂಡಿವೆ. ಸಂವಿಧಾನ ಒಂದು ಉಪಭಂಗ ತರಬೇಕು. ಅದೆಂದರೆ ಯಾವುದೇ ರಾಜ್ಯ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಮನಾಗಿ ಇರಲು ಆಶಿಸುವುದೋ, ಪ್ರಾಂತೀಯ ಸಂವಿಧಾನ ಆ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಅನ್ವಯಿಸತಕ್ಕದ್ದು

ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಸಂವಿಧಾನ ಅಂಗೀಕಾರವಾಗುವ ಹೋತ್ತಿಗೆ ಬಹುತೇಕ ರಾಜ್ಯಗಳು ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಮನಾಗಿ ಇರುವಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪಬೇಕು ಎಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಕುರಿತು, ಡಾ.ಅಂಬೇಷ್ಟ್ರ್ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳು ಸಂಚಾರವಾದವಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ವೈಯುತ್ತಿಕವಾಗಿ ನಾನು ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳು ಸಂಪರ್ಕವಾದಲ್ಲಿರಬೇಕು ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳ ನಿಬಂಧನೆಗಳು ಸಂವಿಧಾನವು ಸರ್ವರೂಪದಲ್ಲಿರಬೇಕು ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳ ನಿಬಂಧನೆಗಳು ಸಂವಿಧಾನವು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿರುವ ಎಷ್ಟೋ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಕಿಸಿದುಕೊಂಡು ಬಿಡುತ್ತವೆ ಎಂಬ ವಾದದಲ್ಲಿ ತುಂಬ ಬಲವಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಅನುಭ್ರೇದಗಳನ್ನು ಮಾರ್ಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆ ಕುರಿತು ಒಂದು ಮಾತ್ರ. ಏರಿಂ ಸಂವಿಧಾನದ ಮಾರ್ಪಡಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆಯನ್ನು ಲಿಜಿತವಾಗಿ ಹೇಳುವ ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಖಂಡ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ನನಗೆನಿಸುತ್ತದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆಯನ್ನು ಲಿಜಿತವಾಗಿ ಹೇಳುವ ಒಂದು ಆಗಿರಬೇಕು ಇದು ನನ್ನ ವೈಯುತ್ತಿಕ ಅನಿಸಿಕೆ. ಹಾಗೆಯೇ ದ್ವಾರಿಸಿದ ಅದು ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿ ಆಗಿರಬೇಕು ಇದು ನನ್ನ ವೈಯುತ್ತಿಕ ಅನಿಸಿಕೆ. ಹಾಗೆಯೇ ದ್ವಾರಿಸಿದ ಅದು ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿ ಆಗಿರಬೇಕು ಇದು ನನ್ನ ವೈಯುತ್ತಿಕ ಅನಿಸಿಕೆ. ಹಾಗೆಯೇ ದ್ವಾರಿಸಿದ ಅದು ಯಾವ ಬಣ್ಣದಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ರೂಪವೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಬೇಕು. ಅದು ಯಾವ ಬಣ್ಣದಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ರೂಪವೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಫೋಷಿಸಬೇಕು. ಸೇತಾ ಗೋವಿಂದ ದಾಸ್ ಅದರ ಅಳಕೆಗಳು ಏನಿರಬೇಕು ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಫೋಷಿಸಬೇಕು. ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಮೂವತ್ತು ಕೋಟಿಗಳ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಗೌರವಿಸಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಆಗ್ರಹಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಮೂವತ್ತು ಕೋಟಿಗಳ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಗೌರವಿಸಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಆಗ್ರಹಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ನಾವು ಜನರನ್ನು ಯಥಾ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಭಾವಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ನಾವು ಅವರ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಗೌರವಿಸಬೇಕು. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಸಂವಿಧಾನ ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಅಗ್ರಹಗಳು ಮತ್ತು ಕೋರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸಂದರಲ್ಲಿ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಕಡೆಯದಾಗಿ, ಮಾನ್ಯರೆ, ಕರಡು ರಚನಾಸಮಿತಿ ನಮಗೆ ಒಂದು ತುಂಬ ಸೋಗಸಾದ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದುಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ವಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಮಾಡಿರುವ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಚಡಗಿಸಿದುಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ವಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಮಾಡಿರುವ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಚಡಗಿಸಿದುಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಅಂತಿಮವಾಗಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ಥಾನ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅಂತಿಮವಾಗಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ಥಾನ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ನಾನ್ಯರೆ, ಈ ಮಾತುಗಳೊಂದಿಗೆ ನಾನು ಸದನಕ್ಕೆ ಪ್ರಸ್ತಾವವನ್ನು ಶಿಥಾರಸು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಎಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯರೆ, ಈ ಮಾತುಗಳೊಂದಿಗೆ ನಾನು ಸದನಕ್ಕೆ ಪ್ರಸ್ತಾವವನ್ನು ಶಿಥಾರಸು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಶಾರಂಗಧರ ದಾಸ್ (ಬಿರಿಸ್ತು ಸಂಸ್ಥಾನಗಳು) : ಮಾನ್ಯ ಉಪಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಎಲ್ಲ ಹಿಂದಿನ ಭಾಷಣಾಕಾರರಂತೆ ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾಸಮಿತಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಅದರ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಡಾ. ಅಂಬೇಷ್ಟ್ರ್ ಅವರ ಪರಿಶ್ರಮಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಆದೇ ಸಮಯಕ್ಕೆ ನಾನು ಅವರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿನ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಲಾರೆ. ಅವರು, “ಹೆಣ್ಣೆ ಎಂದರೇನು ಸ್ಥಳೀಯತೆಯ ಒಂದು ತೋಡು ಮತ್ತು ಅಜ್ಞಾನ, ಸಂಕುಚಿತ ಮನೋಭಾವ ಮತ್ತು ಮತ್ತಿರೀಯತೆಗಳ ಒಂದು ಗೀ” ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ನಾನು ಈ ಸದನದ ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಸದಸ್ಯ ಮತ್ತು ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸರ್ಕಾರದ ಒಬ್ಬ ಸಚಿವ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಕುರಿತು ಇಂತಹ ಕಲ್ಪನೆ ಹೊಂದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಚಕ್ಕಿಟನಾದೆ. ನಮ್ಮ ಶಾಲೆಗಳು ಮತ್ತು ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಹರವಿನೊಂದಿಗೆ ನಾವು ಹಳ್ಳಿಗಳೊಡನೆ ಸಂಪರ್ಕ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ನಾಯಕ ಮಹಾತ್ಮೆ ಗಾಂಧಿಯವರು ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಬುದ್ಧಿವಂತರನ್ನು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಎಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದುದನ್ನು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರೇಬೇಕು. ಕಳೆದ ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷಗಳು ನಾವು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣರೊಂದಿಗೆ ನಾವು ನಾವೇ ಒಂದಾಗಿದ್ದೇವೆ ಮತ್ತು ಡಾ. ಅಂಬೇಷ್ಟ್ರ್ ಅರೋಪಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ನಾನು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಕುಚಿತತೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವೆ. ಅಜ್ಞಾನ ಇದೆ... ಹೌದು, ನಾನು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಕುಚಿತತೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವೆ. ಅಜ್ಞಾನ ಇದೆ... ಹೌದು, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯ ಮತ್ತು ಹಾಗೂ ನಮ್ಮ ಹಲವು ಲಿಖಿತ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಅಜ್ಞಾನ ಇದೆ ಮತ್ತು ಆ ಸನ್ನಿವೇಶ ನಾವು ಹೊಂದಿದ್ದ ಸರ್ಕಾರದ ವಿಧದ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಯ್ದು. ಆ ಸರ್ಕಾರ ನಮ್ಮ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ

ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡಿತು. ಶಾಸಗಳು ಮತ್ತು ಪುರಾಣಗಳಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಪ್ರಕೃತಿ ಮತ್ತು ವಿವೇಕದ ಜ್ಞಾನ ಕುರಿತಂತೆ ನಮ್ಮ ಆಧುನಿಕ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ವಿವೇಕ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚು ಜ್ಞಾನ ಇದೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ನಾನು ನಗರಗಳ ದ್ವೇಷಿಯಲ್ಲ. ನಾನು ಏರಡು ಖಂಡಗಳಲ್ಲಿನ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ದುರದ್ವಷ್ಟವಶಾತ್ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ನಗರಗಳು ಇತರ ದೇಶಗಳ ನಗರಗಳಿಂತ ಸಂಪರ್ಕ ವಿಭಿನ್ನ ನಮ್ಮ ಜನ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವವರು ಗ್ರಾಮಗಳಿಂದ, ಅವರ ಜೀವನದಿಂದ ತುಂಬ ದೂರ ಇದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದಲೇ ನಾವು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಏನೂ ಅಂಥ ಉತ್ತಮವಾದುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಹಂತ ತಲಿದ್ದೇವೆ. ಈಗ ಆದುದರಿಂದಲೇ ನಾವು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಏನೂ ಅಂಥ ಉತ್ತಮವಾದುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಹಂತ ತಲಿದ್ದೇವೆ. ಈಗ ನಾನು ಸಕಾರಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ, ಹಳ್ಳಿಗಳ ಕಲ್ಲನ್ನೇ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸಿಗಬೇಕಾದುದನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಮನವಿ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಗ್ರಾಮಗಳು ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ನೆಲೆಯನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

ಈಗ ನಾವು ಕರದು ಸಂವಿಧಾನಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ, ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಅಧಿಕಾರದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಡಾ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಸಹಮತ ಹೊಂದಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ನಮಗೆ ಒಂದು ಬಲಿಪ್ಪವಾದ ಕೇಂದ್ರದ ತೀವ್ರ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ವಿವಿಧ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ಜನರ ಮೂಲ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಒಂದೇ ಎಂದು ಏನೇ ಹೇಳಲಿ ನಾವು ವಿಭಿನ್ನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಜನ. ಬ್ರಿಟಿಷರ ನಿರ್ಗಮನದ ಅನುಕೂಲ ಪಡೆದು ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ವಿಜ್ಞಪ್ತಾರಿ ಶಕ್ತಿಗಳು ಹಡೆಯೆತ್ತಿವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಕೇಂದ್ರ ಬಲಿಪ್ಪವಾಗಿರಬೇಕು ಎಂಬುವುದು ಅಗತ್ಯ ಹಾಗಾಗಿ ದೇಶದ ಎಲ್ಲ ವಿಭಿನ್ನ ಜನಗಳನ್ನು ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರದೊಳಕ್ಕೆ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಬೆಸೆಯಬಹುದು. ಈ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ, ನಾನು ತಮ್ಮನ್ನು ಈಗ ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಅಮಾನತ್ತಿನಲ್ಲಿಡಬೇಕೆಂದು ಕೋರುತ್ತೇನೆ. ಇದು ಇದು ಅಧವಾ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ. ಏಕೆಂದರೆ ನಾನು ಕೂಡ, ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತ್ಯಕ್ಕೆ ಅನ್ಯಾಯಮಾಡಲಾಗಿಸೆ ಎಂದು ಆಲೋಚಿಸುವ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಿಂದ ಬಂದಿರುವೆನಾದರೂ, ಕಳೆದ ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಈ ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ಕಲ್ಲನೆಯಿಂದ ನೇರೆಯ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ಜನರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದಕ್ಕಿಂತ ಕೆಡುಕೇ ಆಗಿದೆ. ಇದು ಕಹಿ ನೆನಿಗಿ ಕಾಲವಲ್ಲ, ನೇರೆಯ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ನಡುವೆ ನಾವು ಹೊಂದಾಡಿಕೆ ಬಯಸುತ್ತೇವೆ. ಆದುದರಿಂದಲೇ ನಾನು ಕಡೇಪಕ್ಕ ಬಿದು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ಕಲ್ಲನೆಯನ್ನು ತಡೆಹಿಡಿಯಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಬಲವಾಗಿ ಕೋರುತ್ತೇನೆ. ಯಾವುದೇ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾತಂತ್ರ್ಯ ಶ್ರೀತಿಸುವ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮನಸ್ಸ ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆ ಇರಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದಾನೆ. ನಾವು ಪ್ರಾಂತೀಯ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದೇವೆ. ಅವಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ತುಂಬ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಿವೆ ಮತ್ತು ತುಂಬ ಅತ್ಯಾನ್ತ ಕ್ರಮದ್ದೂ ಆಗಿವೆ. ಆದರೆ ಇತರೆ ಕೆಲವು ಭಾಷೆಗಳು ಹಿಂದೆಬಿದ್ದಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ವಿವಿಧ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಭಾಷೆಗಳ ನಡುವೆ ಒಂದು ಸ್ವರ್ಥ ಇದೆ. ಆದರೆ, ಬಹುಸಂಖ್ಯೆಯ ಜನ ಮಾತನಾಡುವ ಅಧವಾ ಅಧಿಕಾರಿಕೊಳ್ಳುವ ಒಂದು ಭಾಷೆಯನ್ನು ನಾವು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ನೆನಿಹಿಡಬೇಕು. ಈ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ನಿಲ್ಲಬಹುದಾದು ಹಿಂದಿ ಬಿಟ್ಟರೆ ಬೇರೆ ಭಾಷೆ ಇಲ್ಲ. ಹಿಂದಿ, ಸಂಸ್ಕೃತವನ್ನು ಆಧರಿಸಿದ ಒಂದು ಭಾಷೆ ಏಕೆಂದರೆ ವಿವಿಧ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಕೆಲ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತವನ್ನು ಹಿಂದಿನ ಜನಾಂಗಗಳಂತೆ ಮೂರಣವಾಗಿ ಅಲ್ಲವಾದರೂ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗಾದರು ಓದುತ್ತೇವೆ. ನಮ್ಮ ಪ್ರಾದೇಶಿಕಭಾಷೆಗಳು ಕೂಡ ಸಂಸ್ಕೃತವನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಇವೆ. ನಮ್ಮ ಸಾಧು ಭಾಷೆ ಎಂದು ನನ್ನ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ಅಂದರೆ ವಿದ್ವತ್ತೂರ್ಣ ಭಾಷೆ. ಒರಿಸ್ಸಾದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವ ಈ ವಿದ್ವತ್ತೂರ್ಣ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಹಿಂದಿ ಜನರು ಅಧಿಕಾರಿಕೊಳ್ಳುವರು ಅಧವಾ ಪಂಜಾಬಿನ ಜನ ಕೂಡ

ಅರ್ಥವಾಡಿಕೊಳ್ಳುವರು. ಅದುದರಿಂದ ಕೂಡ ಬರಿಯಾ ಜನ ಹಿಂದಿಯನ್ನು ಮಾತನಾಡಲು ಸಮರ್ಪಿತಿದ್ದರೂ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವರು. ಇದೇ ಸನ್ಯಾಸೇಶ ಬಂಗಾಳ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಮೊದಲಾದೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ ಇದೆ. ನಾವು ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಅದರತ್ತ ನೋಡಿದಾಗ, ಇತರ ಹಿಂದಿತರ ಭಾಷೆ ಮಾತನಾಡುವ ಗಳಿಯರು, ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿ ದಕ್ಷಿಣಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿಯನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಾಪೆಯಾಗಿ ಅಳವಡಿಸುವ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಎಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಎಂದು ನಾನು ನೋಡಿಲ್ಲ. ದಕ್ಷಿಣಭಾರತಿಯರು ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ಗಿಂತ ಬೇರೆ ಯಾವ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ನೋಡಿಲ್ಲ. ದಕ್ಷಿಣಭಾರತಿಯರು ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ಗಿಂತ ಬೇರೆ ಯಾವ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ನೋಡಿಲ್ಲ. ಮದ್ರಾಸ್ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಲಕ್ಷ್ಯಿತರ ಜನರು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಾತನಾಡಲಾರದವರಾದರೆ, ಮದ್ರಾಸ್ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಲಕ್ಷ್ಯಿತರ ಜನರು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವರು ಎಂದು ಅವರ ಅರ್ಥವೇ? ಎಲ್ಲಿರೂ ಕೆಲವರು ಮತ್ತು ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಅವಿದ್ಯಾಪಂತ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವರು ಎಂದು ಅವರ ಅರ್ಥವೇ? ಎಲ್ಲಿರೂ ಕೆಲವರು ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ನ್ನು ಜನರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಕೂಡ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವರು; ಆದರೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿಯಲ್ಲ. ನಾವು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ನ್ನು ನಿರ್ವಿಧಿಸಬೇಕು. ಆದರೆ ಅದೇ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿಯ ಪರ ವಕಾಲತ್ವ ವಹಿಸುವವರಿಗೆ ನಾನು, ಅದನ್ನು ತತ್ತ್ವಾರ್ಥವೇ ಮಾಡಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವೆ. ದಕ್ಷಿಣಭಾರತದ ಜನರಿಗೆ ಮತ್ತು ಇತರೆ ಹಿಂದಿಯರಿಗೆ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಪಳಗಲು ಭಾಷೆ ಮಾತನಾಡುವ ಪ್ರಾಂತಗಳಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯ ಕೊಡಬೇಕು. ಹಿಂದಿ ಭಾಷೆಯೊಂದಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪಳಗಲು ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಭಾರತ ಮತ್ತು ಪಶ್ಚಿಮ ಭಾರತದೊಂದಿಗೆ ತಮ್ಮ ಸಂಪರ್ಕಗಳು ಕಲ್ಪಿಸಲು ಇದು ಅಗತ್ಯ.

ಮುಂದಿನ ವಿಷಯ ನಾನು ಹೇಳಬಿಯಸುವುದು ಭಾರತಿಯ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು. ನಾವು ಸಂಪಿಠಾನದ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ಮೊದಲು ಪರಿಗಳಿಸಿದಾಗ ಅದೂ ಹತ್ತು ತಿಂಗಳುಗಳ ಹಿಂದೆ, ಭಾರತಿಯ ರಾಜ್ಯಗಳು ಒಂದು ವಿಭಿನ್ನ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದವು. ಆಗಿನಿಂದ ವಿಷಯಗಳು ಬದಲಾಗಿವೆ. ನಾವು ಹೇಗೆ ಭಾರತಿಯ ಪ್ರಾಂತಗಳ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತೇವೆಯೋ, ಎಂದು ಅವೆಲ್ಲವನ್ನು ಘಟಕಗಳು ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತೇವೆಯೋ ಕಣಳಾರೆ. ಆದರೂ ಭಾರತಿಯ ರಾಜ್ಯಗಳು ಪ್ರಾಂತಗಳೊಂದಿಗೆ ಸರಿಸಮವಾಗಿಲ್ಲ. ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿ, ಭಾರತಿಯ ರಾಜ್ಯಗಳ ಉಚ್ಚಾನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ಸರ್ವೋಚ್ಚಾನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಆಡಳಿತಾಧಿಕಾರದಡಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಮನಗಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಈ ಹಕ್ಕುಗಳು ಭಾರತದ ಪ್ರತಿಯೇಬ್ಬ ಪೌರಿಗಳೂ ದೂರೆಯಿವ ಖಾತರಿ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಒಬ್ಬ ವೈಕೀ-ಗಂಡಸಿರಲಿ ಅರ್ಥವಾ ಹೆಂಗಸಿರಲಿ, ಭಾರತೀಯ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರಲಿ, ಅಥವಾ ಕಳೆದ ಕೆಲವು ತಿಂಗಳುಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ರೂಪಿಸಿದಂತೆ ರಾಜ್ಯಗಳ ಒಂದು ಒಕ್ಕೂಟದಲ್ಲಿರಲಿ ಭಾರತದ ಒಬ್ಬ ಪೌರ ಮತ್ತು ಅವನ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಪೊಟಕುಗೊಳಿಸಿದಲ್ಲಿ ಉಚ್ಚಾನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮನವಿ ಸಲ್ಲಿಸಬಹುದು ಮತ್ತು ಅದೇ ಅಂತಿಮ ತೀರ್ಮೆ. ಅದೇ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ವಿಷಯ ಸರ್ವೋಚ್ಚಾನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳವರಿಗೆ ಹೋಗಬಹುದು ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಪುರುಷಾಗಲಿ, ಮಹಿಳೆಯಾಗಲಿ ಸಂಸಾರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಸೀಮರುಪರಿಗೆ ಸಮನಾಗುವರೋ ತಿಳಿಯಿದು.

ಹಲವು ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಇತರ ವಿಷಯಗಳಿವೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ರಜಮತಾನ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಭಾರತ. ಅಲ್ಲಿ ಜಾಗೀರುದಾರರು ಇದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಜಯಪುರ, ಜೋಧಪುರ ಮತ್ತು ಬಿಕಾನೇರ್‌ಗಳ ಮಹಾರಾಜರ ಅಧೀನದಲ್ಲಿರುವ ನೆಲದ ಶೇಕಡಾ ಲೈರಿಂದ ಎಂರಪ್ಪರ ಒಡೆಯರು. ಉತ್ಪಾದಕನಿಂದ ಜಾಗೀರುದಾರ ಒಳನಾಡು ಸುಂಕ, ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಪದ್ಧತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಮಹಾರಾಜರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಮನಃ ಖಂಪಯೋಗಿ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಸರಕುಗಳನ್ನು ನೇರೆರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ರಪ್ತಿ ಮಾಡಿದಾಗ, ಆ ರಾಜ್ಯ ಕೂಡ ಒಂದು ಆಮದು ಸುಂಕ ಹಾಕುತ್ತದೆ. ನಾನು ಜಯಪುರದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಹತ್ತಿಯ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ನಿದರ್ಶನ ಕೊಡಬಲ್ಲೇ. ಏರಡು ಸುಂಕಗಳನ್ನು ಜಾಗೀರುದಾರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಪಾವತಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಜಯಪುರದಿಂದ ಹೇರಗೆ ಹೋಗುವಾಗ

ಬಿಕಾನೇರೋನಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಆಮದು ಸುಂಕವನ್ನು ಹತ್ತಿ ಬೇಕೆಂದು ಬಿಕಾನೇರಿಗೆ ರಘೂದಾಗ ಪಾವತಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಎಪ್ಪು ಬೇಗ ಅವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತದೋ ಅಪ್ಪು ಬೇಗ ಪ್ರಾಧಿಕಿ ಉತ್ತಾದಕನಿಗೆ ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಹಕನಿಗೆ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಾರ-ವಾಣಿಜ್ಯದ ವಿಸ್ತರಣೆಗೂ ಉತ್ತಮವಿರುತ್ತದೆ.

ಕೊನೆಯುದಾಗಿ ನಾನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಲಿರುವ ವಿಷಯವೇಂದಿದೆ. ಅದು ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳೊಳಗೆ ಬಂದಿರುವ ಹಲವು ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿನ ಬುಡಕಟ್ಟಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆ, ವೀರೇಪವಾಗಿ ಒರಿಸ್ತಾ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಅವರ ಜೀವನದ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ಜನರಿಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾದುದು ಅದರ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಈ ಬುಡಕಟ್ಟಿ ಜನ, ದುರಧ್ವವಶಾತ್, ಶಿಕ್ಷಣ, ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ತುಂಬ ಹಿಂದುಳಿದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದರು. ಒರಿಸ್ತಾದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಇಪ್ಪತ್ತು ಲಕ್ಷದಶ್ಮಿ ಬುಡಕಟ್ಟಿ ಜನ ಇದ್ದರೆ ಮಧ್ಯಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೧೫ ಲಕ್ಷ ಇದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಈ ಸಹಪೋರರ ಶೀಫ್ತ ಮುನ್ಸುಡೆಗೆ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ದೊಡ್ಡ ಮೊತ್ತದ ಹಣವನ್ನು ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡುವುದು ಆವಶ್ಯಕ. ಏಕೆಂದರೆ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳು ಅಂತಹ ಭಾರಿ ಹೂರೆಯನ್ನು ಭರಿಸಲಾಗಿದ್ದು. ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ನಡುವೆ ಹಣಕಾಸು ಏರಾಡುಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ಯಾವುದೇ ತಲಾ ಹಂಚಿಕೆ ಆಧಾರದಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ, ಬುಡಕಟ್ಟಿ ಜನರ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗೆ, ಹಣವು ಇತರ ಜನರಿಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಸಾಧಾರಣ ಹಂಚಿಕೆಯ ನಾಲ್ಕು ಅಥವಾ ಐದುಪಟ್ಟಿ ಇರಬೇಕು. ಇದು ಆವಶ್ಯಕ. ನಾನು ಈ ಅಂಶವನ್ನು ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿ ಒತ್ತಿ ಹೇಳುವುದು ಏಕೆಂದರೆ ನಾವು ಅತ್ಯಂತ ಶೀಫ್ತವಾಗಿ ಅವರ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಸುಧಾರಿಸಬೇಕಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಅಗತ್ಯವಿದ್ಬಾಗ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಿಲ್ಲಿ ಜನ ಹಿಂದುಳಿದಿರುವರೋ ಅಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಖಚಿತಮಾಡುವುದು ಆವಶ್ಯಕ.

ಷಾಧುರಿ ರೋಬಿನ್ ಸಿಂಗ್ (ಪ್ರೋವೆ ಪಂಚಾಬ್ : ಸಾಮಾನ್ಯ) : * [ಮಾನ್ಯ ಉಪಸಭಾದ್ವಾರೆ, ಡಾ. ಅಂಬೇಡ್ಕರರ ಪ್ರಸ್ತಾವವನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುವಲ್ಲಿ ನಾನು ಈ ಸದನಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ನಾವು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ, ರಾಷ್ಟ್ರದ್ವಜ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆ ಕುರಿತಂತೆ ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದರೆ ಉತ್ತಮವಿರುತ್ತಿತ್ತು ಎಂದು ಸೇತಾ ಗೋವಿಂದ ದಾಸ ಹೇಳಿದ ಮಾತಿಗೆ ನನ್ನ ಸಹಮತಿದೆ. ನೀನು ಶ್ರೀ ಮೈತ್ರೀಪಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ನಮ್ಮ ದಕ್ಷಿಣದ ಮಿತ್ರರು ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಲು ಮತ್ತು ಒಮ್ಮೆಲೋ ಮನೆಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದನ್ನು ನಾವು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಒಷ್ಟೇನೆ. ಆದರೆ ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆಯ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಮೊದಲೇ ಇತ್ಯಧ್ಯಗೊಳಿಸಿದ್ದರೆ ಒಂದು ಅನುಕಾಲವಿರುತ್ತಿತ್ತು ಮತ್ತು ಈಗಲೂ ಕೂಡ ಅನುಕಾಲ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಹೇಗೆಂದರೆ ಆ ವೇಳೆಗೆ ಯಾವ ಭಾಷೆ ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆಯಾಗಬೇಕು ಮತ್ತು ತಾವು ಯಾವ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯಬೇಕನ್ನುವುದು ಜನರಿಗೆ ತಿಳಿಯುತ್ತಿತ್ತು.

ಅಧಿಕಾರದ ಕೇಂದ್ರೀಕರಣ ಮತ್ತು ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣದ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಆಳವಾಗಿ ಚರ್ಚೆಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಾನು ಒಂದು ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸದನದ ಗಮನ ಸಳೆಯಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತೇನೆ. ರಾಷ್ಟ್ರಪಿತ ಮಹಾತ್ಮಾಗಾಂಧಿಯವರು ಯಾವಾಗಲೂ ನಮಗೆ ರಾಜಕೀಯ ಅಥವಾ ಆರ್ಥಿಕವಲಯದಲ್ಲಿ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣ ಅಧಿಕಾರದ ಇತರ ವಿಧಾನಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನದಾದ ಒಂದು ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ಕಲಿಸಿದರು. ಜೊತೆಗೆ ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಇತರ ಹಲವು ಕಾರಣಗಳೂ ಇವೆ. ನಾನೊಬ್ಬ ಹಳ್ಳಿಗೆ. ಒಬ್ಬ ರ್ಯಾಂಟನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಟ್ಟೆ ಬಂದವನು. ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ನಾನು ಅದರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಮೇಗೂಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಅದನ್ನು ತ್ರೀತಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅದರೊಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಎಲ್ಲ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ನನ್ನ ದೇಶ ನಿರ್ಮಾಣದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣರು ತಮ್ಮದಾದ ಪಾಲು ಪಡೆಯಬೇಕು ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣರು ಪ್ರತಿ ವಲಯದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಪ್ರಭಾವ ಹೊಂದಿರಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ. ಜತೆಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವಿದೆ. ಅದರ ಬಗೆಗೆ ಇಂದು

ಬೆಳಗ್ಗೆ ಬಾಬು ರಾಹುರ್ ದಾಸ್‌ಚೇ ಗಮನ ಸೇಳಿದಿರುವರು. ಗ್ರಾಮೀಣ ಮತ್ತು ನಗರಗಳ ನಡುವಿನ ಭೇದವನ್ನು ನಿರ್ಮಾರ್ಥ ನಷ್ಟಿಸಬೇಕು. ಅದು ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಲಾಭಕರ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಅನುಮಾನವಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಭಾರತದಂತಹ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಏಳು ಲಕ್ಷಗಳಪ್ಪು ಹಳ್ಳಿಗಳು ಕೆಲವೇ ನಗರಗಳು ಮಾತ್ರ ಇವೆ ಅಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಈ ಭೇದವಿವಾರಣೆ ಸೂಕ್ತ. ಆದರೆ ನಾವು ಇಂದಿನ ಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಇವೆ ಅಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಈ ಭೇದವಿವಾರಣೆ ಸೂಕ್ತ. ಆದರೆ ನಾವು ಇಂದಿನ ಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆಲ್ಲ ಕುಶಲತೆಯಿಂದ ನಾವು ನುಣಿಚಿಕೊಳ್ಳುವ ವಾದಗಳು ಮತ್ತು ಸುಂದರ ಭಾವನೆಗಳಿಂದ ಅವರನ್ನು ವಂಚಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರೂ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಪ್ರಭಾವ ಮತ್ತು ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆ, ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿದೆ ಎಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಕಣ್ಣತ್ವಿಸಲಾಗದು ಮತ್ತು ಹಳ್ಳಿಗರು ರಾಷ್ಟ್ರದ ವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿದೆ ಎಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಕಣ್ಣತ್ವಿಸಲಾಗದು ಮತ್ತು ಹಳ್ಳಿಗರು ರಾಷ್ಟ್ರದ ವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದು ತುಂಬ ಕಡಿಮೆ ಎನ್ನಲಾಗದು. ಈ ವಾಸ್ತವತೆಯನ್ನು ಉಪೇಕ್ಷಿಸುವುದರಿಂದ ಯಾವ ಉಪಯೋಗವಿಲ್ಲ. ಇಂದು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತು ನಗರ ಸ್ಥಾನಗಳ ನಡುವೆ ಒಂದು ಅಂಶರವನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಿದೆ. ಸ್ಥಾನಗಳ ಮೀಸಲಾತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಯಾರು ಹಿಂದುಳಿದಿರುವರೋ ಅವರಿಗೆ ಒದಗಿಸಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿರುವ ಮೀಸಲಾತಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ನಾವು ರಾಷ್ಟ್ರಾತ್ಮಕ ಅವರಿಗೆ ಒದಗಿಸಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿರುವ ಮೀಸಲಾತಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ನಾವು ರಾಷ್ಟ್ರಾತ್ಮಕ ಮಹಾಕೃತಿ ಗಾಂಧಿಯವರು ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ನೆನೆಂಬಬೇಕು. ಅದೆಂದರೆ ಒಂದು ಗುರಿ ಸಾಧಿಸಲು ಮಹಾಕೃತಿ ಗಾಂಧಿಯವರು ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ನೆನೆಂಬಬೇಕು. ಅದೆಂದರೆ ಒಂದು ಗುರಿ ಸಾಧಿಸಲು ಮಹಾಕೃತಿ ಗಾಂಧಿಯವರು ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ನೆನೆಂಬಬೇಕು. ಅದೆಂದರೆ ಒಂದು ಗುರಿ ಸಾಧಿಸಲು ಪಂಗಡಗಳಿಗೂ ಏಕಾದರೂ ಮೀಸಲಿದಬೇಕು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ತಿಳಿಯದು. ಆ ಕ್ರಮವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಲು ಕಾರಣವಾದರೂ ಏನು? ಅದು ನಮ್ಮ ಗುರಿ ಸಾಧನೆಗೆ ಭಂಗ ತರುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಒಂದು ಜಾತ್ಯತೀತ ದೇಶವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವುದು ನಮ್ಮ ಗುರಿ. ಈ ಗುರಿಯನ್ನು ನಮ್ಮ ವಿಧಾನಗಳು ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತವೆ. ಆದುದರಿಂದ, ಅಲ್ಲಿಸಂಖ್ಯಾತೆಗೂ, ನಮ್ಮ ಗುರಿ. ಈ ಗುರಿಯನ್ನು ನಮ್ಮ ವಿಧಾನಗಳು ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತವೆ. ಆದುದರಿಂದ, ಅಲ್ಲಿಸಂಖ್ಯಾತೆಗೂ, ಪಂಗಡಗಳಿಗೂ ಏಕಾದರೂ ಮೀಸಲಿದಬೇಕು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ತಿಳಿಯದು. ಆ ಕ್ರಮವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಲು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು ನಮ್ಮ ಗುರಿ. ಹಾಗಿರುವಾಗ ನಾವು ಮತದ ನೆಲಿಗಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ರಕ್ಷಣೆ ಒದಗಿಸಲು ನಿರ್ದರ್ಶಿಸಿದರೆ ನಮ್ಮ ಕನಸು ಸಾಕಾರಗೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಇಸ್ತಾವ್ಯಾ ಧರ್ಮದ ಅನುಯಾಯಿಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವ ತರಬೇತಿ, ನಮ್ಮ ಕನಸು ಸಾಕಾರಗೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಇಸ್ತಾವ್ಯಾ ಧರ್ಮದ ಅನುಯಾಯಿಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವ ತರಬೇತಿ, ಶಿಕ್ಷಣಮಟ್ಟ ಮತ್ತು ಅವರ ಪ್ರಾಬಲ್ಯಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿಯ ಅಗತ್ಯ ಬೀಳುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಈಗಾಗಲೆ ಸಾಕಷ್ಟು ರುಚುವಾಲುಗಳನ್ನು ಕಂಡಿದ್ದೇವೆ.

ಅವರ ಸಂಫದ ಬಲದಿಂದ ಮತ್ತು ವಿದೇಶಿ ಅಧಿಕಾರದ ನೆರವಿನೊಂದಿಗೆ ದೇಶದ ವಿಭಜನೆ ತಂಡರು ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಉಲ್ಲೇಖಿತ ಇತರ ಅಲ್ಲಸಂಖ್ಯಾತರು ಕಡಿಮೆ ಶ್ರೀಯಂತ್ರವರಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ನಾವು ಅವರನ್ನು ಹಿಂದುಳಿದ ಸಮುದಾಯಗಳಿಂದು ಕರೆಯಲಾಗದು. ಯಾವುದೇ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ನಾವು ಅವರನ್ನು ಹಿಂದುಳಿದ ಸಮುದಾಯಗಳಿಂದು ಕರೆಯಲಾಗದು. ಹರಿಜನರು ಒಂದು ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗ ಹೇರಾವುದೇ ಸಮೂಹವನ್ನಾದರೂ ಆ ರೀತಿ ಕರೆಯಬಹುದು. ಹರಿಜನರು ಒಂದು ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗ ರಚಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದು ನಿಜ. ಅನುಮಾನವೇ ಇಲ್ಲ. ಅವರ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗಳಿರಡಿಂದಲೂ ಅವರನ್ನು ಒಂದು ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗ ಎಂದು ಕರೆಯಬಹುದು. ಆದರೆ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೂಡಾ ನಾವು ಇನ್ನೊಂದು ಪರಿಗಣನೆಯನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಡಬೇಕು. ಅದೆಂದರೆ ನಾವು ಹರಿಜನರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆಗಳನ್ನು ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿದರೆ, “ಹರಿಜನರು” ಎಂಬ ಶಬ್ದ, ಅಂತಹ ಉದ್ದೇಶ ನಮ್ಮದಲ್ಲಿದೆ ಹೋದರೂ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿಬಿಡುತ್ತದೆ. ನಾವು ದೇಶದಲ್ಲಿ ವರ್ಗರಹಿತ ಸಮಾಜವೋಂದನ್ನು ರೂಪಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಒಂದು ವರ್ಗರಹಿತ ಸಮಾಜವನ್ನು ಉಪಬಂಧ ಸಾಧನಗಳ ಮೀಸಲಾತಿಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ರೂಪಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಕೇವಲ ಹರಿಜನ ಶಬ್ದವನ್ನು ಶಾಶ್ವತಗೊಳಿಸಿಬಿಡುತ್ತದೆ. ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆಗಳನ್ನೊದಗಿಸುವ ಇನ್ನು ಉತ್ತಮ ವಿಧಾನವಿದೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಹಿಂದುಳಿದ ಜನರು ರೈತರು ಇಲ್ಲವೇ ಕಾರ್ಮಿಕರು. ರಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಂತಹವರ ಮತದಾನದ ಹಕ್ಕನ್ನು ರದ್ದುಪಡಿಸಲಾಯಿತು. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರು ಕೈ ಕೆಲಸಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಮಿಕ ದುಡಿಮೆಯಿಂದ ಬದುಕಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ತಮ್ಮ ಒಂದವಾಳದಿಂದ ಬರುವ ಆದಾಯದ ಮೇಲೆ ಜೀವಿಸಿದರು. ನಾವು ಅವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇಂದು

ಮತದಾನದ ಹಕ್ಕು ತೆಗೆಯಿರಬಹುದು. ನಾವು ಅವರಿಗೆ ಅವರ ಸಂಖ್ಯೆಗಳಿಗನುಗಳಾಗಿ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರಬಹುದು ಕೂಡ. ಆದರೆ ನಾವು ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ, ರೈತರಿಗೆ ಮತ್ತು ಕೊಲಿ ಗಳಿಸುವವರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಒಳಗೊಂಡಿರಬಹುದು ಕೂಡಿಲ್ಲ. ರಕ್ಷಣೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಅವರು ರೈತರಾಗಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ಕೊಲಿ ಗಳಿಸುವವರಾಗಿರಬೇಕು. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಕೇವಲ ಅವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ರಕ್ಷಣೆಗಳನ್ನು ಒಂದಿಗೆ ಒಳಗೊಂಡಿರಬಹುದು.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವಿದೆ. ನಾನು ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದಂತೆ, ಇದು ಇನ್ನೊಂದು ಗಂಭೀರ ಸಮಸ್ಯೆ ಉಂಟಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಆಂತರಿಕ ಪ್ರಕಾರ ಹಿಂದಿನ ರೈತರಿಗೆ “ರೈತ” ಮತ್ತು “ಕಾರ್ಮಿಕ” ಎಂಬ ಶಬ್ದಗಳು ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಶಾಶ್ವತಸ್ಥಾನ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಆದರೂ ಅದು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೇ ಆಗಲಿ ಹಾನಿಕಾರಕವಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇಡೀ ದೇಶದ ಜನರಿಗೆ ರೈತರು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಮಿಕರು ಎಂದು ಹಣಕ್ಕೆ ಹಣಕ್ಕುವುದು ಉತ್ತಮ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ತಮ್ಮ ಅನ್ವಯವನ್ನು ಕೊಲಿಯಿಂದ ಗಳಿಸಿದಲ್ಲಿ ದೇಶಕ್ಕೆ ಉತ್ತಮ ವಿಷಯ ಮತ್ತು ದೇಶ ಇಂದು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಆಹಾರ ಮತ್ತು ಉದುಪಿನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಸುಲಭವಾಗಿ ಬಗೆಹರಿಯುತ್ತವೆ.

ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಅವಲೋಕನ ಮಾಡಲು ನಾನು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇದು ನಾನು ಒಬ್ಬ ರೈತನಾಗಿ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿದೆ. ಅದು ಹಸುಗಳ ರಕ್ಷಣೆ ಕುರಿತದ್ದು. ಪಂಡಿತ್ ತಾಕುರ್ ದಾಸ್ ಭಾಗವ ಮತ್ತು ನಾನು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಾಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಗೋವುಗಳ ಹಕ್ಕೆ ಕುರಿತು ಜಂಟಿಯಿಗೆ ಒಂದು ಪ್ರಸ್ತಾವವನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದ್ದವು. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅದು ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದ ಒಷ್ಟಿಗೆಯಾಯಿತು. ಆದರೆ ದುರದೃಷ್ಟವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಅದರ ನಮೂದು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇದೇ ರೀತಿ ಹಿಂದಿ ಕುರಿತು ಪಾಕ್ಷವು ಒಂದು ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು. ಆದರೂ ಹಿಂದಿಯ ನಮೂದು ಕರೆಡಿನಲ್ಲಿ ಕಾಣದಾಗಿದೆ. ಗೋವಿನ ರಕ್ಷಣೆ ಕುರಿತಂತೆ ನಿರ್ಣಯದ ವಿಚಾರ ನಮೂದಾಗಿಲ್ಲ. ನಾನು ಒಟ್ಟಾರೆ ಆ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಬೇಕು. ಇಲ್ಲವೇ ಅದನ್ನು ಕೆಳಗಿನಂತೆ ವಿಸ್ತರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ವಿನಮ್ಯತೆಯಿಂದ ನಿರ್ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

“ರಾಷ್ಟ್ರೀಯರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಆಹಾರ, ನೀರು ಮತ್ತು ಉದುಪು ಒಂದಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಆದ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುವಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅವರ ಜೀವನ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವಲ್ಲಿ

(ಎ) ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ನದಿಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ನೀರಾವರಿ ಮತ್ತು ಜಲವಿದ್ಯುದ್ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅಣಕಟ್ಟು ನಿರ್ಮಾಣ ಕ್ಷೇತ್ರಕೊಳ್ಳುವುದು ಹಾಗೂ ಆಹಾರ ಮತ್ತು ಮೇವು ಉತ್ಪಾದನೆ ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು.

(ಬಿ) ದನಗಳ ಉಪಯುಕ್ತ ತಳಿಗಳನ್ನು ಕಾಯ್ದು, ಯೋಜಿಸಿ ಮತ್ತು ಸುಧಾರಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಉಪಯುಕ್ತ ದನಗಳ, ಏಕೆಂದರೆ ಹಾಲು ಕರೆಯುವ ಮತ್ತು ಭಾರ ಎಳೆಯುವ ದರಗಳು ಮತ್ತು ಎಳೆಕರುಗಳ ಹಕ್ಕೆ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು.”

ಮಾನ್ಯರೆ, ಆರ್ಥಿಕ ಕ್ರಮದ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಒಂದು ಅಂಶವನ್ನು ಹೇಳಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನದೇನೂ ಆಂತರಿಕ ಇಲ್ಲ. ಕೇಂದ್ರ ಬಹಳ ಬಲಿಷ್ಠ ಇರಬೇಕು. ಇನ್ನೂ ನನಗೆ ಸಂಶೋಧನೆ. ಆದರೆ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ಹಣಕಾಸುಗಳು ಒಂದು ದೃಢ ಆಧಾರದ ಮೇರಿಗೆ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯ. ಇಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ರೈತ ತನ್ನ ಬೇವರು ಮತ್ತು ರಕ್ತದಿಂದ ಸಂಪಾದಿಸುವ ಪ್ರತಿ ಆದಾಯದ ಒಂದು ಕಾಸಿಗೂ ತೆರಿಗು ಹಾಕದೆ ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಬಿಫಾ ಜಮಿನಿನಲ್ಲಿ ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡಿದರೂ ಅವನು ಅದಕ್ಕೆ ತೆರಿಗೆ ಪಾವತಿಸಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಭಾರತದ ಇತರ ಜನರ ಎರಡುಸಾಮಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಆದಾಯಕ್ಕೂ ತೆರಿಗೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ರೈತರಿಗೆ ಆಗಿರುವ ದೊಡ್ಡ ಅನ್ವಯ. ಕೈಗೆ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿರುವ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅವರದೇ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚು ಇದೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ಅನ್ವಯ ಮುಂದವರಿದರೆ ಪರಿಣಾಮವೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು. ಅದುದರಿಂದ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಆದಾಯ ತೆರಿಗೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಭಾಕಂದಾಯವನನ್ನೂ

ವಿಧಿಸಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ; ಈ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಅವರ ಹಣಕಾಸು ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಬೇಕು. ಪಂಚಾಬ್ ಪಂಚಾಬಿಯಾಗಿ ನಾನು ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಅಂಶವನ್ನು ಸದನದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಪಂಚಾಬ್ ಭಾರತದ ಸ್ವತಂತ್ರೆ ಪರಿಣಾಮ ವಿಭಜನೆಯಾಯಿತು. ಅದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಈ ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಇಡೀ ಆಡಳಿತ ಪ್ಲಾಟಫೋರ್ಮದಿತು. ಅದನ್ನು ಮನಃ ಇತರ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಿಂದಿಗೆ ಸಮವಾಗಿ ತರಲು ಕಡೇಪಕ್ಕ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳು ಆವಶ್ಯಕ ಮತ್ತು ಹಣಕಾಸು ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಪೂರ್ವಪಂಚಾಬಿಗೆ ವಿಶೇಷ ರಿಂದಾಯಿತಿ ತೋರಬೇಕಿದೆ.

ಮಾನ್ಯ ಉಪಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ಎಲ್ಲರೂ ವಸ್ತುಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕಿರುವುದರಿಂದ, ಸದನವನ್ನು ಮುಂದೊಳಬೇಕೆಂದು ಹಲವರು ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಸದಸ್ಯರಿಂದ ಸಲಹಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಸದನದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ನಾನು ತಿಳಿಯಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಹಲವು ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಸದಸ್ಯರು : ಆಗಲಿ, ಹಾಗೆ ಮಾಡಬಹುದು.

ಮಾನ್ಯ ಉಪಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ಮಾತನಾಡ ಬಯಸುವ ಅರ್ವವತ್ತು ಮಹನೀಯರ ಹೆಸರುಗಳು ನನ್ನ ಬಳಿಜ್ಞವೆ. ಮುಂದೊಡುವುದು ಎಂದರೆ ಮಾತನಾಡಲು ಕೆಲವೇ ಕೆಲ ಜನರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯ. ಏಕೆಂದರೆ ಉಳಿದಿರುವುದು ಒಂದೇ ದಿನ. ಅವರು ಏನು ಬಯಸುತ್ತಾರೆಂಬುದು ಸದನಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟು ವಿಚಾರ.

ಒಬ್ಬ ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಸದಸ್ಯರು : ನಾವು ನಾಲ್ಕುವರೆ ಗಂಟೆಗೆ ಮುಂದೊಡಬಹುದು.

ಮಾನ್ಯ ಉಪಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ನಾವು ನಾಲ್ಕುಕಾಲು ಗಂಟೆವರೆಗೆ ನಡೆಸೋಣ.

ಶ್ರೀ ಆರ್.ಆರ್. ದಿವಾಕರ (ಬಾಂಬೆ : ಸಾಮಾನ್ಯ) : ಮಾನ್ಯ ಉಪಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ನನಗೆ ಹೊದಲು ಮಾತನಾಡಿದ ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಸದಸ್ಯರು ಸಾಕಷ್ಟು ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಗಬೇಕಾಗಿದ್ದು, ನಾನು ಸದನದ ಹೆಚ್ಚು ಸಮಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿದ್ದು. ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಒಂದು ಹೊಸ ಸಂಪಿಠಾನ ಕೊಡುವುದರಕ್ತ ನಾವು ಇರುವುದರಿಂದ ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅತಿ ಮುಖ್ಯ ಎಂದು ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮುಂದಿಡಲು ನಾನು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇರುವ ಕರಡು ಸಂಪಿಠಾನ ನಿಜವಾಗಿ ಒಂದು ಸ್ವರೂಪೀಯ ಕೆಲಸ ಎಂದು ಸ್ವಾಫ್ಘಾಳಿಸಲು ನಾನು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ ಮತ್ತು ನಾವೆಲ್ಲ ಕರಡು ರಚನಾ ಸಮಿತಿ ಮತ್ತು ಸದನದ ಮೂಲಕ ಸಾರದರಪಡಿಸಿದ ಅದರ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಅಭಿನಂದನೆಗಳನ್ನು ಈಗಳೇ ಸಮಿತಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಅದೇ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸಂಪಿಠಾನ ರಚನಾಸಭೆಯ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಕರಡು ರಚನಾಸಮಿತಿ ಸೆಲಿಸಿದೆಯಲ್ಲದೆ ನನ್ನ ವಿನಮ್ಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಅದು ಬರಿಯ ಕರಡು ರಚನೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಮೀರಿ ಹೋಗಿದೆ ಎಂದು ಬೋಟ್ಟು ಮಾಡಿ ತೋರಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಅದು ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಪರಾಮರ್ಶ ಮಾಡಿದೆ. ಕೆಲವು ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಪರಿಪೂರ್ಣಿಸಿದ ಮತ್ತು ಹಲವಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದಂತೆ ಹೊಸ ರೂಪ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಸ್ವಾಫ್ಘಾಳಗಳಿಡಿ ಅದು ಅನಿವಾರ್ಯವಿದ್ದಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಅದೇ ಸಮಯಕ್ಕೆ ನಾವು ಕರಡನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸುವಾಗ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುವಲ್ಲಿ ಆಲೋಚಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಸದನದ ಸದಸ್ಯರು ಈ ಅಂಶದ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗರೂಕರಬೇಕು.

ನಾನು ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂದಿರುವ ಎರಡನೆಯ ಅಂಶ ಕರಡಿನ ರಚನೆಯನ್ನು ತ್ವರಿತಗೊಳಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವರ ಆತುರ. ಕರಡನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವಲ್ಲಿ ಕರಡಿನ ಮೂಲಕ ಹೋಗುವಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಆತುರಪಡುವುದು ಲಾಭಕರ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ಸಾಕಷ್ಟು ಸಮಯ ಕೊಡಬೇಕು ಮತ್ತು ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳು ದವನಕ್ಕೊಳಗಬಾರದು ಮತ್ತು ಅವಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಮಯ ಕೊಡಬೇಕು. ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದ ದಿನದಿಂದ ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಮತ್ತು ಈ ವರ್ಷದ ದಟ್ಟ ಅನುಭವದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಅನುಭವವೇ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ತಡೆಗೆ ಮತ್ತು ಕರಡಿನಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಉಪಬಂಧಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವ ಕುರಿತು ಆಲೋಚಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ವಯಸ್ಕರ ಮತದಾನದ ಪ್ರಶ್ನೆ ತೆಗೆದುಹೊಳ್ಳೋಣ. ನಾವು ಹಲವರು ನೇರ ವಯಸ್ಕರ ಮತದಾನಕ್ಕೆ ಉಪಕ್ರಮಿಸಿದರೆ, ಶಾಸನಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಪೋಚಿತ ಮಾದರಿಯ ಜನರನ್ನು ಹೊಂದಲಾದೀತೇ, ಈಗಾಗೆ ಆಲೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈಗಿರುವಂತೆ ವಯಸ್ಕರ ಮತದಾನ ಪದ್ಧತಿ ಇಟ್ಟುಹೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ, ಮತದಾರ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ನಮ್ಮ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಳಿಸಿ ಒಟ್ಟಾರೆ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳ ವಿದ್ಯಾಹರಣೆ, ಶಾಸನಸಭೆಗಳಿಗೆ ಯಾರು ತಮ್ಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳನ್ನು ಭುಜದ ಮೇಲೆ ಹೊರಲು ನಿಜವಾಗಿ ಸಮರ್ಥರು ಎಂದು ನೋಡಬೇಕು ಎಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುವವರಲ್ಲಿ ನಾನೂ ಒಬ್ಬ. ಮತ ಇರುವ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯಾಗಲೂ ಅಹಂ ಎಂಬ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ವಿಧಾನ, ಒಂದು ಮೂಢನಂಬಿಕೆ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಅನುಮಾನವೇ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ದೇಶಗಳ ಈ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಅನುಸರಿಸಲು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗೆ ಅದು ಸಂಪೂರ್ಣ ಅವಶ್ಯಕ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ನಾವು ಒಂದು ಗಣನೀಯ ಅಂಶ ಕುರಿತು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಲೋಚಿಸಬಹುದು. ಅದೆಂದರೆ ಕೇವಲ ಒಬ್ಬ ಮಾಮೂಲಿ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿರದೆ ಶಾಸನ ರಚಿಸಬಲ್ಲ ಒಬ್ಬ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿ ಕೂಡಾ ನಿಶ್ಚಿತ ನಿಲುವನ್ನು ತಾಳಬಲ್ಲ ಒಬ್ಬ ಶಾಸಕನನ್ನು ನಾವು ಬಯಸುತ್ತೇವೆ. ನಾವು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆ, ಏಕಪ್ರಭುತ್ವ ಸರ್ಕಾರ, ಬಲಿಷ್ಠ ಕೇಂದ್ರ ಮೊದಲಾದ ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವಲ್ಲಿ, ಈ ಎಲ್ಲ ಶಬ್ದಗಳು ನಾವು ನಮ್ಮ ಶಾಸನಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವುಳ್ಳ ಶಾಸಕರನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೆ ವ್ಯಾಧಣ ಮತ್ತು ಅರ್ಥರಹಿತ. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಸಂವಿಧಾನವು ತನ್ನ ಬಲವನ್ನು ಯಾರು ಕೆಲಸಮಾಡುವರೂ ಆ ಜನರಿಂದ ಸೆಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ನಾವು ಶಾಸನಸಭೆಗಳಿಗೆ ಯಾರು ಇದೀ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರೋ, ಅದರ ಸಾರವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಬಲ್ಲಿರೋ ಅಂಥವರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಲು ಸಮರ್ಥರಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ. ತುಂಬ ಕಷ್ಟ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಇಂತಹ ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಶೀಲನಾಹಣ ಅಂಶಗಳಿಷ್ಟ ವರ್ಣದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಅದರ ಅನುಭವ ದೊರೆತಿದೆ. ಆ ಅನುಭವ ನಮಗೆ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಈ ವೇದಿಕೆಯಿಂದ ಮತ್ತೆ ನೆನೆಪಿಗೆ ತರುವ ಇನ್ನೊಂದು ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯ ಭಾವಾವಾರು ಪ್ರಾಂತಗಳ ಮತ್ತು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕುರಿತದ್ದು. ಭಾಷೆಗಳ ಸಮರ ದಿನದಿಂದ ದಿನಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಅದು ಹಲವಾರು ನಂಬಲಾಗದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ನಾವೆಲ್ಲ ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆ ಇರಬೇಕೆಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿರುವೆವು ಎಂದಾಗ, ವಿವರಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಇನ್ನಷ್ಟು ಜಗತ್ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದೆ. ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನವೇ ಆ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿರಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಆಲೋಚಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಹಿಂದಿಭಾಷೆಗೆ ಅರ್ಥವಾಹಿಂದೂಸಾನಿ ಅರ್ಥವಾ ಬೇರೆ ಯಾವ ಭಾಷೆಯಾದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಗೌರವ ನೀಡಿ, ಕಾನೂನುಬಧ್ಯ ಮತ್ತು ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ವಿಧಾನಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳಲ್ಲಿ ಅದರ ಮತ್ತು ಬಳಕೆಗೆ ಆವಶ್ಯವಾದ ಬಹ್ಯರ್ಥಗಳನ್ನು ಇನ್ನೂ ಕಂಡುಹೊಂಡಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ, ನಾವು ಆ ರೀತಿ ಮನುಸ್ಸುಗ್ರಾವ ಮೊದಲು ತನ್ನ ಕಾಲ ಕಾಯಬೇಕು. ಇದು ಸಂಪೂರ್ಣ ಆವಶ್ಯಕ. ನಾವು ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಅಂಗೀಕರಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ನಾವು ಅದರ ಹಿಂದಿ ಭಾವಾಂತರವನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು. ಆದರೆ ಒಂದು ಅಧಿಕೃತ ಭಾಷಾಂತರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಮುಂದಿನ ಕೆಲವು ವರ್ಣಗಳವರೆಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಆವಶ್ಯಕಿಯಾದೆ ಅಧಿಕೃತನಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಈಗ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ಭಾಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹಳೆ ದ್ವೇಷ ಅರ್ಥವಾ ಅನಿಚ್ಛೆ ರೆಣ್ಣಿರ ಆಗಸ್ಟ್ ರಿಜರ್ಮಾಂಡಿಗೆ ಕೊನೆಗಾಣಬೇಕು. ರೆಣ್ಣಿರ ಆಗಸ್ಟ್ ರಿಜರ್ಕೆ ಮೊದಲು ನಾವು ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ಭಾಷೆಯನ್ನು ಗುಲಾಮರಂತೆ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವು ಅದುದರಿಂದ ಈಗಲೂ ಅಂತಹ ಜಗತ್ ಹುಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಇಂದು, ಆ ಭಾಷೆಯನ್ನು ನಮ್ಮೊಂದು ಆಯ್ದುಯಾಗಿ, ಅದರ ಯೋಗ್ಯತೆಗಾಗಿ, ಜೊತೆಗೆ ಕಾಯಿತಕಿ ಸಂದರ್ಭಗಳ

ಜಟಲತೆಯಿಂದಾಗಿ ಹಾಗೂ ನಮ್ಮ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಭಾಷೆಗಳ ನಡುವೆ ನಾವು ಅದನ್ನು ಬಳಸುತ್ತೇವೆ. ನಾವು ಅದನ್ನು ಕೆಲಕಾಲ ಅವಲಂಬಿಸುತ್ತೇವೆ; ಮತ್ತು ಅದೇ ಅಪ್ಯತ್ಮ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನ. ಅದು ಅಶ್ಯಂತ ಸಾಮಾನ್ಯ ಶ್ರಮದ್ರತ್ತ ತಲುಪುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಸ್ವಾಗತಾಹ್ನ. ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯತ್ತ ನೋಡುವಲ್ಲಿ ಇದುವೆ ಮಹತ್ವಮ ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಂಶ ಎಂದು ಕರೆಯಬಹುದು; ಅನಂತರ ನಾವು ಒಳ್ಳೆಯ ಹಾಗೂ ಸಾಮರಸ್ಯದಿಂದ ಕೊಡಿದ ಶೀರ್ಹಾನಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತೇವೆ.

ಈಗ ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ಪ್ರಶ್ನೆ ಆಯೋಗದ ಮುಂದೆ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ನಮ್ಮ ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ನೇಮಕಮಾಡಿರುವರು; ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನೆಂದು ಹೇಳಲು ಇದು ಸಕಾಲವಲ್ಲ. ನಿಜ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಈ ವೇದಿಕೆಯಿಂದ ಯಾರೋಬ್ಬರೂ ಅದನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ನಾನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿರುವ ಕಾರಣ. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕ್ಯೇ ಬಿಡಬಾರದು ಅಥವಾ ಮುಂದೂಡಬಾರದು. ಏಕೆಂದರೆ ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾಸಭೆಯು ದೇಶದ ಇಡೀ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ಪರಿಗಳಿಸುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ (ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಪೆರಿಗಳಿಸುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ) ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ತೊಡಕುಗಳಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಅದನ್ನು ಬಡಿಗೊತ್ತಿ ಏನೆಂದೂ ಉಪಯೋಗಿಲ್ಲ. ತೊಡಕುಗಳಿಂದರೆ, ಒಂದು ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ತೊಡಕುಗಳನ್ನು ಏದುರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ ಅಂತಹ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಬಹುಃ ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ತೊಡಕುಗಳನ್ನು ಏದುರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ ಅಂತಹ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಪ್ರತಿಯಾಂದು ಅಂಗವೂ, ದೇಶದ ಪ್ರತಿ ಸಮೂಹವೂ, ಅದರ ಭವಿಷ್ಯ ಖಾತರಿಯಾಗಿದೆ, ಅದರ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಖಾತರಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸುವುದು ಆವಶ್ಯಕ ಮತ್ತು ಭಾರತದ ಭವಿಷ್ಯ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿದೆ ಅದರ ಅಷ್ಟವನ್ನು ದಮನ ಮಾಡುವ ಅಥವಾ ಅದನ್ನು ಉಪೇಕ್ಷಿಸುವ ಅಪಾಯ ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದೂ ಭಾವಿಸುವುದು ಆವಶ್ಯಕ.

ಮಾನ್ಯರೆ, ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಸಂವಿಧಾನದ ಬಗೆಗೆ ನಾವು ಆತುರಪಡಬಾರದೆಂದು ಕೋರುತ್ತೇನೆ. ಅದು ಕೆಲವು ಹೆಚ್ಚಿನ ದಿನಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲವೇ ಕೆಲವು ಕಡಿಮೆ ದಿನಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಇಡೀ ವರ್ಷ ನಾವು ಹೊಂದಿದ ಅನುಭವದ ಪರಿಗಣನೆಯನ್ನು ಮೂರಾ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಮತ್ತು ಆ ಅನುಭವವನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇರುವ ಕರಡು ಸಂವಿಧಾನದ ಉಪಬಂಧಗಳ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಸದುಪಯೋಗಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೋರುತ್ತೇನೆ.

ಈ ಕೆಲವು ಟೀಕೆಗಳೊಂದಿಗೆ ನಾನು ಕರಡನ್ನು ಮೆಚ್ಚುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಕರಡು ರಚನಾಸಮಿತಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ಅದರ ಸಮರ್ಥ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಹಾಗೂ ಅದನ್ನು ಈ ಸದನಕ್ಕೆ ಮಂಡಿಸಿರುವ ರೀತಿಗೆ ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಹಿಮ್ಮತ್ ಶಿಂಗ್ ಕೆ. ಮಹೇಶ್ವರಿ (ಸಿಕ್ಕಿಪ್ಪಾ ಮತ್ತು ಕೂಚ್ ಬಿಹಾರ್) : ಮಾನ್ಯ ಉಪಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಸದನವು ತನ್ನ ಮುಂದೆ ಇರುವ ಕರಡು ಕುರಿತಂತೆ ಕೆಲವು ತುಂಬ ಸಾರವತ್ತಾದ ಮತ್ತು ಉಪಯುಕ್ತ ಟೀಕೆಗಳನ್ನು ಕರೆದ ಎರಡು ದಿನಗಳಿಂದ ಕೇಳಿದೆ. ಅದನ್ನು ಮನರುಚಿಸಿಸುವುದು ಅಥವಾ ಈಗಾಗಲೇ ಮಾಡಲಾಗಿರುವ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹರೂಪದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದು ನನ್ನ ಉದ್ದೇಶವಲ್ಲ. ನಾನು ಕೇವಲ ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಟೀಕೆ ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ಒಂದು ಮನವಿ ಮಾಡಲು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಕರಡು ಜನರನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಜಗಳಗಂಟಿಗರನ್ನಾಗಿ, ಮಾಡಿ ಅವರು ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಿಗೆ ಮೊರೆಹೋಗುವುದು, ಕಡಿಮೆ ನಿಷ್ಠೆ ಸತ್ಯ ಹಾಗೂ ಅಹಿಂಸೆಯ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಲೋಪ ಇಂತಹವುಗಳಲ್ಲಿ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನದೊಂದಿಷ್ಟ ಸಾಮಾನ್ಯ ಟೀಕೆ ಇದೆ. ಮಾನ್ಯರೆ, ಕರಡು ವಾಸ್ತವದಲ್ಲಿ ವಕೀಲರ ಸ್ವರ್ಗ. ಅದು ದಾವೆ ಹಾಕಲು ವಾಪ್ತಕ ದಾರಿಗಳನ್ನು ತರೆಯುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಸಮರ್ಥ ಹಾಗೂ ಚರ್ಚೆ ವಕೀಲರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಕೆಲಸ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಇದು ಒಟ್ಟಾರೆ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ನೆರವಾಗುವುದೇ ಎಂಬುದು ತುಂಬ ಅನುಮಾನ.

ಕರಡಿನ ಹಲವು ಉಪಬಂಧಗಳು ಕೆಲವು ಬ್ರಹ್ಮಾತ್ಮಕ ಅಥವಾ ರಿಯಾಯಿತಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಹಾನಿಕಾರಕ ಕೊಡ. ಏಕೆ ಈ ಕುಂದು? ಈ ಕರಡು ತಯಾರಿಕೆಗೆ ಬಳಸಿರುವ ಕಚ್ಚಾವಸ್ತುವೆಲ್ಲ ವಿದೇಶಿ, ಕಲ್ಪನೆಗಳು ವಿದೇಶಿ, ಉಪಮು ವಿದೇಶಿ, ಈ ಅಟಿನುಕೊಲಗಣ್ಣೊಂದಿಗೆ ಸಮಿತಿಯ ಮಾಡಿರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ತಮವಾದುದನ್ನು ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ನನಗೆ ಅತಂಕವಾಗಿದೆ. ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಈ ದೋಷಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಎಂದು ಹೇಳಲು ನಾನು ಸಮರ್ಥನಲ್ಲ. ನನ್ನದೊಂದು ಆಗ್ರಹಮಾರ್ವಕ ಮನವಿ ಇದೆ. ಕರಡನ್ನು ಸದನವು ಖಿಂಡದಿಂದ ಖಿಂಡಕ್ಕೆ ಪ್ರಭುತ್ವದ ಸಂಸ್ತಿನಿಂದ ಶಾಸನಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಅನುಕೂಲಕರವಾದ ಉಪಬಂಧಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಸದನಕ್ಕೆ ನಾನು ಮಾಡಲಿರುವ ಮನವಿ ಇಂದು ಮತ್ತು ನಿನ್ನ ಹಲವು ಭಾಷಣಕಾರರು ಮಾತನಾಡಿದ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತಿದೆ. ಅದು ಅಲ್ಲಿಸಂಖ್ಯಾತರಿಗೆ ಮುಸ್ಲಿಮರು, ಸಿಖಿರು, ಅನುಸೂಚಿತ ಜಾತಿಗಳು ಮತ್ತು ಇತರರಿಗೆ ಶಾಸನಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನಗಳ ಮೀಸಲಾತಿಯ ಸಂಬಂಧವಿದೆ. ನನ್ನ ಮಿತ್ರ ಶ್ರೀ ಕರೀಮುದ್ದಿನ್ ನಿನ್ನ ಮುಸ್ಲಿಮರಿಗೆ ಸ್ಥಾನಗಳ ಮೀಸಲಾತಿ ವಿರೋಧಿಸಿದಾಗ ತುಂಬ ಆರೋಗ್ಯಕರ ಸಂವಾದ ನಡೆಯಿತು. ನಾನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸಿರುವ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ, ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮತದಾರರ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ತಿರಸ್ಥಾರ ಮತ್ತು ಕಳೆದ ಇಂ ಅಥವಾ ೩೦ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಮುಸ್ಲಿಮರಿಗೆ ಶಾಸನಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನಗಳ ಮೀಸಲಾತಿ ಕೊಡಲು ತಿರಸ್ಥಾರ, ಈ ಕ್ರಮಗಳಿಂದ ನನ್ನ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಲಾಭಕರ ಘಲಿತಾಂಶ ದೂರೆಯಿತು. ಘಲಿತಾಂಶವೆಂದರೆ ಹಿಂದೂಗಳು ಮತ್ತು ಮುಸ್ಲಿಮರು ಯಾವಾಗಲೂ ಗೆಳೆಯರಂತೆ ಇದ್ದರು. ಮತ್ತು ಇಂಇ, ಇಂಇಲರಲ್ಲಿನ ತೊಂದರೆಗಳ ನಡುವೆಯೂ ಹೆಚ್ಚು ಗೆಳೆತನದಿಂದ ಇದ್ದರು. ಈ ವರ್ಷ ಕೊಡ ಒಬ್ಬರೂಬಿರ ತಲೆ ತೆಗೆಯದೆ ಹೆಚ್ಚು ಗೆಳೆಯರಾಗಿ ಇದ್ದರು. ಅವರು ಜೀವನದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಹಕರಿಸಿದರು. ಮೀಸಲಾತಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆಯನ್ನು ಮೇಲ್ತ್ವಾಹಿಸುತ್ತದೆ. ನಾವು ಹೊಂದಿರುವ ಕನಸುಗಳು, ಅಂದರೆ ನಿಜವಾಗಿ ಒಂದು ಜಾತ್ಯಕ್ಕಿಂತ ರಾಷ್ಟ್ರದಾಳಿಸುವುದು ಇತ್ಯಾದಿಯನ್ನು ವಾಸ್ತವೀಕರಿಸಲು ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯ ಮುಂದೊಡುವುದು ಲೇಸು. ಎಲ್ಲಿಯವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಸಮುದಾಯ ಶಾಸನಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನಗಳ ಮೀಸಲಾತಿ ಕೋರುವುದೋ ಅಲ್ಲಿಯವರಿಗೆ ಜಾತ್ಯಕ್ಕಿಂತ ರಾಷ್ಟ್ರ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೂರದ ಕನಸಾಗಿ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದ ನನ್ನ ಎಲ್ಲ ಅಲ್ಲಿಸಂಖ್ಯಾತ ಗೆಳೆಯರಿಗೆ ತುಂಬ ಶ್ರದ್ಧಾಪೂರ್ವಕ ಮನವಿ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಮೀಸಲಾತಿಯನ್ನು ಹಕ್ಕನ್ನು ಸ್ವಯಂ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೊಡುವುದು ಕಳಂಕ ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. (ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರ ಸಮಯ ಮೀರಿತೆಂದು ಸೂಚಿಸುವ ಗಂಟೆ ಬಾರಿಸಿತು)

ಮಾನ್ಯ ಉಪಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ಸದನವನ್ನು ಇಂಇಲರ ನವೆಂಬರ್ ೫, ಸೋಮವಾರ ಬೆಳಿಗ್ ೧೦ ಗಂಟೆಗೆ ಮುಂದೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಬಳಿಕ ಸಭೆಯನ್ನು ಇಂಇಲ ನವೆಂಬರ್ ೫ರ ಸೋಮವಾರ ಬೆಳಿಗ್ ಹತ್ತು ಗಂಟೆಗೆ ಮುಂದೊಡಲಾಯಿತು.

[ಹಿಂದುಸ್ಥಾನಿ ಭಾಷಣದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಅನುವಾದ]